

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Ötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

„Nemzetmentő tények.”

Budapest, augusztus 14.

Mire ezek a sorok megjelennek, László császár vonata, remélhetőleg sértetlenül, már Nagyenyed felé robog. László császár és testőrsége ki fognak szállani Nagyenyeden s átalakulván vándorló országgyűléssé, olyan zártkörű parlamenti ülést fognak tartani ott is, akár csak júniusban Budapesten. Csak az a szerencse, hogy az országgyűlés királyi kéziratral el van napolva, különben mi sem gátolhatná a Nagyenyeden összeülő zártkörű országgyűlést, hogy László császárt akár a haza megmentőjének választhassa meg. A zavartalan határozathozatahról gondoskodnék a nagyenyedi Pavlik, aki a terembe ott se engedne be mást, csak munkapárti képviselőt.

A bevezető akkordot ilyen értelemben üti meg ma a kormány felhivatalosa. Elmondja ez a felhivatalos, hogy a miniszterelnök ur beszámolója iránt példátlan érdeklődés mutatkozik ugy Magyarországon, mint a külföldön s hogy ez az érdeklődés természetes is, mert hiszen az országgyűlés többsége, élén Lukács László miniszterelnökkel, olyan nemzetmentő tényeket produkált az utolsó hónapokban, melyek a parlament rendjét most már intézményesen biztosítják s melyek után a miniszter-

elnök beszámolója egyenesen történelmi jelentőségű aktusnak vehető. Tehát: ami júniusban történt, az nem vérlázító erőszak volt, nem az alkotmány elgázolása, nem világraszóló botrány. Nem. A felhivatalos szerint júniusban „nemzetmentő tények” játszódtak le és így a tények bekövetkeztén, a nemzet most inár meg van mentve. Ez mindenesetre ujszerű beállítás. És most már csak azt nem értjük, hogy amennyiben a nemzet immár meg van mentve, miért érdeklődik Magyarország és különösen a külföld még mindig a miniszterelnök ur nagyenyedi beszámolója iránt? Mielleg meg kell jegyeznünk, hogy elővettük kifogástalan tábori látóseveinket, de a külföldnek azt a nagy érdeklődését nem tudtuk felfedezni. Lehet, hogy csak az ógyallai csillagvizsgálóból látták és onnan jelentették a kormány felhivatalosának.

De ámulva kérdezzük magunktól: ha a június események „nemzetmentő tények” voltak s ha ennélfogva immár nemcsak a parlament rendje van intézményesen biztosítva, hanem a nemzet is meg van mentve — miért kell akkor a miniszterelnök urnak úgy utaznia, mint egy minden bokor mögött merényletet sejtő zsarnoknak s miért kell egyáltalán még tovább érdeklődni a nemzetmentő miniszterelnök ur kinyilatkoztatásai

iránt? Vagy—vagy. Vagy megmentette Lukács László a nemzetet, akkor most már csak az van hátra, hogy homlokára illeszszék a babért s ez esetben érthetetlen, hogy a miniszterelnök ur a sinek fölszedésétől tart, holott a babárok átvételének ünnepére megy. Vagy pedig csak most, Nagyenyeden, akarja Lukács László megmenteni a nemzetet s akkor mért nyújtja neki a felhivatalos előre a babért, mért előlegezi neki a díjak elengedésével — vagy a díjak elvárásával — a „nemzetmentő” címet és jellegzet? Nekünk mégis csak úgy rémlik, hogy azok a szerényebb nemzetmentők, akiket (elég gyér számmal) a történelem felsorol, nem utaztak ilyen reszketve, ilyen elővigyázatosan, ilyen biztonsági apparátussal, mint Lukács László. Hunyady János, Kinizsy Pál, Toldi Miklós, vagy hogy néhány újabb nevet is említsünk, Deák Ferenc és Kossuth Lajos sohasem utaztak ilyen százszoros őrizet alatt, mint „nemzetmentő” Lukács László és a nemzetmentő tények elkövetésében ludas testőrsége.

Egy kis helyreigazítással tartozunk a felhivatalosnak. A magyar nemzet nem olyan nagyon érdeklődik Lukács László beszámolója iránt s a külföld se támolyog a túlzott érdeklődéstől. Az a kis izgalom, melyet a felhivatalos tévedésből érdeklődésnek néz, egészen más

A várakozó Irsikné.

Irta: Kabos Ede.

(Utánnyomás tilos.)

Irsikné megmaradt a szép Irsiknének, mikor az ura itt hagyta özvegyül s mikor az egyetlen lányát már férjhez is adta. Akik valamikor megadták neki a szép Irsikné címét, azóta megnősültek, megkökadtak, lassanként Karlsbadra is rászoktak, de a szép Irsiknéből nem engedtek, mert az Irsiknének ajándékozott örökifjúsággal valahogyan magukat is fiataloknak vélték megőrizhetni. Nem is jutott el közülök egyik sem odáig, hogy tegnapnak érezhesse a szép Irsikné. A férfivágy kielégülését, ami az asszonyt úgy megöregíti, hajszolta ugyan mindegyikük Irsikné körül, mind ácsingózott a szép asszony körül, megfutott mellőle, de újra visszatért hozzá, hogy talán közben megérett a leszakításra a szép asszonyi gyümölcs: ám Irsikné nem feledkezett meg magáról akkor sem, mikor az ura az első sok pénztől megrészegedve, nem is tudott már mást szeretni, csak a pénzt, csak a sok pénzt. Irsikné lassankint beletörődött abba, hogy nines ura, csak egy hűséges, pénzhordó szamara, amely évről-évre összehord egy bérházra, egy birtokra való aranyat, de azért nem esalta meg a pénzhordó állatot. Nem, mintha szerette volna. A vére sem hült le úgy, mint egynémely sokat dolgozó asszonyé. De utálta azt a gondolatot, hogy valakitől vagy valamitől félnie kelljen. S ha valamelyik birtokán tavaszi időben megállt előtte egy egészséges, szüles parasztlány: fantá-

ziája egy perc alatt végighűrezolta a bűnnek egész forró országutján. Ha csak ketten volnának a világon, ha másnap ez a legény meghalna, ha merne s ha lehetne: az ő vére se muzsikálna hiába. De sohasem mert. Várt. Valakire, aki ur és még sines a társaságban, aki szép és csodapora van, amittől láthatatlanná tud lenni, aki most kimegy az ura mellől s a másik pillanatban visszajön, csak neki láthatóan, csókosan, tüzesen s átöleli, magához roskasztja, pedig ott van a szobában a férje is. Hogy ez a veszedelem nélkül való, bátoroságos szerető nem jött: Irsikné egyszerűen tovább várakozott.

— Még nem szabad, biztatta ilyenkor magát és nem is próbálta magától megkérdezni, hogy mikor lesz szabad. Akkor aztán egyszerre, házasságuk tizenötödik esztendőjében, az ura meghalt a sok pénzhordásban. Irsiknének egy pillanatra átvillant az agyán, kimuzsikált a véreből, hogy ez a szabadság. De mire a gyászszertendő letelt, valami nagyon furesa kő esett az Irsikné fejére. Ugy volt, hogy a szomszédos birtokról megint átlátogatott Lubin Dénes, aki ugyan csak huszonnégy esztendőös taeskö volt, de kedves, független, jókedvű s estig úgy eljátszogatott a szép Irsikné s a leánya között, hogy Irsikné nem volt benne egészen bizonyos, nem fog-e róla álmodni az éjszaka. Nagyon is gyerek ugyan még a taeskö, de a szép Irsikné véreből nem volt időmutató s különben is a házasság volt az utolsó, amire gondolt. Akkor pedig nem szégyen, ha az a fiu olyan nagyon fiatal. S Lubin Dénes igazán kedves gyerek. Irsikné tehát nagyon lassan bontogatta éjszakára a haját s a tü-

körből egy fiatal asszony képét látta mosolyogni, aki nem haragszik a világra. Egy kicsit tudatosan készült az álmára. Meggyőzte magát, hogy minden álm közül legokosabb, legszebb és legédesebb lesz ma éjszaka Lubin Dénes. Ezt pedig olyan mindenről megfélekedéssel szuggerálta magának, hogy észre se vette, mikor a kis Vera elébe térdelt. De nagyon forró lehetett a kis lány feje, megérezte az ölében Irsikné. Mégis azt hitte, csak jó éjszakát akar neki kívánni a leánya. De Vera mélyebbre furta fejét az anyja ölében és nem akart bucsuzni.

Irsikné egy kicsit boszankodott, hogy a gyerek így kivieszi a szép álmokból, de nem szólt. Letette a fésűt s fehér kezeivel játékosan simogatta az ölében pihenő fejet. Hogy a gyerek nem mozdult, Irsikné már kellemesnek is találta ezt a játékot. Beleillesztette álmába.

Ha most behunyja a szemét, azt is gondolhatja, hogy a Lubin Dénes fekete feje forralja az ölét. Milyen sima és meleg az a fej!

De a gröngéd simogatásban megjött a Vera bátorsága.

— Anyuskám — szólt egy kicsit remegve, de mosolygó fejét fölemelve. — Anyuskám, mondani akarek neked valamit. Nem tudok olyan rossz gyermek lenni, hogy elaludjak a titkossal.

— Nos? — faggatózott Irsikné és nem is tudta, hogy szólott. Csak úgy kelleetlenül nézett ki saját álmainak esukott ablakai mögül. Ha Vera nem felel neki, észre sem vette volna.

természetű. Igenis, mutatkozik némi izgalom, de ez annak a várakozásnak szól, hogy vajjon hajlandók-e a magyar politika legvakmerőbb bűnösei végre magukba szállani. Azt figyeli a közvélemény, hogy lesz-e a miniszterelnök urnak a júniusi „nemzetrontó tények” után a kedélyek megnyugtatóra, a fenekestől felforgatott helyzet enyhítésére s az elriasztott béke visszaadására egy szava, egy ötlete, egy becsületes ajánlata. Azt akarja végre megtudni a világ, hogy eltakarodnak-e a béke utjából azok, akik a békét elriasztották s elkövetkeznek-e a nemzetmentés munkája a nemzetrontás gyalázatos bűne után? Ha ez érdeklődés, akkor nem annak szól, hogy rá tudják-e illeszteni a babért Nagyenyeden a nemzetmentő hős homlokára, hanem annak, hogy hint-e hamut fejére az a miniszterelnök, aki legfőbb oka a politikai helyzet felfordulásának. Egy szóval: nem annak szól az érdeklődés, hogyan dicsőíti Lukács önmagát, hanem annak, hogy követi-e legalább Tisza István példáját, aki hajlandó kiállni a megtorló nemzeti áramlat utjából?

A rendnek és békességnek sok előfeltétele van. De ezek közé nem tartozik az, hogy Lukács László megkoszorúzza önmagát. A helyzet nem babért követel az ő fejére, hanem ellenkezőleg, az ő fejét követeli. Már pedig az a mód, ahogyan a miniszterelnök Nagyenyedre utazik, az a testőrség, melyel magát körülveszi s az a hang, melyet félhivatalosaival a saját dicsőítésére megütet: nem arra vallanak, hogy a miniszterelnök hajlandó lesz önmagát feláldozni a békének, hanem arra, hogy a békét is hajlandó lesz feláldozni a saját megmentésének. Mert a miniszterelnök ur nem „nemzetmentő”, hanem „ön-

mentő.” A miniszterelnök nem a hazát akarja megmenteni, hanem önmagát. S az ilyen aktus iránt érdeklődhetik a félhivatalos, de nem érdeklődik se Magyarország, se a külföld. Az egész nagyenyedi kirándulás csak mintája annak, hogyan próbál kisiklani a szorongatásból egy — kigyó. Ha ugyan sikerül neki kisiklani.

Lukács László kerületében.

— Az őszi campagne kezdetén. —

Hírek a politika világából.

Budapest, augusztus 14.

Lukács László miniszterelnök ma este nagy kísérettel elutazott Nagyenyedre, ahol már forró lelkesedéssel várják a függetlenségi polgárok és a szocialista munkások — a katonai kordon és a csendőrszuronyok mögött. Ezzel az agyonreklámozott, s nevezetessé fel-fújt beszámolóval indul meg a politika őszi campagne-ja, amelyre immár az ellenzék is teljes erővel készülődik.

Híreink itt következnek:

A külügyminiszter a királynál.

Bécsből jelentik: *Berchtold* Lipót gróf közös külügyminiszter holnap Ischlbe utazik, ahol pénteken kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Az audiencia délelőtt tízkor lesz. A külügyminiszter délben részt vesz az udvari ebéden.

A nagyenyedi czéczó.

Lukács László miniszterelnök ma este utazott el az országgyűlési nemzeti munkapárt nagyszámu képviselő- és kültagja, valamint számos főispán kíséretében Nagyenyedre, ahol holnap beszámolólt mond. A munkapárt körhelyiségében már a kora esti órákban nagy élénkség uralkodott. Ott gyülekeztek egybe az ország minden részéről, részben pedig a külföldről a fővárosba érkezett képviselők nagy számban, hogy onnan induljanak a keleti pályaudvarra. A körhelyiségbe érkezett hét óra után Lukács miniszterelnök is, akit lelkes éljenzés-

fogadott. A képviselők egy része 9 óra 25 perczkor, a másik része — és ezzel utazott a miniszterelnök is — a tíz perczcel később induló másik gyorsvonnattal indult el a keleti pályaudvarról Nagyenyedre. Az utvonalon még számos képviselő is felszáll a két vonatra.

A miniszterelnök és a munkapárti képviselők fogadására Nagyenyeden már ma erősen készülődnek. *Incze* Miklós főkapitány intézkedésére 120 csendőr jött ma Nagyenyedre, Budapestről pedig négy államrendőrségi detektív érkezett meg. A rendőri intézkedésekben a határrendőrség is részt vesz, mert hat detektívje utazott le a városba. A huszonharmadik honvédgyalogezrednek a Nagyenyeden állomásozó negyedik zászlóalja is készenlétben várja az eseményeket és funkcióját már holnap reggel megkezdi. De ezt a katonaságot kevesli a munkapárt és holnapra két más zászlóaljat is kivézenyelnek a beszámolóra. A pályaudvartól a megyeházáig kettős sorokban állnak föl a katonák. De egyéb óvintézkedések is történtek. Budapesttől Nagyenyedig a vonatokra csendőrök és fehérszalagos katonák vigyáznak, a vasutvonal vágányait pedig mérnökök vizsgálták át, mert vasuti merénylettől tartanak.

A városba érkező idegeneket ellenőrzik és igazoltatják. A függetlenségi párt elnökének, *Fogarassy* Albert nyugalmazott kollégiumi rektornak és a párt titkárának, *Farnos* Dezső tanárnak a házat detektívek őrzik. Holnap reggelre nagy népgyűlést tervezett a függetlenségi párt, a gyűlés a városház közgyűlési termében lett volna és *Vertán* Endre képviselő is lejtött volna, de a népgyűlést a rendőrség betiltotta. Erre a párt elhatározta, hogy holnap reggel kilencz órakor pártgyűlést tart a saját helyiségében s onnan tömegesen vonul a beszámolóra.

A szocialisták elhatározták a 24 óras általános sztrájkot és igen erős hangon szövegezett plakátokat ragasztottak ki a város utcáin. A kiáltványt a szocialista pártvezetőség tegnap este az utcákon, a vendéglőkben és a kávéházakban szétosztatta. A rendőrség két iparoslegényt, akik a röpczédulákat osztogatták, le is tartóztatott.

Az utcákon plakátrongyok pirosznak: a rendőrök karddal levakarták, a szocialdemokrata párt tegnap este kiragasztott plakátjait, mely éles

— Anyuskám — szégyenkezett a leány. — Dénes holnap délben megint átjön és megkéri tőled a kezemet.

Abban a pillanatban Irsikné belaharapott a levegőbe, dühösen, mint egy nőstény farkas. De már észbe kapott s csak leszorította Vera fejét, vissz az ölébe. Nem akarta, hogy a gyerek most meglássa az ő arcát. A rettenetes ökölcsapás, amikor az ifjusága brutálisan bucsuzik el tőle, érezte, eltorzította az arcát. Kéri a lányát . . . öreg asszonyt csinálnak belőle . . . most, amikor itt volna a szabadság . . . az első perczben úgy hatott rá mindez, mint valami képtelen durvaság, valami asszonymak sok, lelket csákányozó nyíltság. Ha hirtelen megfehéredett volna a haja, ha csunya ránczokba omlott volna a képe, nem éri ilyen brutálisan. Kérő jön! És a leányához! Neki eladó leánya van! Valaki, egy férfi, azt akarja neki mondani: mama! És a szép Irsikné az azt fogják mesélni, hogy anyós, nagyanya! Összerázkódott, mintna valami nagyon meredek szikla csucsáról nézett volna le. Buta álom az egész. Képtelenség. De mikor lenézett Verára s megérezte a vékony selyemalsón keresztül a gyerek égető könyzeit, megértette, hogy kénytelen a szomorú bucsuzkodással. És ha elutasítaná azt a taeszkót, mit érne vele? Egy taeszkót, tized is el lehet talán utasítani, de az időt nem. Neki eladó leánya van. S aztán Lubin Dénes nem is elutasítani való ember. Miért? Mert a lány még fiatal? Hát legfőlebb várni fog. Bizonyosan kész lesz várni Verára. S akkor belőle egy sokkal szomorubb öregasszony lesz: egy anya, aki őrzi a menyasszony-lányát. Irsikné lehütötte magát a dühtől a beletörődésig s a tükröből rendbeszedte az arcát. De először látott a

tükröből egy hideg, kemény vonást a szája körül. A nagyanyaság névjegye.

De most mégis meg tudta csókolni Verát s úgy tudta álomba ajókázni a gyermeket, hogy édeseket álmodhassék. Maga persze álom nélkül vergődött ágyában. Akiről álmodni akart, most ébren lépett a gondolataiba és az ifjuság kegyetlenségével záolt lelkébe. Hát itt van Lubin Dénes — hívtad, kényszerítetted magadhoz. Eljött — kérőnek. A lányodhoz. És ha voltak husz év óta melengetett szavak a lelkedben, amikkel szólítani, melengetni, jutalmazni akartad szabadságodban az első férfit, hát hütsd le a forró szavakat és mondd neki halkán, anyásan: fiam, vöm, gyermekem. No, gyönyörű szabadság, gyönyörű álom, gyönyörű meghódolás a mindig várt férfi előtt!

Hajnalgig Irsikné megbirkózott magával és úgy találta, hogy ami elkerülhetetlen, azon legalább hamar kell átesni. Férjhez kell adni a leányát? Akkor gyorsan adja. Minden nap, melylyel késleltetni akarná a hivatalos öregség elkövetkezését, drágán volna megfizetve ifjuságának megszámlált óráival. Akinek kevés van már az ifjuságból, ne pazaroljon belőle. Legyen meg hát az esküvő mihamarabb s talán az lesz majd az igazi szabadság, ha elköltöztött az ura is, elvitték a lányát is. Akkor igazán egyedül áll majd a világban s akinek már férjhez adott lánya is van, azt talán kiejti felügyelete alól a gyanu is. Ki tudja, nem lesz-e így a legjobb? Egyedül, felül minden gyanun s azért még fiatalon, szépen, forrón: talán ezt az időt kellett megvárnia, hogy virágzó vérét egyszer elnyugtathassa.

Megnézte magát a tükröben. Még nincs

baj. A szép Irsikné országában még nem ment le a nap. S hogy Irsikné még tetszett magának: mosolyogva tudta fogadni a katasztrófát, aki a Lubin Dénes szép lábain jött elébe. Megölelte a fiut, megcsókolta Verát s azontul ő volt a türelmetlenebb, hogy az esküvőt mentől előbb megtartsák. Három hónap mulva meg is tartották s mikor a fiatalokat bemálházza a vasuti kocsi: a szép Irsiknének olyan különös érzése támadt, mintha voltaképpen ő volna most nászuton, csak éppen eltévedt mellőle a párja. De majd megjön. Okvetlenül megjön. Elbujt valahol a nyomorult, hogy megkivántassa magát, de majd valamelyik sarkon előbe ugrik és átöleli vadul, szomjasan. És a szép Irsikné mosolyogva várt az ő elbujt párjára, akinek olyan régen tartogatja tüzeit ő is. Irsikné visszahajtatott a vasutról birtokára s otthon levetkőzött a tükrö előtt. A végén leejtette magáról álmodozva az ingét is. Most csak nem állja tovább a párja? Most csak kiugrik rejtekéből? Most csak ráéhezik a nászra, az igazi, bolondító nászra?

Aztán nedveshídegen hűtötték az elfutó őszi napok. A szép Irsikné várakozott tovább és vérvörös éjszakákkal vigasztalta magát a hiábavaló várakozásért. De lassankint kezdte megérezni, hogy míg a birtokán marad, az nem szabadság. Mit ér az olyan szabadság, melylyel nem lehet visszaélni? A nagy alázat, amivel férfieselédse körülötte sürgött, émyitette. Elfogta a kóborlás vágya. Egyedül, idegenben, kedvére bolyongani és keresni a párját, az ismeretlent, a vadat, a kiméletlent. Azt képzelte, hogy a vonatokat neki fűtik és minden vasut végén vár valaki, türelmetlenül, esztendő óta, csak reá. De valami ürügyet várt. Még mindig nem

szóval, szenvedélyes hangon tiltakozik Lukács ünneplése ellen. Elsorolja, hogy Lukács volt az, aki fölemelte az adókat, megdrágította a dohányt és a vasutat. Ő volt az, aki május 23-án ostromállapot alá helyezte az ország fővárosát és június negyedikén, összetörte a magyar parlamentárizmust. Lukács nem engedte meg az ellenzéki képviselőknek, hogy alkotmányos kötelességüket teljesítsék, Budapest utcáin belelővetett a népbe, asszonyokat és gyermekeket gázoltatott el, százakat huroczoltatott fogságba és eltiporta a sajtószabadságot. A plkát azzal végzi, hogy apáink 48-ban kiegyenesített kaszákkal harcoltak a haza ellenségei ellen, az árulókat a legközelebbi fára akasztották; a parlamenti erőszak elkövetőinek is meg kell adni a méltó választ.

A nagyenyedi kollégium tanárai is elhatározták a passzív rezisztenciát. Programmszerűleg ugyanis a kollégium könyvtárában nekik kellett volna kalauzolniok a miniszterelnököt. Elhatározták, hogy ők ezen felhívásnak eleget nem tesznek, éppen ezért a kollégium könyvtárának kulcsait átadják a főispánnak azzal a czéllal, hogy kalauzolja más a miniszterelnököt és a munkapárti vendégeket.

Az iparosok sem tisztelegnek. Megtagadták a tisztelgést a gyulafehérvári egyházmegye területének katolikus és román papjai és a kollégiumi tanárok. Nagy megütözést kelt, hogy a luteránus és izraelita hitközségek részt vesznek a tisztelgésben. Persze a munkapárt gondoskodott Potemkin-küldöttségekről: a szomszédos megyékből berendelték a jegyzőket, tanítókat, községi bírókat és az utkaparókat. Ingyen utiköltség, napidij és étel-ital ellenében való tisztelgésre.

Székelly Ferencz igazságügyminiszter ma délelőtt félkilenczkor Nagyenyedre érkezett. A pályaudvaron Szász József főispán üdvözölte a minisztert, aki egyenesen a fegyház megtekintésére hajtott. Az utcákon egy éljen sem üdvözölte. Délben banket volt tiszteletére. A független polgárság ennek és a holnapi banketnek a meghívóit vissza küldte.

Holnapra izgalmas események várhatók, mert a főispán karhatalommal akarja megakadályozni, hogy a beszámolón függetlenségi polgárok és szocialisták résztvehessenek.

nert csak úgy, elmondható ok nélkül, vonakodni, világáig repülni.

S a következő nyáron egyszer megkapta a táviratot Bécsből, hogy Verának kis fia született. Az unoka várja a nagyanyát. A világ legfiatalabb nagyanyját. A távirat le is verte, lábba is hozta. Most, most fog vonatra ülni. Nagy, piros vágyhullámok emelték a szép Irsiknét és valami furcsa párosításban látta magát az unokája és a párja felé sietni.

Az állomáshoz hajtattott és megvárta a gyorsvonatot, mely Budapestre vigye. Ugy tervezte, hogy az éjszakát a fővárosban tölti s a reggeli gyorsal Bécsbe megy a gyermekéhez. Mikor a gyorsvonat befutott az állomásra, csak annyi ideje volt, hogy föltette a csomagjait egy elsőosztályú kocsiába, de ülőhelyet már csak úgy kapott, hogy egy ur udvariasan átengedte a helyét.

Talán kapok helyet az étkezőkocsiban — szabódott a szép Irsikné s mikor kissé rendbe hozta magát, át is vergődött az étkezőkocsiba. De az is zsufova volt. A forró yári időben minden férfi ott telepedett le, hol legalább egy kis sörrel hűthette magát. Irsikné már vissza akart fordulni, mikor egy ur németül, észrevehetően porosz német-séggel, megszólalt:

— Itt még van egy hely, kisasszony.

Irsikné az első pillanatban gögösen nézett a hang irányában. Kisasszony? Ez a sváb szemtelenkedni akar. De a porosz már felállott s Irsikné egy nagy darab üde fiut látott maga előtt, akinek mohó szeméből mindent olvashatott, csak szemtelenséget nem. Egy megtermett gyerek, legfőlegb huszesztendős, kicsit esetlen, kicsit éretlen, de nagy, kék szemei úgy néznek Irsiknéra,

Az ellenzék népgyűlései.

A szövetkezett ellenzék legközelebb a következő népgyűléseket fogja tartani:

Augusztus 18-án, délelőtt tizenegy órakor Alsólendván és délután négy órakor Lendvavásárhelyen. E két gyűlés szónokai: Somsich Tihamér gróf, Szmeccsányi György, Eitner Zsigmond, Benyovszky Móricz gróf, Huszár Károly és Hegyi Árpád országgyűlési képviselők és Nemestóti Szabó Albert ügyvéd.

Augusztus 18-án délután három órakor Hajdúhadházon. A gyűlés szónokai Bakonyi Samu, Benedek János, Héderváry Lehel, Rákosi Viktor, Veszprémy István országgyűlési képviselők.

Augusztus 20-án délelőtt tizenegy órakor Szempyzen és délután öt órakor Galántán. A két gyűlés szónokai Károlyi Mihály gróf, Batthyány Tivadar gróf, Sággy Gyula, Eszterházy Miklós gróf, Lovász Márton, Haller István, Csuha István és Kobek Kornél országgyűlési képviselők és Bartos János népszövetségi titkár.

Munkapárti beszámolók.

Dr. Hantos Elemér, a dobrai kerület országgyűlési képviselője kedden délután mondta el beszámolóját kerülete középpontjában, Hajdúhadháron. Politikai ildomtalanúság volna, mondotta, a miniszterelnök beszámolója előtt a kormányzó párt jövődö politikájáról részletesebben nyilatkozni, annyit azonban kijelenthet, hogy a miniszterelnök és a kormányzó párt komolyan akarja a békekét. A miniszterelnök egy ízben már hangoztatta, hogy az ellenzékkel szemben tartozó méltányosság kérdését ő maga fogja szóvá tenni. Véleménye szerint két ut van, amelyen az ellenzék óhajtsái a kormányzó párt belátásával találkozhatnak. Az egyik az új házszabályok rekonstrukciója, a másik a választói jog reformja. Elvi szempontból nem lehetne kifogás az ellen, hogy a házszabályok revíziója új megfontolásnak vetessék alá s az új szabályok az ellenzék közreműködésével jönnének létre. Sőt tovább lehetne menni és a házszabályokban olyan megoldást keresni, amely egyfelől megvéd a kisebbség kényuralma ellen, de másfelől nem teszi zsarnokká a többséget sem. Ennek biztosítására máris vannak gyakorlati ideák, amelyek a kisebbséget és a többséget egyaránt kielégíthatik. A másik tér, ahol az ellenzék követelése és a kormányzó párt engedékenysége találkozhatnak, a választói jog reformja. A tervezett reform szerint Magyarország jövődö választójoga az értelmi

cenzuson fog felépülni. Mindenki, aki egy minimális eszellemi képzettséggel bír, megszerzi a követsküldés jogát. Ezáltal új néprétegek, amelyekért az egész választójogi küzdelem folyik, fölvétetnek az alkotmány sánczaiba. Az értelmi cenzusnak idővel való kizárólagossága növelni fogja az intelligencia vezetőszeretét és a választások részben való titkossága ki fogja irtani a választási visszaéléseket. Az értelmi cenzus mellett a vagyoni cenzus csak átmenetileg és csak mint kisegítő eszköz jön tekintetbe. A javaslat ez alapelvei ellen az ellenzéknek sem volt lényegesebb kifogása. A javaslat ellen csupán két aggodalom támasztott. Az egyik a lakás-cenzus, az önálló lakás követsküldésének, a másik a kor-cenzus, a harmincz éves korhatár kérdése. Mind a kettő lényeges kelléke a választói jogosultságnak, mégis, azt hiszem, ha a béke meglesz, ugy ezekben a pontokban is jelentékeny enyhítés, mérséklés, sőt talán ezek teljes elejtése is elérhető lesz. — Kováts Lajos református lelkész indítványára elhatározta a gyűlés, hogy a kormányzat bizalmat szavaz és képviselőjét tántoríthatatlan hűségéről és ragaszkodásáról biztosítja. Lukács László miniszterelnök nagyenyedi beszámolójára Hantos képviselő és Finna főszolgabíró vezetésével száztágu küldöttség megy.

Liptószentmiklósról jelentik: Kozma Andor, a választókerület képviselőjét Liptótarnócson a város közönsége és az önkéntes tüzoltóság nagy ünneppel fogadta. A közönség nevében Puchy János volt bíró, tüzoltófőparancsnok üdvözölte. Kozma Andor töt nyelvi beszámolót tartott. Utána Scholtz Gusztáv körjegyző beszélt, majd Sinkovics Péter tarnóczi földbirtokos, a nemzetiség töt párt egyik volt fővezére üdvözölte a képviselőt. Végül Unger Ede jegyző megköszönte a képviselőnek és vele megérkezett vendégeknek, hogy a községbe el látogattak.

Ifju Szász Károly augusztus hó 18-án Enyingen, Holitscher Károly zirczi képviselő ugyanekkor Rébén, Jáki Géza augusztus hó 25-én Ugodon, dr. Magyar Károly somlyóvásárhelyi képviselő ugyanekkor Devecserben, dr. Antal Géza szeptember hó 1-én Pápán s dr. Szabó János Nagyvázsonyban tart beszámolót.

Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkár e hó 22-én, esütörtökön tartja beszámolóját Kolozsvárott. Gróf Lázár István augusztus 20-án Bánffyhadháron beszámolót tart.

Budapest, augusztus 14.

A honvédelmi miniszter Fiumében. Fiumei jelentés szerint Hazai Samu honvédelmi miniszter, Karácsony államtitkár Szentiványi őrnagy és mások kíséretében oda érkezett, hogy a felemelt létszámú fiumei honvédség elhelyezésére szükséges

mintha ezer esztendő óta várták volna. Lát szott a fiun, hogy a füstös étkezőkocsiban, melyet egészen elfoglaltak a férfiak, eddig is asszonyról álmodozhatott s boldogtalan volna, ha most az egyetlen asszony itt hagyná. Vágyakozva, mohón szölt megint a porosz:

— Parancsoljon, kisasszony.

Irsikné fürkészve nézett a fiu arczába, de nem mutatott az gunyolódó hajlandóságot. Akkor Irsikné elkaczagta magát s mi alatt elfoglalta az üres széket, vidáman szölt oda a fiunak:

— Egy kicsit vén kisasszony volnék.

— Nem — tiltakozott ijedten a porosz.

— De. Nem vagyok kisasszony.

— Hát fiatal asszony. Olyan mindegy — mentegetődzött széles mosolygással a fiu.

— Öreg asszony vagyok.

— Akkor maguknál én a nagyanyámba volnék szerelmes.

Irsikné szeretett volna mosolyogni, de tartott tőle, hogy figyelik. Halkabbra fordította hát a szót és megmondta a fiunak, hogy ő bizony éppen az első unokája keresztelőjére megy Bécsbe. A fiunak leesett az álla. Azt mondta, hogy tréfál vele az asszony. Irsikné mosolyogva biztosította, hogy komolyan és megmáshíthatatlanul nagyanya s aztán vaját rendelt és sört. A nagy darab porosz, mintha ezzel a vallomással felhatalmazást kapott volna a legalaposabb fixírozásra, most mohón és szabadon bámulta Irsiknét, hatszor is kilökött magából egy-egy esodálkozó ach-ot, ugyanannyiszor ismételte, hogy vele a legrosszabb tréfát művelik s a végin husz esztendejének és német voltának minden komolyságával esküdött, hogy az a Trude nevezetű szüz, akihez ő első versét

irta, föltétlenül anyja lehetne a nagyanyának, aki most vele szemközt ül és bolonddá teszi benne Poroszországot. Irsikné jóízűen nevetett s mentül hevesebben tiltakozott a fiu, annál állhatatosabban nevezte őt kicsi fiának. Pompásan mulatott a porosz kétségbeesésén s megkérdezte tőle, visszafelé jár-e az idő Berlinben, mert ha az első pillanatban a fiu kisasszonynak szölitotta, Budapestben talán már a karjaiba szedi, mint valami csecsemőt.

— Az nem volna rossz, Herrgott, az éppenséggel nem volna rossz — pattant ki a nagy darab porosz tetszése. S azontul minden beszélgetésnek az volt a refrénje, hogy kiáltsák ki porosz földön a köztársaságot, ha ő tudna különb gyönyörűséget, mint Budapestben karjaiba szedni a nagymamát, a csecsemőt.

Irsiknét nagyszerűen mulattatta a fiu rajongása. Ha csak egy pillanatra is rajtakapja magát olyan érzésben, mintha férfit látna ebben a porosz subanczban, talán elröstelli magát az étkezőkocsi népe előtt és kimenekül a nevetéses helyzetből. De most valahogyan kifelejtkezett az ő vörös álmából s eszébe se jutott, hogy ez a huszesztendős porosz volna az a férfi, aki miatt olyan régen kívánja a szabadságot. Csak egy esacska, nagyvágyu, esetlen subancznak látta szomszédját s komolyan meglepődött, mikor meghallotta, hogy a fiu Konstantinápolyba megy s egy nagy, komoly bank élére küldik. Komoly bank élére egy ilyen subanczot! Most nézett rá először asszonyszemmel. S a porosz ugy belevadult annak az asszonynak dicséretébe, akinek ő látta Irsiknét, hogy azt se vette észre, mikor az asszony zavartabban kezdte hallgatni.

uj kaszárnya ügyében tárgyalásokat folytasson a várossal. *Hazai* miniszter, aki Karlsbadból kurálja befejeztével tegnap visszaérkezett, még tegnap este Fiuméba utazott s onnan a Lidóra megy, ahol még egy hétig fog üldölni. — *Karátson* államtitkár tegnap kezdte meg több hétre terjedő szabadságát, melyét külföldön fog tölteni.

Tisza István Szegeden. Szegedről jelentik: Gróf Tisza István ma délelőtt 11 órakor Szegedre érkezett. Gróf Tisza István feleségeivel és gyermekeivel az állomásról a Tisza-szállóba hajtatott, majd felesége társaságában megtekintette a várost, a Somogyi könyvtárt és a muzeumot. Délben s az étteremben ebédelt, majd délután fél három órakor tovább utazott Törökkanizsára.

Mint Törökkanizsáról jelentik, Tisza délután fél 4 órakor rokona, Maldeghen grófi család látogatására Törökkanizsára érkezett. Tisza fogadására nagyszámu közönség gyűlt össze a pályaudvaron. Ott volt *Jankó* Ágoston alispán, *Tallán* Béla és *Tallán* Jenő. Tiszát megérkezésekor ovációkban részesítették. A vonatból való kiszállásakor *Schulpe* György, a törökkanizsai munkapárt elnöke üdvözölte. Tisza tiszteletére este fél 9 órakor fáklyamenetet rendeztek.

Miért volt Bilinski a királynál? Bécsből jelentik: *Bilinski* közös pénzügyminiszter legutóbbi kihallgatását úgy kommentálták, hogy azon a *bosnyák* tartománygyűlés pártjaival a közös pénzügyminiszter kezdeményezésére megindítandó új tárgyalások alapelveit vitatják meg és azokat a király is jóváhagyta. Ezzel szemben beavatott helyről kijelentik, hogy a közös kormánynak a bosnyák tartománygyűléssel szemben fennálló *diszpozíciói egyáltalában nem változtak* meg és hogy a tárgyalások újrafelvételéről, amelyen a közös kormány is részt venne, csak akkor lehetne szó, ha a tartománygyűlés pártjai kezdeményeznék a tárgyalások újrafelvételét. A közös pénzügyminiszter kihallgatása kizárólag folyó, reszort ügyekben való jelentéstételre szorítkozott.

Változás a MÁV. üzletvezetőségénél. Említettük már, hogy a MÁV igazgatósága behatóan foglalkozik az üzletvezetőségek szaporításának tervével. Legközelebb Pécsen létesül új üzletvezetőség, amelynek érdekében már az előmunkálatok

javában folynak. Ezáltal a délvideki vonalmozgásban jelentős változások történnek. Az új pécsi üzletvezetőséghez fogják csatolni a ma még Szegedhez tartozó szlavóniai vonalakat. Ennek ellenében a szegedi üzletvezetőséghez csatolják a szeged—czeglédi vonalat, a szeged—békéscsabai vonalat és a hódmezővásárhely—szentesi vonalat és az innen kiágazó helyiérdekű vasutakat.

A románok és a margittai választás. A román nemzetiségi párt végrehajtó-bizottsága — mint Nagyváradról jelentik — fölhívást intézett a margittai kerület román választóihoz, akik a kerület választóinak felét teszik, hogy semmiképpen se adják szavazatukat a kormány jelöltjére, inkább tartózkodjanak a szavazástól. A komitő igen élesen támadja fölhívásában *Tamás* Vazul margittai esperest, aki a három román községi líróval együtt résztvett abban a küldöttségben, amely Budapestre jött, hogy *Madarassy* Gábor államtitkárnak a jelöltséget fölkinálja. A fölhívás azzal fenyegeti meg a kerület román választóit, hogy *kizárják őket* a román nemzeti pártból, ha szolgálatukkal tovább is támogatják a kormány politikáját.

A portugál kereskedelmi szerződés. Bécsből jelentik: A birodalmi törvénytar holnap kiadásában közlést tesz az 1911. július 8-iki jegyzék-váltást Ausztria-Magyarország és Portugália közt, amely a monarchia és Portugália között a kereskedelmi és forgalmi viszonyokat ideiglenesen a kölcsönös legkedvezményesebb bánásmód alapján szabályozza.

KÜLFÖLD.

A bolgár király jubileuma. Tirnovo, Bulgária ősi koronázó városa holnap nagy ünnepek színhelye lesz. A bolgár nemzet és az uralkodó család ünnepli Ferdinánd trónralépésének huszonötödik évfordulóját. 1887 július 7-én választotta meg a bolgár nemzetgyűlés Bulgária fejedelmévé *Battenberg Sándor* helyett *Köburg Ferdinándot*. Bulgária nehéz zavarokkal küzdött ebben az időben. Az orosz hatalom elviselhetetlenül nehezedett a kis országokkára, amelynek népe függetlenség után sóvárgott. *Battenberg Sándornak* éppen az orosz kormány kegyének elvesztése miatt kellett távoznia. És ezekben a zavaros időkben választották meg a 26 esztendősfü Ferdinánd herceget. Oroszország nem fogadta el érvényesnek a választást és általában véve kalandnak minősítették a dallás magyar huszártiszt vállalkozását. Sokan azt hiték, hogy nem lesz jó vége Ferdinándnak, mert mint *Korsakov* mondta, csak olyan uralkodó kormányozhatja ezt a kis országot, aki selyemkez-

tyűbe burkolja vas kezét. Valósággal gunyolták a kis hadnagyot, aki meg akarta oldani a feladatot, amelytől európai államférfiak is visszarettentek. Két éven át tartott a kemény harag Oroszország és az „usurpator“ között. Így nevezett ugyanis az orosz sajtó Ferdinándot. Később azonban kemény kézzel és diplomáciai okossággal újintézte népe sorsát a lemosolygott hadnagyoecska, hogy magára vonta egész Európa figyelmét és sánsként a császár haragja is megengyhült ellene. Jól tudta Ferdinánd, hogy Péterváron az érzelmi politika uralkodik és elsőszülött fiát ortodox görögkeleti vallás szerint kereszteltette és ugyanebben a szellemben neveltette. Az oroszok haragját ezzel végleg lefegyverezte és most már nyitva állott előtte az út Szentpétervárra és a többi európai udvarokhoz is. Országát pártjait visszatartotta a túlzásoktól és úgy szervezte kormányát, hogy egyensúlyt tudott fentartani a külüféle pártárványlatok között és meg tudta akadályozni a Törökországgal való komoly összetűzést. Bulgária valósággal nek köszönheti függetlenségét és a nép valóságos örömmel tekinthet királyára, aki Európa népeinek csodálatát kiérdemelte. Ferdinánd fejedelmet, mint a független Bulgária királyát 1908 októberében koronázták meg. Ekkor ismerték el ugyanis a nagy hatalmak a Köburg-dinasztia királyságát Bulgáriában. Ferdinándnak, aki nem felejtette el a magyar nyelvet és a Köhary-családdal való rokonságot, nagy kiterjedésű birtokai vannak a Felvidéken. A bolgár király gyermekeit is taníttatta magyar nyelvre és legkedvesebb tartózkodási helye a kies gömöri hegyek között levő kastélya.

Ferdinánd király uralkodásának 25 éves jubileuma alkalmából holnap a királyság minden városában és községében Tedeum és az összes helyi örségi városokban katonai díszszemle lesz. Ezen kívül mindenféle népnepélyeket és kiválágításokat rendeznek. A királyi család udvari különvonattal holnap délelőtt Tirnovóba érkezik. Különvonaton odamennek még a diplomáciai kar tagjai a miniszterek, a szobranje elnöke és alelnökei, a legfőbb állami hivatalok képviselői és azon küldöttség tagjai, akik annakidején értesítették Ferdinánd királyt bolgár fejedelemmé történt megválasztásáról. A tirnovói pályaudvarról a felségek harangzugas közben a marnopoléi táborba hajtanak, ahol a község előtt felállított diadalkapunál a polgármester és a tanácsosok fogják őket üdvözölni.

A királyi család, a miniszterek, a diplomáciai testület és az államéltóságok este Tirnovóba utaztak a jubileumi ünnepekhez.

Poincaré oroszországi útja. Moszkvából jelentik, hogy *Poincaré* francia miniszterelnök ma reggel odaérkezett. A hatóságok ünnepiesen fogadták. A francia miniszterelnök látogatásáról a bolgár

— Mikor utazik tovább Bécsbe?

— Holnap reggel.

— Nagyszerű. Én is Budapesten maradok, talán holnaputánig.

Irsikné úgy tett, mint aki nem ért a megjegyzésből. Motoszkált benne ugyan valami emlékezés halk álmokra, melyekben összetalálkozik ismeretlen világban az ismeretlen férfinval s kóborlásának két ismeretlen állomása között átveszi az élet ismeretlen küldönczétől azt a gyönyörűséget, amelylyel neki az élet tartozik: de most megjött a saját szerelmes álmától és egyszer-másszor már csak lopva ment ránézni a fiura. Ez volna? És most érkezett volna meg? Irsikné kinézett az étkezőkocsi ablakán és ahogyan a tájak elrohantak mellette, halk remegések figyelmeztették a lelkét az időkre, melyek szintén elrohantak s még egyre rohannak. Most már kevesebbet kaczagott a porosz szavain s megérezte arcában a vért. De, mint ha magamagával végezne, megvonogatta a vállát. Talán azt mondta magának:

— Várjunk. Hiszen egész életemben mindig vártam.

Mikor Budapesten kiszálltak a vonatról, a porosz gyerek adta ki Irsiknének a csomagjait s ő ültette fiakkerbe is. Irsikné nevetett, de ez a nevetése megint azt mondta: várjunk.

A fiu megcsókolta a kezét, de nem buszozott.

— Meglássá, én is abba a hotelbe szálllok.

Irsiknének csak akkor jutott eszébe, hogy ez ellen voltaképpen tiltakoznia kellett volna, mikor a fiakker már elrohogott vele. De aztán felhuzta kicsit a vállait s valami

olyast gondolt, hogy vajjon meddig mer ez a fiu elmenni?

A vacsoránál meglátta megint a poroszt. A fiu csak mesziről köszönt, de nem ült át Irsikné asztalához. Irsikné akkor már kibontakozott abból a csöpp öntudatlan félelemből is, melylyel a fiut a vonaton nézte. Nem érzett veszedelmet. Olyan nyugodtan vacsorázott, mint aki reggel az unokájához utazik. Az egész nagy darab porosz annyit jelentett most már a gondolataiban, mint az a többi százegy férfi, akivel életében úgy akadt össze, hogy talán megengedett nekik egy látogatást álmaiban. S mikor a fiu kissé esetlen kerülővel az asztala mellett távozott, csakhogy ráköszönhesen, Irsikné szinte pajkosan kérdezte megint: vajjon meddig mer ez a fiu elmenni?

Fenn a szobájában Irsikné hamar készült az éjszakára. Egy kissé idegenül érezte ugyan magát a kis hotelszobában, az utcza feltörő lármája is figyelmeztette, hogy idegenben van, de hiszen Irsikné már nagyon régen kívánt egy kis idegenséget, egy kis szabadságot s most nem is fekiútt rá a hangulatára az idegenség. Inkább jókedvű volt. A tükör előtt még némán udvarolt is magának: a szép Irsiknének, aki szép, pedig lám már nagymama. Erről aztán átsiklott gondolata a porosz suhanczra, akit mégis csak el kell tenni, mint egy préselt virágot; szép emlékeztetőnek szép időkre, mikor még szépen találtak bennünket. Különös szeme az ifjuságnak! Vagy talán azért részegszik meg őrajta is, mert olyan keveset láthatott még a világból? Mindegy. Kedves fiu és udvarias szemü. És merészség is van benne.

Most szinte nevetve és hangosan ismételte:

Vajjon meddig mer az a fiu elmenni?

Aztán lecsavarta a villanyt és lefeküdt. Öt perczig erőszakolta magát, hogy a leányára. *Lubin Dénesre* s az unokájára gondoljon. Aztán megfordult az ágyban, mert nem tetszett neki, hogy az unokája olyan szöke, kékszemű és ormótlan, mint az a porosz fiu. De a másik oldalán se akarta az unokája visszakapni a gyermekarcát, sőt nézte falánkan, kereste a nyakát nagy férfikezekkel. Megint megfordult tehát s ahogy kinyitotta a szemét, egy vékony, vörös sáv szakadt tüzesen a szoba homályába. Mintha valaki kinyitotta volna az ajtót. A tüzes sávban meg is látta alakját. Akkor jutott eszébe, hogy az ajtót elfelejtette bezárni.

Kiáltani szeretett volna, csöngetni. S azt képzelte, hogy csöngetett, hallja is a csöngetést, pedig csak a vére csöngetett. Alig tudott magáról. Nagy, forró vérhullámok a szivét szinte fölemelték az agyáig. Hát mégis, itt volna az idegen, az ismeretlen, a férfi, akire vártakozott? Néhány pillanat alatt, míg halk, kereső férfileptek surlása hangzott a levegőben, a szép Irsikné át-szenvedte még egyszer egész életének ostoba várakozását. Kezdődött a szenvedés valami csufolódó duruzsolással, hogy kíváncsi vagy-e még Irsikné, meddig mer ez a fiu elmenni, folytatódott agyának olyan kalapálásával, mintha megkötözött teste számára most raknák össze a máglyát, aztán nagy tüzek perzselése áradt el a levegőben s a várakozó Irsikné lelkében daczosan gyultak ki a gyönyör régen nem égett mécsesei. Behunyta a szemét és vérenek vad csöngetésével, vágyainak utolsó nagy rózsáival lépett a máglyára...

Kormány felhivatalosa, a „Mir“ ezt írja: Az uralkodók, államférfiak találkozásai nem lehetnek közömbösek a Balkán államokra nézve, mert ez összejöveteleken a leggyakrabban róluk van szó. A Balkán államok a hatalmak versengése miatt nem tudnak hosszú idő óta egyensúlyba jutni, ami pedig az európai békének fontos biztosítéka lenne. Szeretnők, ha ilyen összejöveteleknél lehetőleg kevés megjegyzés esnék a famózus status quoról és a békefenntartásáról és szívesen vennék, ha olyan egyezmény jönne létre, amely a veszedelmes balkáni állapotoknak és időnkint megújuló válságoknak egyszer már véget vetne. A tegnapi hosszú tanácskozáson Poincaré és Szaszonow között a két államférfi teljes megegyezésre jutott egymással a politikai kérdések egész komplexuma tekintetében. Poincaré kívánságára Párisban és Pétervárott azonos hivatalos közleményt fognak kibocsátani a pétervári látogatás politikai jelentőségéről és eredményéről.

A marokkói szultán lemondása. Muley Hafid marokkói szultán lemondása, mint Párisból jelentik, befejezett tény, de a lemondást csak akkor fogják közzétenni, ha Muley Hafid már elutazott Franciaországba. Ugyancsak akkor tesszük majd közzé az új szultán nevét is. Muley Hafid 37.500 frank évi járadékot fog kapni a francia államtól, azonkívül kártérítés gyanánt nagyobb összeget kap. Muley Hafid még a német-francia marokkói szerződés megkötése előtt biztosította magának de Selves akkori külügyminisztertől a lemondás jogát, ami elég bizonyosság arra, hogy már eleve irtóztattottól a lealázó szerepléstől, amelyet a francziák a protektorátus alatt neki szántak. Hároméves uralkodása alatt nem sok örömben volt része. A déli törzsek véres lázadása emelte a trónra, de tekintélye gyorsan alá hanyatlott, amint 1909. január 5-ikén kelt közös jegyzésükkel elismerték őt szultánnak. Azért került a trónra, mert testvére és elődje Abdul Aziz az idegenekkel való pakálása miatt lehetetlenné tette magát és Muley Hafidnak, alighogy az uralkodást átvette, be kellett látnia, hogy Marokkó a hatalmak akaratával ellentétes irányban nem kormányozható. Állandóan pénzzavarokkal küzdött és amiatt csakhamar a francziáktól függő helyzetbe került, akiket tulajdonképpen sohasem szeretett és akik oly rosszul bántak vele, hogy igen tekintélyes francia politikusok is megsajnálják és ajánlják a kormánynak, hogy ne követeljen tőle lehetetlent. Ma még nem derült ki teljesen, micsoda tervekbe kergette bele a francziák iránt érzett ellenszenv. Párisban az utolsó fezi lázadást az ő rovására írták és egész viselkedése a lemondásáról szóló hírek idején arra enged következtetni, hogy még az utolsó órában is forgott valami agyában Marokkó protektorai ellen. A francziák ugyan nem ismerték terveit, de ez nem akadályozta meg őket abban, hogy minden eshetőségre kész legyenek. A hivatalos hírek szerint Muley Hafid azon tanakodott, Mekkába vagy Vichybe menjen-e. Vagyis a szegény szultán Mekkába szeretett volna menni, de Liautey fővezér azt akarta, hogy Franciaországba menjen. És úgy is történt. A francziák ugyanis attól féltek, hogy a szultán Mekkában proklamálni fogja függetlenségét, aminek aztán komoly következményei lehetnek volna a sjerifi birodalomban. A terv ravaszul volt kieszelve, de Liautey átlátta rajta és ő az erősebb. Most érhető csak, miért fenyegették meg Muley Hafid szultánt a francia kormány felhivatalosai, hogy ha még akadékoskodik és nehézségeket csinál, hát könnyen megismerkedhetik egy madagaszkari internálás kellemetlenségeivel. A fenyegetés hatott: Muley Hafid Vichybe megy. Engednie kellett az egész vonalon. Liautey tábornokkal megegyezett a levél szövegére nézve, amelyben betegsége hozza fel lemondása okául. A levelet egész Marokkóban fel fogják olvasni. Muley Hafid testvér-öccsét, Muley Jusszufot ajánlja utódául, természetesen a francziák előzetes hozzájárulásával. A francziák azt mondják róla, hogy elő fogja mozdítani a francia terveket, jámbor, mérsékelt ember és ezért a muzulmánok nagyon kedvelik. — Muley Jusszuf kalifa Fezben van.

A Havas-ügynökség jelenti Rabatból tegnapi kelettel: Muley Jusszufot, Muley Hafid egyik testvérét szultánnak kiáltották ki.

A kínai kormány politikai tanácsadója. Londontól jelentik: A „Daily Telegraph“ jelenti Pekingből: Juansikkai köztársasági elnök kínai tanácsadói szombatán a titkárság vezetőivel fölkeresték Juansikkait és tiltakoztak dr. Morrison újságíróval a kormány politikai tanácsadójává való kinevezése ellen. Kijelentették, hogy a közigazgatásban szükség van ugyan műszaki szakemberekre, de az ország nem fogja tűrni, hogy külföldieket avas-

sanak be az ország általános politikai ügyeibe. Az elnök még nem adott választ a tiltakozásra. A kínai hivatalnokok azt hiszik, hogy éppen úgy, mint a kormány előbbi tanácsadója ügyében, most is kompromisszum fog létrejönni.

A luxemburgi iskolatörvény. Még két hónapja sírta, hogy Mária Adelaide luxemburgi nagyhercegnő elfoglalta trónját és máris konfliktusba keveredett népével, amelynek pedig trónralépése alkalmával megfogadta, hogy érte fog élni és hű öre lesz a népjogoknak. Az uralkodónő az iskolatörvényt, amelyet a kamara elfogadott, az ismételt sürgetés dacára is vonakodott szentesíteni. Ennek a vonakodásnak pedig az volt az oka, hogy a törvény liberális szellemű és a kis Luxemburg klérusa mindent elkövetett, hogy a nagyhercegnőt rábírja a szentesítés megtagadására. Állítólag külföldi udvari körök is igyekeztek őt erre a megtagadásra rábírni. A kis országban azonban egyre nőtt az izgatottság és a lakosság körében már népgyűléseket hirdettek, hogy hangos szóval figyelmeztessék a bájos uralkodónőt fogadalmának teljesítésére és alkotmányos kötelességére. Ez hatott és most Luxemburgból azt jelentik, hogy Mária Adelaide szentesítette az iskolatörvényt.

A forrongó Balkán.

— Törökország nagy válsága. —

Bulgária követeli a háborút.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 14.

Törökországban még mindig uralkodik a teljes fejtelenség. A kormány, amely már félig-meddig kibékült az albánokkal, nem képes megtartani helyét és állandóan érkeznek hírek az egyes miniszterek lemondásáról.

A fejtelenséget és az élére állított válságos helyzetet még növeli a fenyegető külő veszedelem. Olaszország készül újabb akciójára és az a harcziás magatartás, amelyet Bulgária tanúsít Törökország ellen. Bulgária, amely éppen most ünnepli királya uralkodásának huszonöt éves jubileumát, a kotsanai események következtében követeli a Törökországgal való háborút. Olyannyira, hogy már az egész Balkán békéje veszedelemben forog és előreláthatóan szükség lesz a nagyhatalmak energikus beavatkozására.

Mai táviratainkat itt adjuk:

Lemondó miniszterek.

Konstantinápoly, augusztus 14. Zia basa belügyminiszter lemondott. Utódjául Ibrahim basát emlegetik, aki az Albániába kiküldött bizottság vezetője. A belügyminiszter lemondása arra a körülményre vezethető vissza, mert nem tágitott attól, hogy szilárd belügyi politikát kövessen. Zia basát Kiamil basa és Nazim is támogatják, amíg a kabinet többi tagjai leginkább határozatlan politikát követnek. Attól tartanak, hogy Zia basa lemondása több más lemondást is fog maga után vonni. Zia basa belügyminiszter lemondását a kabinetben Kiamil és Hilmi basa által képviselt két áramlat közötti antagonizmusnak tulajdoníthatják. A lemondó okiratban visszalépését egészségi állapotával indokolja meg.

Konstantinápoly, augusztus 14. A kabinet helyzete változatlan. Azon fáradoznak, hogy Zia pasát reábirják lemondásának visszavonására. Ha azonban megmarad állásponjtjánál, akkor vagy Ibrahim tábornokot vagy Resid beyt, az entente liberale tagját fogják kinevezni belügyminiszterré. Hir szerint Ferid pasa visszautasította tárcza vállalását. Informált körök biztosítanak arról, hogy a kabinetválság lehetősége ki van zárva. Kiamil pasa pártcsoportja fölényben van. Szó van Husszin Hilmi pasa esetleges lemondásáról is.

Az új választások.

Konstantinápoly, augusztus 14. A belügyminisztérium a vilajetek hatóságaihoz körrendeletet intézett, amelyben felszólítja, hogy augusztus 14-én kezdjék meg a választás formalitásait. A választási kollégiumokat október 14-ig megalakít-

ják és a képviselők november 14-én jönnek össze Konstantinápolyban. A nagyvezér egy körrendelettel leküldte a hivatalnokoknak, hogy a választások teljesen szabadon és pártatlanul menjenek végbe. Azokat a hivatalnokokat, akik a szavazás befolyásolását megkísérlenék, megbüntetik.

A török trónörökös Bécsben.

Konstantinápoly, augusztus 14. Az a hír tartja magát, hogy a trónörökös Azarian szenátor kíséretében tíz nap múlva Bécsbe utazik és onnét a Svájcba megy, ahonnan inkognitóban fog elutazni.

Az ifju-törökök bukásának oka.

Berlin, augusztus 14. A „Voss. Ztg.“ újságból tudósítja hosszabb beszélgetést folytatott Zekki basával, az albánok megrendszabályozására kiküldött török csapatok parancsnokával, aki a következőket mondotta az ifju-törökök bukásának okairól:

— A török nemzet még korántsem volt érett az alkotmányra. Azok a fiatal emberek, akik a külföldön végezték tanulmányaikat, vagy pedig könyvekből ismerték meg az európai civilizációt, azt hitték, hogy egy új államforma behozatalával rögtön megteremtették a végrehajtó szervezeteket is, éppen ezért semmi mással nem törődve, egyenesen céljuk elérésére törekedtek. Talán tíz év alatt, sőt esetleg öt év alatt is, némi jóakarattal, sikerülhetett volna, hogy a kisebb hivatalnokokat nyugati értelemben magunkhoz voneljuk, — hiszen eleinte valamennyien szívvel-lélekkel pártbíva voltunk a komiténak. Erre különben példánk volt a tisztikar kioktatásában is, amit a német tiszték alig néhány év alatt vittek keresztül... És mi történt? Alig ment végbe Abdul Hamid szultán trónfosztása és az alkotmány bevezetése, valamennyien egyszerre otthagyták a vidéken elfoglalt állásaikat és kivétel nélkül Sztambulba rohantak hivatalvadászatra. Ilyen módon azután az ifju-török párt a vidéken elvesztette agitátorait és legbiztosabb támaszait. Sztambulnak varázsa van! Aki egyszer oda került, az már többé nem akar a vidékre menni, sőt az ifju-törökök egyenesen száműzésnek tekintették volna és keserű igazságtalanságnak vennék, ha a hatalom jelenlegi birtokosai őket visszaküldötték volna egykori vilajetjeikbe. Csekély zsold mellett is inkább Konstantinápolyban maradtak tehát és a vidékre olyanokat kellett kiküldeni, akiknek semmiféle érintkezési közösségük nem volt az ottani lakossággal.

— Eközben a birodalom fővárosában egyre jobban megnövekedett a hivatalvadászok tábora. Hogy ez milyen lehetett a polgári szolgálatban, az könnyen elképzelhető; sajnos azonban, hogy az elégedetlenség a hadseregben is mindjobban terjedni kezdett. Minden egyes tiszt mellőzöttnek érezte magát, nézete szerint nem méltányolták eléggé az alkotmány megteremtése körül szerzett érdemeit, — a valóságban pedig a dolog úgy állt, hogy végeredményben mégsem lehetett minden egyes ifju-török tisztet nyomban basává kinevezni. Az sem tagadható, hogy a komitépárti tiszték gőgösen viselkedtek másként gondolkozó tisztársaikkal szemben.

— A komité helyzete viszont nem volt eléggé szilárd ahhoz, hogy az elégedetlennel szemben erélyesen járhatson el, másrészt sokszor éppen ezekre kellett támaszkodnia, holott nem tudta őket teljesen kielégíteni. Az ifju-törökök vezetőiről mitsem akarok mondani. Kétségtelenül a legtisztább érzésű hazafiak találhatók közöttük, akik előtt csakis az állam boldogulása lebeg végzől gyanánt. Egészen másként áll azonban a helyzet a párthívek tömegénél, amelynek zöme hű és nyereségvágyó, csakis önző céljainak kielégítésére gondol. — így azután az ellentétes érdekek egyezkedni kezdenek, pártárványok keletkeznek és az eredmény — itt van előttünk!

A forrongó Balkán

Konstantinápoly, augusztus 14. Giers orosz nagykövet, hir szerint tegnapi Nuraudunghian külügyminisztert arról biztosította, hogy a czettinjoi orosz követet megbízták, hogy tegyen lépéseket az

utóbbi határinezidens haladéktalan elintézésére. Oroszország sohasem fogja tűrni, hogy a Balkánon a status quot megbolygassák. A külügyminiszter közlönetét fejezte ki az orosz nagykövetnek.

Szofia, augusztus 14. A mai tiltakozó gyűlés nyugodtan és méltóságteljesen folyt le. A rendőrség nem engedte meg a környékbeli falvak lakosságának beözönlését és megszállta az új székesegyházat, hogy megakadályozza az öreg harangok megkongatását. A területől azonban behatoltak a harangtoronyba, de a rendőrség felszólítására meghátráltak. A menet élén, amely a gyűlés után a városba indult, zászlókat vittek ezzel a felirással: — Háboru!

A háboru követelése volt a gyűlésen tartott beszédek refrénje is. A szónokok közt a legszenvedélyesebben Szadov nyugalmazott tábornok beszélt. Amikor a tömeg a tisztí kaszinó elé ért, a hadsereget éltette. A királyi palota előtt a tömeg lelkes óváziókban részesítette a királyt, de a rendőrségnek közbe kellett lépnie, hogy megakadályozza behatolását a királyi palota udvarába. A török követtség ellen nem tüntetett senki, de zajosan éljenzték az olasz hadsereget.

A tiltakozó gyűlésen több, mint 30.000 ember vett részt, három egyesület jelent meg gyászlobogókkal. Az üzletek zárva voltak. A gyűlésen hozott határozat rámutat a törökök szakadatlan provokálására és a porta türethetetlen eljárására, kiemeli, hogy a muzulmánok közt fegyvereket osztogattak szét és török bandák alakultak akkor, amikor Macedónia bolgár lakosságától elszedték fegyvereiket. A szakadatlan mészárlások és elnyomások kivándorlásra kényszerítették Macedónia számos városának és a drinápolyi vilajet lakosságát. Az alatt Törökország kiirtja a bolgárokat, mohamedán albánokat telepít le Macedóniában és Drinápoly lakosságát megfoszta jellegétől. A kormány ezt nem nézheti tétlenül, mert a tétlenség fenyegeti az ország nyugalma. Felszólítja tehát a kormányt minden intézkedés megtételére, hogy Macedónia és a drinápolyi vilajet a török uralom alól felszabadíttassék. Ebben a törekvésben támogatni fogja az egész nemzet. A határozatot közlik a kormányfővel és a királlyal.

Szofia, augusztus 14. Illetékes helyről nyert értesülések szerint a bolgár kormány azon kérelemmel fordult a nagyhatalmakhoz, hogy a kotsanai mészárlások részesei elleni vizsgálatot és azok megbüntetését célzó lépéseit Konstantinápolyban a maguk részéről is támogassák. Eddig a hármass entente hatalmaitól érkezett válasz, mely szerint hajlandók ezen támogatásra. Az esti lapok, melyek tulnyomó részben gyászkerettel jelentek meg, a tegnapi összefüggés és a gyászjelentések benyomásával foglalkoznak.

Egy török sziget csatlakozása Görögországhoz.

Athén, augusztus 14. Ikaria sziget lakosságának egy küldöttsége memorandumot nyújtott át a nagyhatalmak itteni követneinek, amelyben kijelenti, hogy a porta erőszakosságai s a sziget előjogainak megsértése Ikaria lakosságát arra bírta, hogy a török hatóságok elfogatása és elűzése által a török uralom alól felszabadítsa magát, proklamálja az autonómiát és kimondja a Görögországhoz való csatlakozást, vagy ha ez lehetetlen volna, a teljes autonómiát.

A monarchia nem készülődik.

Bécs, augusztus 14. Külföldön elterjedt ama hírekkel szemben, hogy a monarchia a montenegrói határon történt események miatt Boszniában jelentékeny haderőt szándékozik koncentrálni, illetékes helyen felhatalmazták a bécsi császári és királyi Távirati Irodát annak kijelentésére, hogy ezek a jelentések a tényeknek egyáltalában nem felelnek meg.

A háboru.

Smyrna, augusztus 14. Az olasz flotta elvágta úgy a Konstantinápolyba, mint Görögországba vezető kábeleket, amelyeken át az itteni exporttörök fontosabb sűrűnyeiiket küldeni szokták. Ennek következtében a forgalom kizárólag a kon-

stantinápolyi szárazföldi vezetékre van utalva. Ez azonban sokszor oly nagyon igénybe van véve, hogy ilyenkor két napig is eltart míg Középeurópába megérkezik a távirat. Kézenfekvő, hogy ilyen módon export-üzlet egyszerűen lehetetlen. Minthogy a török kormány gazdasági ügyek iránt való közömböségénél fogva a szárazföldi vezeték nem szaporítja, nincs tehát más orvosság a bajok megszüntetésére, mint a kábel helyreállítása. Talán a semleges hatalmak rábírnák Olaszországot, hogy ne akadályozza meg azt. A kábel elpusztításából úgy sincs haszna Olaszországnak.

Massaua, augusztus 14. (Stefáni-ügynökség.) Medüből, hová Seid Igris a Ramasan alkalmából vonult, hírek érkeztek, amelyek szerint Said Igris ötnapi elkeseredett küzdelem után a Sautah-legy környékén a török csapatokat súlyos veszteségekkel visszaverte.

A béketerv.

Konstantinápoly, augusztus 14. A török kabinetben csak Hilmi baba van a békekötés mellett. A legnagyobb nehézség abban van, sikerülnie a harcoló arabokat rábírnai a béke elfogadására. A többi török miniszterek is hajlanak a béke felé, főképp a Bulgáriából érkező hírek miatt.

Kovács Gyula felfolyamodása.

— A királyi tábla döntése előtt. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 14.

A vádtanács tudvalevően elutasította a vizsgálóbíró ama végzését, amely Kovács Gyula képviselőnek szabadlábra helyezését elrendeli. Ez ellen dr. Polónyi Dezső védő felfolyamodást intézett a királyi táblához.

Ebben kifejti, hogy a védelem minden közreműködése nélkül, egyedül a királyi ügyészeg indítványa folytán rendeltetett el Kovács elmeállapotának megfigyelése. A kiküldött hites szakértők egy teljes hónapi megfigyelés és vizsgálat alapján az ügy minden részletét felöllel terjedelmes indokolás kíséretében a két hozzájuk intézett kérdésre a következő választ adták:

1. Kovács Gyula jelenleg elmezavarban vagy öntudatlanságban nem szenved, ami akaratának szabad elhatározási képességét kizárná.

2. A vádbeli cselekményt mélyebb öntudatvarban követte el, amely az öntudatlanság fokáig emelkedett és így akaratának szabad elhatározási képességével a vádbeli cselekmény idején nem bírt.

Ez a szakértői vélemény egyhangulag keletkezett. Az abban foglalt ténybeli megállapítások nem eltérők, a lelet nem határozatlan, sem önmagával a bizonyított ténykörülmenyekkel nem ellentétes. Ellenmondások benne nem találhatók, helytelen következtetések vagy hiányok nem mutatkoznak. A vizsgálóbíró is úgy találta, hogy az adott vélemény helyességéhez kétség nem fér. Ezért védenzünknek szabadlábra helyezését rendelte el. A jelen ügyben nyilván politikai célzatok által is irányított vádhatóság, szakítva eddigi egyöntetűen alkalmazott gyakorlatával, nem a vád elejtése tárgyában határozott, hanem a szabadlábra helyezés iránti rendelkezést tette jogorvoslat tárgyává. A felfolyamodásnak egyetlen indoka van. Azt mondja: „Ezzel a (t. i. szakértői) véleménynel szemben azonban azok a tények állanak, amelyek jogos bizonyítékot nyújtanak az irányban, hogy a terhelt előre elhatározta a képviselőház ellenének a magához előre megfontolt szándékkal vett forgópisztolyval való megölését, továbbá, hogy a büncselekmény elkövetése után öngyilkos lesz.”

A vádtanács azon az egyetlen alapon változtatta meg a szabadlábrahelyező végzést, hogy az ügyész indítvány folytán kiküldött hites orvosszakértők egyhangulag adott véleményének helyességével szemben nyomatékos kétséget látott fennforogni, egyedül azért, mert szerinte a premeditáció kizárja azt, hogy valaki a tettet beza-

Figyelmen kívül hagyva azt az általános büntetőjogi elvet, hogy csak maga a tett és nem a premeditáció büntethető, egyszerűen hátat fordított az anyai jog rendelkezésének és ítélkezési gyakorlatunknak.

Az ügynek minden részlete bizonyítja, hogy itt csupán politikai célzatu hangulatkeltebből van egy mesterségesen kovácsolt vád fentartva. Ilyen előzmények után ki fogadhatja megnyugvással a vádtanácsi határozatot. Több ízben hallottuk bírói szájából azt a nyilatkozatot, hogy Kovács Gyula ügyében nem lehet más törvényt alkalmazni, mint más ember ügyében. A vizsgálóbíró ugyszólván minden drákói intézkedést ezzel a kijelentéssel indokolt. És a védelem loyálsan megnyugodott. Hogyan lehetséges mégis, hogy ami nem történhetett meg mással, azt Kovács Gyulának mégis el kell szenvedni. A vizsgálóbíró végzése után mindenkit szabadon bocsátottak volna, csupán Kovács Gyulát nem bocsátják szabadon. Ugyanakkor a képviselőházban ülő és Browningból lövöldöző, továbbá a magát meglőtt és elesett embert rugdoló és ütlegelő hősök ellen még csak eljárást sem indítanak.

Csak az akkori hírlaptudósításokat kell elolvasni annak, aki nem tudja megérteni, hogy Tisza Istvánné grófnének karzati nevetése milyen érzelmezhullámokat váltott ki még a legnyugodtabb és leghiggadtabb férfiakból is. Valószínű, hogy még a tek. vádtanács is megengedi, miszerint Kovács Gyula a legnagyobb izgalom közepette ezt a nevetést hidegen, tervszerűen, számítón előre nem fontolgathatta. Pedig ez tény, amit mindenki tud.

Az előadottak után arra kéri a védők a táblát, hogy tekintettel Kovács helyzetére, a sérelmes vádtanácsi végzés megváltoztatásával a vizsgálóbíró határozatát hagyják helyben és Kovács Gyula azonnali szabadlábrahelyezését rendeljék el.

TÁVIRATOK.

A mexikói harcok.

Newyork, augusztus 14. Zapata hívei bevették Iztapsen mexikói várost s annak egész őrségét mintegy kétszáz embert, az utcai harcok folyamán lemészároltak. Zapata hívei Toluca felé vonulnak. Wilson, az Egyesült-Államok követe Mexikó-Cityben, Knox külügyminiszter kérelmére részletes jelentést küldött a külügyminisztériumnak a jelenlegi mexikói állapotokról. A jelentés szerint jelenleg, amikor két évi forradalmi mozgalom után a maguk felelősségére harcoló guerilla-esapatok veszélyeztetik a közbiztonságot, sokkal rosszabb a helyzet, mint volt akkor, amikor legálább rendes katonai csapatok folytattak háborút egymással. Wilson részletesen megírja, hogy a köztársaságnak milyen vidékein működnek ezek a guerilla-esapatok s miféle dolgokat követnek el. Északi Mexikó legnagyobb részében annyira megfélemlítették a gazdákat, hogy az eddig igen nagy jelentőségű állattenyésztés jóformán teljesen tönkrement. Az amerikai telepesek halálos rettegéssel félnak a támadástól, mivel tudják, hogy Orozco követői az amerikaik ellen nemcsak gyűlölséget, hanem bosszút is táplálnak, mert az amerikai kormány amaz intézkedésének, hogy lehetlenné tette számukra a felszerelést és a lőszeret beszerzését, ennek a lépésnek tulajdonítják, hogy a forradalmi mozgalom nem ért el sikert. A rendes mexikói csapatok képtelenek fentartani a rendet, annál is inkább, mert a guerilla-bandáknak nincs állandó tartózkodási helyük, hanem napról-napra más-más vidéken tűnődöznek fel. A börtönökből kiszabadított gonosztevők rablóbandákká szerveződtek s ezek nincsenek semmi összeköttetésben Orozcoval vagy magával a forradalmi mozgalommal, nem tartoznak egyik politikai párthoz sem, alakulásuknak egyedüli célja az, hogy fosztogassanak. A guerilla-esapatok folytonosan szaporodnak s mindig nagyobb és nagyobb területen veszélyeztetik a személy- és vagyonbiztonságot. A Mexikóban lakó amerikaik attól is félnak, hogy a kisebb helyen lakókat, vagy a tanyai ültetvényeket közülök egy napon fel fogják kővelni. A guerillák nem félnak az amerikai katonaságtól s egyáltalában nem törődnek vele, hogy az amerikai csapatok cirkálnak a határszélen. A mexikói kormány elhatározta, hogy több kerületben fel fogja függeszteni az alkotmánybiztosítókat és a guerillákkal statáriális uton fog elbánni.

UJDONSÁGOK.

Felrobbant a kissármási gázkut.

— Végzetes gyufaszál. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 14.

A kissármási gázkutaknál katasztrófa történt, s csak a véletlennek tulajdonítható, hogy végzetessé nem váltott. A mind a mai napig kihasználatlan földgázforrások eddigelő tizenkét elzárt kutban várják, míg a becses természetű végre értékesítés alá kerül.

A napokban furatták a tizenharmadik gázkutat, amelynél a dolgozó munkások egyike a tilalom dacára pipára gyújtott, s az eldobott égő gyufaszál lángba borította a naponta hetvenezer köbméternyi gázt adó kutat. Négy munkás megsebesült s a kutfuró vállalat eszközei elpusztultak.

A Kolozsvártól messze fekvő, eleagyatott helyen, az oltás nehezen megy, de remélik, hogy a többi gázkut veszedelme nélkül gátat vehetnek a tűz terjedésének.

Az esetről kolozsvári tudósítónk a következőket táviratozza:

Ma éjjel egy óraker a sármási gázmezőn egy új furásnál meggyult a földgáz. Az esetről hajnalban értesítették a kolozsvári kutató kirendeltséget, amelynek részéről Böhm Ferencz kirendeltségi vezető Szádeczky Gyula egyetemi tanár geológussal automobilon sietett ki Sármásra. Böhm főmérnök déli egy óraker érkezett vissza Sármásról s Vikol Kálmán helyettes polgármestertől tűzoltófejszákért, a polgármesterhelyettes azonban csupán egy kézi fejszákot bocsáthatott rendelkezésére, mert a várost nem lehet fejszák nélkül hagyni.

A gáz kigyulladásáról Böhm Ferencz következőleg nyilatkozott:

— Az egyik új kutat a Tuman-féle német magánvállalat furatja. Már régebben bőven találtak gázt, amely az éjjel, eddig nem tudni, mi okból kigyuladt s tíz méternyi magas oszlopban ég, de a gázmezőre nem terjedt ki. Ez a tűz nem olyan nagy dolog, mint a multkor volt. Eloltásához egy szivattyus fejszákra van szükségünk s azt már megkaptuk.

Böhm mérnök és Szádeczky professzor most lovakkal fogják kiszállítani s maguk is visszatérnek automobilon a tüzhöz, amely Kolozsvártól hatvan kilométernyire van.

A magas lángoszlopot az éjjel a messzebb fekvő falvakban is látták. Valószínűnek tartják, hogy egy cigány munkás gyújtott pipára s ez okozta a tüzet. Robbanás nem történt, a kut felett épített faépület és a furokcsülék azonban elégett.

Ez a 13-as számú új gázkut a multkor nagy robbanás színhelyétől keletre, mintegy 200 méternyre fekszik. A kut furását július 3-án kezdte meg a Tuman-vállalat. Négy-öt nappal ezelőtt már bőven tört fel a gáz a furolyukból. Tegnapelőtt 108 méternyre haladtak a furással s ekkor már naponkénti 70.000 köbméter gáz ömlött belőle. A furást ezzel be is fejezték.

Az éj folyamán éppen a csöveket húzták ki s az utolsó cső eltávolítása előtt a furokcsülék rövid munkaszünetet rendelt el. Ebben a pillanatban 10 méternyi magasságra hatalmas lángoszlop csapott fel. A kut felett épült 25 méteres deszkatorony egyik emeletén 4 munkás állott, akik leugráltak a toronyból. A munkások kezét a láng megégette s az ugrás következtében fúzódásokat is szenvedtek. A munkásoknak az első segélyt dr. Erdődy Endre körorvos nyújtotta, aki sebeiket be is kötözte. Az egyik munkás csak jelentéktelen sebeket szenvedett, a másik három, névszerint Szász István, Grizbai Ferencz és Turkovác Sándor súlyos, de nem életveszélyes sebeket szenvedtek. Kolozsvárról vasuton ma este indítottak utnak négy tűzoltóval egy fejszákot. A tüzet nem öntözéssel fogják oltani, hanem a szivattyu légnyomásával fogják elfojtani.

A tűz színhelyére kiszállott Veszprém V. Fe-

rencz nagysármási főszolgabíró, aki megállapította, hogy az egyik megsebesült munkás, Grizbai Ferencz pipára akart gyújtani, dacára annak, hogy a munkások szigorúan ki vannak oktatva arra, hogy még gyúlékony anyagokat se hordjanak magukkal. Amint Grizbai a gyufát meggyújtotta, a gáz azonnal lángrobbant. A vállalat kára nagy, mert az egész furokcsülék tönkrement. Az épület pár pillanat alatt hamuvá égett össze.

Böhm Ferencz főmérnök szerint a kár mintegy 100.000 korona. A tűz tovább terjedésétől nem kell tartani és remélik, hogy 3-4 nap alatt ki lehet oltani. A kincstárnak semmiféle kára nincsen.

A kisküküllőmegyei Buznáról ma délután telefonon értesítették az erdélyi kutatási kirendeltséget, hogy a június 27-én megkezdett furás ma eredményre vezetett. 38 méternyi mélységből nagymennyiségű földgáz tört elő s a mérések alapján gázszolgáltató képessége naponkénti 10.000 köbméternél nagyobb. Ezen eredmény jelentősége nagy azért, mert sok sikertelen furás után azt hitték, hogy Kissármáson kívül a földgázkutatások nem fognak eredménynyel járni.

NAPIREND: Naptár. Csütörtök, augusztus 15. — Róm. kath.: Nagy B.-Asszony. — Prot.: Gáspár. — Zsidó: Elul 2. — Görög-orosz: augusztus 2. Istv. vt. er. — A nap két reggel 4 óra 55 perczkor, nyugszik este 7 óra 11 perczkor. — A hold két reggel 8 óra 7 perczkor, nyugszik este 8 óra 33 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A koronázó Mátyástemplom bucsuja, ünnepi zenésmise délelőtt 10 óraker, toronyzene a Mátyástemplom ormán az ötóraker litánia után. — Belvárosi bucsu, fél 10 óraker körmén, utána zenés nagymise. — A Budapesti Torna Klub uszóversenye este 6 óraker a millenáris versenypálya uszodájában. — A Munkás Testző Egyesület országos atlétikai viadala a millenáris versenypályán. — Léverseny délután 3 óraker. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10-2-ig. Belpódij, keddi kivételével, 1 korona.

Nyitvalelő muzeumok: Nemzeti Muzeum állattára 9-2-ig. — Erzsébet Muzeum 9-1-ig. — Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9-6-ig. — Földtani Muzeum 10-1-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10-1-ig. — Széchenyi Muzeum 10-12-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9-2 óráig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9-12-ig.

Nyitvalelő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37-39.) Nyitva 9-1-ig. Belpódij nincsen. — A Szépművészeti Muzeum régi képtára. Nyitva 10-2-ig.

— Lapunk legközelebbi száma pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

— A kereskedelmi miniszter gyásza. Nagyváradról jelentik: Szunyogh Szabolcs, munkapárti elnök neje, Beöthy Márta ma hirtelen meghalt. Az elhunyt urinó Beöthy László miniszter nővére. A miniszter nővére temetésére Eszár községbe utazik.

— Booth tábornok haldeklík. Londoni jelentés szerint az údv hadseregének parancsnoka, Booth tábornok utolsó óráit éli. Az aggastyán már régebben elvesztette szemévilágát, magával tehetetlen lett, megbénult, s összegyűjtötte híveit, hogy végrendeletet készítsék. Az údv hadseregének lapja ma azt jelenti, hogy a katasztrófa közel van.

— Medgyaszay Vilma házassága. A kiváló kabaré-művész, aki annyi élvezetet szerzett már előadóművészetével a közönségnek, férjhez ment. Mayer Ernő dr., a Ferencz József kereskedelmi kórház orvosa ma délelőtt feltizenkettőkor a hetedik kerületi anyakönyvvezető előtt házasságot kötött Medgyaszay Vilma-val, a kiváló művész-nővel. A polgári esketésnél Bánlaky Géza főmérnök és dr. Zimmermann Lajos ügyvéd voltak a tanúk. Holnap lesz az egyházi esküvő.

— A kairói összeesküvés. Londonból jelentik: Most tárgyalja a törvényszék Kairóban azoknak az összeesküvőknek a bűnpörét, akik meg akarták ölni a khedivét, *Kitchener* lordot és az egyiptomi miniszterelnököt. *Aiman Waki* összeállított két czinkostársával és két detektív a kávéházban megleste, amint Waki így szólt egyik társához:

— Te ismerős vagy Európában. Könnyen megölhetnéd ott a khedivét.

Az ügyész vádbeszédeben *halálbüntetést* kért a főmérnökölre. Ma lesz az ítélet.

— A napszamos kifosztója. Hétfőre virradó éjszaka a Bodor-utca egyik sarkában összeszurkálva találták Sándor Elek huszonhét éves napszamos. Éjjel megtámadták, megszurkálták és négyöt korona pénzt elrabolták. Sándort bevitték a Rókus-kórházba. A rendőrség most kinyomozta a támadóját Csapó Antal huszonhárom éves napszamos személyében és letartóztatta.

— A temesvári sakkverseny. A nemzeti sakkverseny mai negyedik fordulójában Réthi Dalri Barnával szemben remis maradt, Földes élénk támadás után Steiner Bernát ellen győzött. Az első melléktorna utolsó fordulójában Fischer megverte Stróblt, Gáspár Nemcséket, Schwarz Hajmát, Ludwig Vecseyt, a Balogh—Antal játszina remis lett. Ezzel befejezést nyertek a melléktornák és ma délen dr. Steiner Adolf a temesvári sakkör alelnöke átnyújtotta a díjakat a győzteseknek. Balla az idősebb gárda nevében üdvözölte a fiatalabb gárdát. Az első melléktornában díjakat nyertek: Balogh János (Kézdivásárhely) 5 egységgel első, Fischer Arnold (Gyulafehérvár) 7 és fél egységgel második, Hajma József (Kecskemét) 6 egységgel harmadik, Gáspár Jenő (Barót) 6 egységgel negyedik, Vecsey Özséb (Budapest) öt egységgel 5-ik, Schwarz Jenő (Ujpest) 4 és fél egységgel hatodik. A második melléktornában első lett Bikics (Temesvár) 6 és fél, második Mathievitz (Szabadka) 6, harmadik Hódy (Oroszáza) 5 és fél, negyedik Agliceru és Necu (Temesvár) 4 és fél egységgel.

— Hohenau báróné esete. Megemlékeztünk arról a botrányról, amely Konstanza egyik előkelő éttermében támadt, román katonatisztek s egy ott időző német hölgy, Hohenau báróné közt. Most kiderült, hogy a botrány hősnője, Hohenau báróné, a Magyarországon is ismert Wallenstein Róza, első férje után Schönberger Béla báróné. Az alacsony sorból bárói rangra emelkedett hölgy Budapestről ki van tiltva. Schönbergerné egy elszegényedett és időközben öngyilkossá lett bárónak és özvegye. Schönbergerné egy darabig Párisban tartózkodott, majd ezután Bécsben és végül Magyarországon, több vidéki városban. Mintegy három esztendővel ezelőtt megismerkedett Hohenau báróval, egy ugyancsak elszegényedett, öreg német arisztokrátával, s feleségül vette magát vele. A pár nem élt sokáig együtt, Hohenau német nyughatatlan természetű megint a külföldre sodorta, és második férjétől elváltan, bejárta egész Németországot, Angliát. Társaságában egyetlen gyermeke, egy igen csinos és most mintegy tizennyolczéves leánya van, aki szintén mint Hohenau báróné szerepel.

— Államrendőrség Kispesten és Erzsébetfalván. Annak idején beszámoltunk arról, hogy az országgyűlés elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely szerint a budapesti államrendőrség hatásköre kiterjed a főváros közelében lévő Erzsébetfalva, Kispeszt és Szentlőrinc községekre, amelyek eddig buvóhelyei voltak a veszedelmes elemeknek, tehát állandóan fenyegették a főváros közbiztonságát is. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király augusztus 8-án szentesítette a törvényt, amelyet augusztus 13-án kihirdettek az Országos Törvénytárban is. Mivel a kihirdetés napján délebe is lépett a törvény, a nevezett három község tegnap óta a budapesti rendőrség hatáskörébe tartozik. E nevezetes változásról a főkapitányság titkári hivatala a következő felvilágosítást adta:

— Törvény szerint a három község már csakugyan a budapesti rendőrség hatáskörébe tartoznak, azonban a valóságban nem így van a dolog. Amikor a főkapitány ur szabadságra ment, még nem történt meg a szentesítés, ezért a végleges intézkedés is elmaradt. Tudvalelő, hogy a három község részére két kerületi kapitányság létesül: az egyik Kispesten, a másik Erzsébetfalván. E két kapitányság vezető állásaira még a nyáron megtörténtek a kinevezések, valamint szervezve van a legénységük és a detektívkaruk is. A kispesti kapitányság vezetője Peregrinyi Sándor rendőrtanácsos, az erzsébetfalvai Vaday László rendőrkapitány. A kispesti kapitánysághoz a tiszteken kívül ötvenhét gyalogos, tizenegy lovasrendőr és tíz detektív, az erzsébetfalvaihoz pedig harminczöt gyalogos, tizenegy lovasrendőr és tíz detektív tartozik. A két új kerületi kapitányság már csak azért sem kezdheti meg működését, mert a szükséges épületek még nem készültek el egészen. A kispesti kapitányság a munkástelepen állami épületbe vonul, az erzsébetfalvai pedig bérházba. Az épületek már tető alatt vannak s belső berendezésük most folyik. Valószínűen szeptember közepére teljesen elkészülnek s így a két kapitányság még szeptember hónapban megkezdheti működését.

— Aratók véres harcza. A borsodmegyei Ziliz községben az aratómunkások összeveszttek. Két táborra szakadván, kaszával egymásnak mentek. Verekedés közben Molnár Gáspár munkás meghalt, Székely Pál halálosan megsebesült. A gyilkos Szabó testvéreket a miskolci ügyészségre szállították.

— **Kazánrobbanás egy hadihajón.** Touloni jelentés szerint reggeli hét órakor a Verité páncélosan megrepedt egy kazán, amely alá még nem is fűtötték be, de mivel nagy víztömeg ömlött ki, a legénység megrémült és a fedélzetről a tengerbe ugrált. A gépezetek is elmenekültek s csak akkor tértek vissza, mikor a hajó parancsnoka riadót fuvartott. Sok matróz messze uszott a hajótól és csak estére tért vissza. Párisban azt híroztelték, hogy nagy katasztrófa történt és egész nap leirhatatlan volt az izgatottság.

— **Poloskairtas robbanással.** Ma délelőtt tíz órakor robbanást jelentettek a tüzoltóknak. A telefonáló azt mondta, hogy az Ovoda-utca 44. számú házban a gáz felrobbant és az épület egyik szobájában ledöntötte. A tüzoltók megérkezéig az emberek nem mertek felmenni a negyedik emeletre, ahol a detonáció történt. A tüzoltók megérkezéssel derült ki, hogy a ház lakói nagy veszedelemben fogtak ugyan, de komolyabb baj nem történt. Neumann József postafőtiszt lakik az Ovoda-utca 44. számú ház negyedik emeletének második számú lakásában. Miután a lakásban a háziasszony poloskairtást talált, egy a környéken ismerős poloskairtóhoz fordult. Hegyi József, a Hernád-utca 52—54. számú ház házmestere üzletszerűen foglakozik poloskairtással s ő vele alkudta ki Neumanné a műveletet. Hegyi házmester ma korán reggel meg is jelent a lakásban s a konyha melletti eselédshobát vette először munkába. Valami titkos szert égetett a szobában s azután ajtót és ablakot jól eldugasztott. Tíz óra előtt néhány perczel óriási robbanás zúgta be a lakás összes ajtóit, ablakait s a eselédshoba és az előszoba közti fal teljesen bedőlt. A lakásban Neumanné és négyhónapos kis gyermeke voltak, a konyhában pedig Németh Anna eselédleány. Mindnyájan a földre vágódtak, az volt a szerenese, hogy a bedőlt fal közelében senki sem volt, néhány repülő tégladarab mindössze Németh Anna kezét sebesítette meg. Neumanné ijedtében elájult, a eselédleány pedig a gyereket felkapta és leszaladt vele a harmadik emeletre, ott letette, aztán úgy elfutott, hogy csak mikor a mentők érkeztek meg, akkor tudták előkeríteni a derék leányt a padlásról.

Késő este az előbb elmondott eset szóról-szóra megismétlődött. Hegyi házmesternek mára egy másik poloskairtó megbízása is volt. Özvegy Róser Miklósné a Löwöde-tér 2-ik számú házban, a II-ik emelet 31-ik számú lakásban levő pouzióját akarta a férgektől megtisztítani. A férgeirtó házmester egy bádogedényben szénkéneget gyújtott meg s a maró gőzökkel akarta megölni a kellemetlen állatkákat. Járosi Miklós házmester 18 éves Mariska nevű leánya estefelé felment, hogy megnézzé, milyen hatása volt a Hegyi mester munkájának. Amint a lépcsőházba ért, gyufát gyújtott. A következő pillanatban irtózatossá dördülés rázta meg a levegőt, amely messzire elhallatszott. Az emberek ijedten szaladtak az épület felé s mivel a ház közvetlen Tisza István lakása mellett van, hamarosan elterjedt annak a híre, hogy a képviselőház erőszakos elnökét felrobbantották. Ez azonban nem volt igaz, de a robbanás elég kárt okozott. Szétvetette a szoba mind a négy falát, sőt a szomszédos lakás, Kritsil Ferencz szobájának az egyik fala is bedőlt. A lépcsőzet egészen a földszintig megrepedt, a penzióban pedig tűz támadt, az egész berendezés elégett. Hamarosan megérkeztek a tüzoltók és a mentők, akik nemsokára elvégezték a munkájukat. Eloltották a tüzet, a mentők pedig a robbanás négy áldozatának: Nagy Benjámin bérkocsis segédnek, Taudner Rezső szerelőnek, Ipulka Gusztáv bolti szolgának és János Mariskának kötötték be a sebeit. Mind-egyik sebesülés könnyebb természetű. A rendőrök a poloskairtó Hegyi házmestert mindenfelé keresték, de neszét vette a dolognak és úgy eltűnt, hogy nem tudtak ráakadni. Az eljárást megindították.

— **Autokirándulás a Balatonra.** A Világjárás r. t. menetjegyjáradója (Füred-utca 1.) szombatonként autokirándulást rendez a Balatonra személyenként 50 korona részvételi díj mellett. A turkocsik kényelmesek, feltétlen biztos járásúak, a sofőrök fegyelmestek, miáltal a kellemes utazás biztosítva van. Prospektussal és 152—52 számú telefonfelvilágosítással szolgál az iroda, mely városi fuvarokra is 5 koronától kezdődőleg pontosan és gyorsan küldi gyönyörű luxus-bénautóit.

— **Haertel Lujza a színpadra készül.** Munkácsról jelentik: Haertel Lujza, a Boroevics altábornaggyal való affér által hirhetté vált esete óta egyre-másra kapja az ajánlatokat varieté-igazgatóktól. A kisasszony, akinek különben is már gyermekora óta legforróbb vágya volt, hogy színésznő lehessen, elhatározta, hogy ügyének végtárgyalása után a legkedvezőbb ajánlatot elfogja fogadni. Reményünk van tehát arra, hogy nemsokára valamelyik orfeum színpadján láthatjuk a pofozódó Haertel Lujzát.

— **Merénylők a katonai raktárak körül.** Újabb titokzatos támadásokat jelentenek a katonai lőporraktárak ellen. Klosterneuburgban az éjjel egy ismeretlen ember rálőtt az utászrezd anyagszertára előtt álló katonára. A golyó keresztül-furta a katona sapkáját, de maga a katona sértetlen maradt. A merénylő eltűnt a sötétségben. A lövés zajára elősietett a készség és átkutatta az egész környéket, de a tettesnek semmi nyoma sem volt. Erre fölriasztották a hatodik utászrezd egész legénységét s mosze területen nyomozták a tettest, de minden fáradság hiábavaló volt. — Az anyagszertár a Duna partján van és állandóan két katona őrzi. Az egyik a raktár belső részén s a másik az épületen kívül, a Duna felé eső oldalon. A tettes, aki a szomszédos veteményes kert felől jött, a belső őrre támadta meg, tehát a kellett mászania a magas köfalra. Ma hajnalban nagy meglepetésre megismétlődött merénylet. Ugyanabból az irányból mint az éjszaka, lövés dördült el s a golyó az egyik őr mellett sürt el. A tettesnek, aki valószínűleg ugyanaz volt, aki az éjszakai merényletet elkövette, most is sikerült a szürkületben elmenekülnie. Az anyagszertár Szalomo örnagy felügyelete alatt van s az utász-főszerelesek előállítására szolgáló műhely van benne. Ennek az épületnek közelében van egy másik raktár, amelyben az utászok hadifőszereleseit őrzik. A titokzatos lövöldözés dolgában még folytatják a nyomozást. — Leitmeritzből is ilyen izgalmas támadást jelentenek. Ma éjjel két ember automobilon közelített a puskaporos-raktárhoz. Az őr szabályszerűen megállásra szólította föl őket és minthogy nem engedelmességek neki, rájuk lőtt. Az automobil utasai erre elmenekültek.

— **Pesti történet.** Tipikus pesti történetet mondunk el itt alant. Előkelő gazdag családból származik Ullmann Sándor bankhivatalnok. Évekig budapesti nagy bankoknál dolgozott, de adósságai miatt sehoh sem türték meg hosszabb ideig. A családja is kitagadta. Mikor már sehoh sem alkalmazást, megnősült. Elvette feleségül egy házmester leányát: Klein Jolánt. Megélni nem volt miből az ifjú párnak, ravasz dolgot eszeltek tehát ki. Lakásukon nem mint férj és feleség, hanem mint fivér és nővér szerepeltek. A fiatal asszony mindenfelé azt híresztelte, hogy a fivére nőszülni akar. Finom parti, nagy jövője van. A házasulandó fiatalembernek szívesen adott hitelt a kereskedők. Ullmannék összevásárolták mindent: ékszer, butort, szőnyeget. Amint kézhez vették a hitelt vásárolt árut, siettek eladni. Az üzleten azonban rajta vesztettek. Stenger és Fleischmann ékszeresek, Wohl Péter szabó, Neumann S. szőnyegkereskedő, Beifeld Gábor biciklikereskedő, Hutera Lénárd szabó, özvegy Fröhlich Miksáné trafikos följelentették őket csalás miatt. Jenik Béla és Zay Dezső detektívek nyomozták az ügyben és a nyomozás eredményeképp ma délelőtt, Rákóczi-ut 10. számú lakásukon letartóztatták az Ullmannpárt. A feljelentők kára több mint tízezer korona.

— **A közúti vasút újabb építkezései.** A budapesti közúti vaspályatársaság, mely a fővárosban annyi bérházzal bír, most egy újabb ötemeletes bérházat építtetett a Soroksári-ut 38. szám alatti nagy telken. Az új nagy bérház, amely november elsejével lakhatóvá is lesz, a magyar államvasutak dunaparti pályaudvarával szemben épült a malom és gyárak negyedében. Az épületben száznegyven csupa kétszobás lakás lesz.

— **Életunt műegyetemi hallgató.** A diósgyőri vasgyárban volt alkalmazva egy hónap óta Velker Frigyes műegyetemi hallgató. Velker tegnap bement Miskolcra és a Képes-szállóházban egy órákor éjjel szívenlőtte magát. Jajgatására figyelmeztették a szálloda alkalmazottjai; be-törték az ajtót és haldekolva találták a fiatal-embert. Kihallgatni nem lehetett és tettének okát sem tudták. Az életunt fia Velker Keresztély bácsfeketehelyi malomtulajdonosnak.

— **Életunt kocsis.** A Német-utca 3. számú lakásán tegnap szívenlőtte magát Kása Vilmos kocsis és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A kolera.** A napokban Oroszország déli részéből jelentettek koleraesetet. Ugy látszik, hogy a veszedelem utat talált már a Balkánra is, amint ma ezt Bukarestből jelentik. Eszerint a prahovai kerületben is levő Podgoriában hat súlyos koleraesetet állapítottak meg. Semmi kétség, hogy ezzel a vészirrel komolyan kell már számolni. A Balkán itt van alattunk, közvetlenül a szomszedságban. Minden eshetőséggel sromben már most meg kell tenni az intézkedéseket arra, hogy a veszedelem át ne juthasson a határon.

— **Szobatüz.** A Teréz-körút 19. szám alatt a Sorrento-kávéház fölött Garai Ármin lakásában ma délelőtt szobatüz támadt. A VI. kerületi tüzoltóság vonult ki Blaschnek Hugó tüzoltóparancsnok vezetésével, mely a tüzet hamarosan eloltotta.

— **Hajókirándulások Visegrádra és az Aldunára.** A Budapestben időző vidéki, nemkülönben a budapesti közönség a legkellemesebben tölti el idejét, ha hajókirándulást tesz a gyönyörű fekvésű, történelmi emlékekben bővelkedő, Budapesttől alig néhány órányira fekvő Visegrádra. A hegyormon fenségesen pihenő városokról, hol valamikor Mátyás Király, Nagy Lajos és a budai oldalon pedig a Pálffy-téri kikötőből indulnak. A társaságnak legújabb s legnagyobb kényelemmel berendezett „Visegrád” nevű gőzeje is a vonalon közlekedik. Menetdíj Budapestről Visegrádra és vissza (menet-téri jegy) az I. osztályban 2 korona, II. oszt. ban 1 korona 30 fillér.

Hosszabb hajóútra igen ajánlatos Európa legnagyobb, legfenségesebb víziútjának, az Aldunának a Kazánszoros—Vaskapu vidékének megtekintése. E vonalon a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság modern természetjáró lefelé Zimony—Belgrádból, illetve Bázisról Orsovára minden vasárnap, kedd és pénteken, felfelé Orsováról Bázisra, illetve Zimony—Belgrádba minden hétfőn, csütörtökön és szombaton indulnak. Budapestről vasutalattól való napon kell utazni. (Zimonyban és Orsován este megérkezve azonnal hajóba lehet szállalni és az éjszakát ott tölteni.) Az aldunai gőzöskön előzetesen is lefoglalható kabinok, női termek, halótermek (egyeseken fürdőkabin) stb. állanak rendelkezésre. Az összes gőzöskön kitérő vendéglő van. A Kazánszoros—Vaskapu vidéke megtekintésének és egyúttal a vadregényes fekvésű Herkulesfürdőn való tartózkodás megkönnyítésére Budapest keleti és nyugati pályaudvarokon, mérsékelt, 30 napig s a vasuton és hajóútra is érvényes menet-térijegyek adatnak ki. A Budapest-Visegrád-dóműsi, valamint az aldunai Dunaszakaszt részletesen ismertető „A Duna” cz. hajózási kalauz a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóságától (Budapest, V., Mária Valéria-utca 11.) díjmentesen kapható.

— **A legnagyobb műsor.** A Beketow-czirkusz közönségét erősen elkényeztette Beketow Mátyás igazgató, a közönség már hozzászokott a nagy műsorokhoz, de amit Beketow most mutat, még az ő czirkuszában is ritkaságszámba megy. Kezdetül végig érdekes és szenzációs mutatványok. Hagenbock idomított vadállat-csoportja, Ali Ben Hamad tripolitániai akrobatái, Arcónis ugróakrobatái, a mulatságos Tomi Augusttal, a Budapestben annak idején annyira kelvelt Maude Wolff, Wulff Ede volt czirkuszigazgató neje, mint aranyamazon, Janesi, a 3 Fratellini, a 3 Alax mint bohócok és zenebohócok, előrangú attrakciók, amelyekhez helyszínről fogva a világhírű Glima-birkózócsoport, az izlandi birkózás kiváló és egyetlen képviselői, akiket az angol királynő személyesen kitérített és a világ legnagyobb és legjobb légtornászcsoportja a 9 Rainets csapat-lakozik. Csütörtökön 2 előadást tartanak a Beketow-czirkuszban, J. u. 4 és este háromnegyed 8 órakor, d. u. 10 óra gyermekeknek felhelyárak.

— **Halálozás.** Debreczy Ödön m. kir. főerdő-mérnök 52. évében meghalt Kolozsváron.

Özv. dr. Farkas Kálmáné, Török Paulina 65. évében elhunyt Balatonalmádiban.

Saborsky József, a Saborsky József és Fiai híres marhabizományos-cég alapítója és főnöke Bécsben 93 éves korában meghalt.

Ma délután három órákor helyezték örök nyugalomra a budapesti büntetőtörvényszék régi érdemes bíróját, alsó és felsőbírákai Ruttkay Istvánt a farkasréti temető halottsházájának kápolnájából a farkasréti temetőben.

— **Fodor-féle vivőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme.** Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

Ékszer, ezüst, óra,

Ékszerészeti újdonságok, egyházi művek gyári áron beszerelhetők
Ékszerész és műtívós **Sárga János** óra- és kőr. udv. szállítóval
Budapest, IV., Kiglyó-tér 5., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13

Divatós óra-karpercek:
14 kar. finom arany K 110.—
14 kar. bórziájával 88.—
Ezüst, bórziájával . . . 18.—
Acél, ... 14.—
Eredeti szabott gyári áruk. Szabad megtekintés, vételkényszer nélkül. Képes árjegyzékünkben

és bérmenye. — Vidékre választókat készséggel küldök

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Budai Szinkör. A „Hivatalnok urak”, Erdős Imre híres színműve előadásának különös érdeket kölcsönzött ma Jákó Amáliának, a drámai hősnőnek vállalkozása, aki a szende szerepkörhöz tartozó René szerepét a szabadságon levő Fodor Ella helyett eljátszotta. A kísérlet fényesen bevált; a nehéz drámai szerepek ábrázolója a világról nagyon keveset sejtő naiv nyárspolgári asszonykát egészen helyesen állította be s igazi sikerét jelentette a sok józsi nevetés, mely a furcsa észjárású asszony bájos tökéletlenségeire minduntalan felhangzott. A többi szereplő is pompás volt.

(*) A Király- és Magyar Színház jegyei megdrágultak. Beöthy László, a Király- és Magyar Színházak igazgatója, a B. U. M. mozgófénykép társaság igazgatója és a Projektograph Részvénytársaság főrendje minden alkalmat megragad arra, hogy színészei iránt jószívűnek és jótékonyának tanujelét adja. Így most két színházának színészei számára nyugdíjintézetet létesít — a közönség rovására. A jószívű igazgató a belépő-jegyeket megdrágítja aként, hogy ahhoz nyugdíjfillérek csatol. A Vígyszínház is létesített nyugdíjintézetet, de a közönség megterhelése nélkül, míg a nyugdíjpótlék mind a két színháznál a következő: a páholyoknál 50 fillér, az összes földszinti jegyeknél 10 fillér, az erkély-jegyeknél 6 fillér, a második erkély, illetve emeleti jegyeknél és karzat-jegyeknél 4 fillér. E pótdíjat a színház már a 17-iki megnyitó előadásán kezdi szedni. A jegydrágításnak feltétlenül meglesz a maga reakciója a közönség körében, amely az operette műsor egyhangúságán kívül most már egy okkal többet talál arra, hogy az operetteket játszó Népeperát támogassa.

(*) Massenet halála. Párisból jelentik: Váratlanul halt meg Massenet. Bejött egrevillei nyaralójából, mert néhány nap előtt meghűlt s nem akarta falura kifárasztani öreg barátját és háziorvosát. Inkább ő tette meg az utat falusi kastélyából a fővárosba. Annyira jól érezte egyébként magát, hogy felesége el sem kísérte. Tegnapelőtt este ért haza a Rue Vaurigard 48. számú házában levő lakására s mindjárt lefeküdt. Hajnali négy órakor a cselédek csöngetést hallottak gazdájuk hálószobájából, berohantak, Massenet eszméletlenül fektet ágyában. Mire orvos hívtak — reggeli hat óra volt — az orvosi tudomány már nem segíthetett. Pénteken lesz a temetés Egrevilleben. Massenet úgy kívánta, hogy kedves falusi kastélyának ciprusai alatt földjék el. Itt szeretett legjobban tartózkodni. Valahányszor komponált, elvonult Párisból, mert azt mondta, hogy Párisban nem lehet korán felkelni. Az egrevillei kastélyból küldte diadalutjukra operáit, maga nemcsak a premiéren, de a főpróbán sem jelent meg. Valahányszor az előkészületek odáig haladtak, hogy közeledett a főpróba napja, a költő elmenekült falusi lakába. Sok kész művét hagyta hátra. Van közöttük egy háromfelvonásos zenedráma, amelyet a Gaité Lyrique fog előadni, ezime Panurge, aztán egy Cleopatra című ötfelvonásos opera és még egy négyfelvonásos dalmű, amelynek Massenet még nem adott címet. Egész légión a hátrahagyott zenekari művek száma.

(*) Színházak hírei. A Vígyszínházban az állandó színházvizsgáló-bizottság ma tartotta meg a helyszíni szemlést és miután mindent a legpéldásabb rendben talált, az új szezon megnyitására az engedélyt megadta. Az évadnyitó előadás hétfőn, a hó 19-én lesz Színrekerülnek a „Toto” és a „Gólya” című boházatok, a mult szezon utolsó nagysikerű újdonásai. Az egyfelvonásos „Toto”-ban Góthné Kertész Ella, Molnár Aranka, Kész Rózi, a kis Lakos Edith, Góth Sándor, Vendrey Ferenc és Kemenes Lajos lépnek fel. A háromfelvonásos „Gólya” főszerepeit pedig Mészáros Giza, Pally Rózi, Lenkeffy Ilonka, Makay Margit, Tanay Frigyes, Tihanyi Miklós, Balassa Jenő és Győző Lajos adják. A „Toto”-t és a „Gólya”-t kedden, Szent István napján, továbbá csütörtökön és a rákövetkező vasárnap megismétlik. A jövő hét többi estéin a játékrénd legkedveltebb műsorairól kerülnek színre, még pedig: szerdán a „Taufun”, pénteken a „Tolvaj”, szombaton pedig a „Mindenütt jó...”

A Budapesti Színházban csütörtökön, két előadást tartanak. D. u. fél 4-kor mérsékelt helyárakkal 74-szer az asszonyfaló operett, este 14-szer Szerény Zoltánnal Rózsahegy Kalmánnal és Ferenczi Károlyval a fűszerepekben „Kristóf, te eszsz” kacagató énekes boházatot kerül színre. „Az asszonyfaló” szombati 75-ik jubiláris díszelőadására nagy előkészületeket tesz a színház. A második felvonásban nagy kabaré keretében a Vígyszínház, Jardin de Paris, Fővárosi Orfeum és a Folies Caprice több elsőrendű tagja lép fel. A jubiláris előadás minden látogatója emlékalbumot kap ajándékba. ■

Az „Egyetértés” olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolcadik évfolyamának második felébe lépett az Egyetértés, amely immár csaknem félszázados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicőségesebb, ragyogó alakja: Kossuth Lajos az írott szó legcsodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: Kossuth Ferencz, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szűnő elvhűséggel volt szószólója az Egyetértés mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vindikál magának az Egyetértés. Azt azonban nyugodt önérettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „Egyetértés” nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arczképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes mellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés” kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja” című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés” előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés” előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 " — "
Negyedévre	7 " — "
Egy hónapra	2 " 40 "

FŐVÁROS.

A Margitsziget bérbeadása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 14.

Idestova másfél esztendeje kísért már a Margitsziget bérbeadásának ügye. Az elmúlt év május havában mi pattantottuk ki először e lapok hasábjain, hogy a közmunkák tanácsa, mint a fővárosi pénzalap tulajdonát képező Margitsziget teljes hatalmú intézője, egy svájci pénzcsoporttal tárgyalásokat folytat a Margitsziget bérletére vonatkozólag. A svájci (Spallinger-féle) pénzcsoport ajánlata szerint ök 60 évre veszik bérbe a szigetet évi 210 ezer koronáért. Megalapítanak egy négy milliós részvénytársaságot, mely működését azzal kezdené meg, hogy a Közmunkatanács jóváhagyása és jóváhagyása mellett hat milliós kölcsönt venne föl a Margitszigetre. Ez a 10 millió korona a szigeten létesítendő új beruházásokra fordítatnék.

A konzorcium még július hó 11-én 200 ezer korona biztosítékot tett le a Közmunkatanácshoz azzal a kötelezettséggel, hogy terveiket a Margitsziget bérletére vonatkozólag legkésőbb augusztus 2-án benyújtják. Ez meg is történt és a svájciak megbízásából dr. Elischer ügyvéd és Fejér Márton ügyvéd az ajánlatot tényleg benyújtották.

A svájci (Spallinger-féle) ajánlat szerint a felveendő 6 milliós kölcsön visszafizetését a társaság csak 10 év elmultával kezdené meg és ötven év alatt amortizálná. Annak idején részletesen megirtuk, hogy a beruházásokra preliminált milliókat mire fordítanák a bérlok. Szállodák, villasorok, új utak, sétányok, sporttelepek épülnek az ajánlat szerint a szigeten, melyre mindezek után az a hivatás várna, hogy a régóta áhított idegenforgalmat Budapestre megteremtse.

Közben folytak a tárgyalások a pénzcsoport és a közmunkatanács között és a tárgyalások már-már odáig fejlődtek, hogy a Közmunkatanács belement ennek a mindenképpen hátrányos és terhes ajánlatnak az elfogadásába. Még csak a Közmunkatanács plenáris ülésének kellett volna ratifikálnia a szóbeli megállapodásokat, hogy ennek a bérleti ügynek az aktái egyszermindenkorra lezárassanak.

Az egész bérleti tárgyalás pedig nélkülözi a törvényes alapot. Mikor a Margitszigetet a törvényhozás útján megvette a Közmunkatanács, akkor a megvétel mellett a következő indokokkal érveltek:

1. A Margitsziget a nemzet részére, közpark céljaira megvásárolandó.

2. A Margitszigeti fürdő, mint világgyógyfürdő fejlesztendő.

3. A hajléktalanná vált botanikus kertet sürgősen ide kell áthelyezni.

Ezek voltak azok a fontos közérdekű szempontok, melyeknek alapján a Margitszigetet a fővárosi pénzalap az addigi tulajdonostól, József főhercegtől megvásárolta.

A vétel óta négy év telt el, de a botanikus kertnek még ma sincs helye. Nagyon fontos az a körülmény is, hogy az 1908. évi 48-ik törvényzikké világosan kimondja, hogy a Margitszigetet bérbeadni csak törvényhozás útján lehet.

És mindezzel szemben az ügy alapos ismerői azt vallják, hogy ha a Közmunkatanács három millió nyolczszázezer koronát investálna a hatvan villának a felépítéséhez, a szálloda felépítéséhez és a fürdő megnagyobbításához, úgy a Margitsziget évente tisztán egy millió kétszázézer koronát jövedelmezne. Ez pedig mégis csak kevesebb és kisebb százzal járó befektetés, mint a társaság részére szavatolt 6 millió korona, viszont aránytalanul nagyobb jövedelemhez juttatná a Közmunkatanácsot, mint amennyi befizetést a bérlok a szigetet felajánlanak.

(*) Orfeumok használhatási engedélye. A tanács a Fővárosi Orfeum és a Royal-Orfeum részére az 1912—13-iki évadra a használhatási engedélyt néhány kisebb kikötéssel megadta.

(Az Artézi gyógyfürdő vize. Az Artézi-fürdő forrása és kutja tudvalevőleg a millenárius emlékmű tövében van. Onnan a régi Artézi-fürdőhöz vezették a forrás vizét. Ez a vezeték most, hogy az új Artézi-fürdő más helyen létesült, kiesik az üzemtől és szükségessé vált, hogy a forrás vizét az új fürdő udvarára vezessék. Új csöveket kell tehát lerakni, amely csöveket a városligeti tö mentén és a földalatti villamos vasútnak ott már a föld színén lévő sínei alatti csatornában fognak elhelyezni. A csatorna irányvonalának tervét, amelyet az építbizottság kidolgozott, az állandó gyógyfürdő-bizottság magáévá tette.

BELATINY
PEZSGÓ

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A Szent István-napi repülőverseny. Tegnap este, a „Rendez vous des aviateurs“-ben összejöttek a Rákosi aviatikusai és megbeszélést folytattak a szentistvánnapi versenyt illetően. Zavarok vannak ugyanis a verseny körül, amelyet már mindössze néhány nap választ el tőlünk. Az összejövetelen megjelent Pivny Béla, az Aero Club titkára is, hogy a különböző véleményeket meghallgassa. A verseny eszméjét később vetették föl s még mindig nincs határozott program. Az Aero Club idegen, illetve vidéki aviatikusokat és repülőgépeket akar szerepeltetni a versenyen, így Vlaicu román, Mercep horvát aviatikust és Steinschneider Lilyt, aki ugyan magyar nő, de osztrák Ettrich-gépen repülne. A rákosi repülőemberek majdnem mind a leghatározottabban, és a legerélyesebben ellenzik az idegenek szerepeltetését. A Magyar Aero Clubtól nyert értesülés szerint a szentistvánnapi verseny nem fog elmaradni. Mivel több aviatikus különböző okokból nem vehet részt a versenyen, azt nem házi repülőverseny, hanem látványos fölszállás alakjában fogják megtartani. Mercep horvát aviatikust azért hívja meg a klub, mert ezzel emelni akarja a fölszállás jelentőségét. Mercep ugyanis magyar alattvaló és az Osztrák Aero Club pilótaviszonya letétele ügyében épp ezért a Magyar Aero Clubhoz utasította. A sikeresnek ígérkező látványos fölszállást Lányi hadnagy, Takács Sándor és Svachulay Sándor aviatikusok akarják megtartani, akik a repülésben részt fognak venni.

© Német léghajósok Pöstyénben. Pöstyéni jelentés szerint az esseni Krupp-hét távversenyén résztvevő léggömbök egyike, a „Magdeburg“ nevű léggömb ma az itteni fűdőszigeten, közvetlenül a Thermia Palace-szálló előtt kötött ki. A léggömb vasárnap délután 1 óra 15 perczkor szállott fel Essenben, és a vezetőt: dr. Henoch, aki a berlini német császári Aero-klub tagja, ketten kísérték: John Hermann, a lindenburgi aeronautikus observatórium vezetője, valamint Jung Oskar, pirmanzenzi aviatikus. A merész léghajósok Wartburg, Gotha, Rudolfstätt és Plauen-i irányban a Kis-Kárpáton keresztül vették útjukat. Utközben erős széláramlatok és zivatarok érték őket, úgy, hogy az utasok, akik a versenyre való tekintettel könnyű ruhában szálltak fel, a —7 fokra csökkent nagy hideg következtében sokat szenvedtek. A „Magdeburg“, két zsáknyi terhe dacára, a Kis-Kárpátok felett 3400 méter magasságot ért el és az utasok a szebbnél-szebb vidékek fölött pompás látványba részesültek. Plauenben a katonazenekar játékát a magasból hallgatták. 820 kilométeres levegő-ut után, melyet 19 óra alatt repültek be, a „Magdeburg“ erős szél közepette, hosszabb kísérletezés után szerencsésen kikötött, és az aviatikusok a Thermia Palace-szálló sürgöny-hivatalából táviratilag tudatták a kedvező eredményt a verseny rendezőségével. A zsüri időközben beérkezett távirati értesítése szerint a „Magdeburg“ e nagy versenynek, melyen nem kevesebb, mint 46 léggömb vett részt, második díjat nyerte.

KÖZIGAZGATÁS

A mi gyermekvédelmünk.

Budapest, augusztus 14.

II.

Valamikor régen divatban volt, hogy a menhely kötelekébe felvett gyermekeket nem minden esetben adták idegen nevelőszülő gondozásába, hanem ha édes anyja kívánta, nála hagyták, természetesen az elhagyottsági eljárás ettől függetlenül folytatódott s a gyermekek után az édesanya a szabályszerű tartásdíjakat élvezte. Ezt a gyakorlatot azonban pár évvel ezelőtt egy belügyminiszteri rendelet megszüntette. A rendelet kibocsátásának okát tudjuk, hiszen ok mindig és mindenre található. Lássuk hát, mi sarkantyuzta odafönn az urakat?

Tagadhatatlan, hogy az említett szokás égből potyant mellékjövedelemmel kecsegtette az összes szegényebb sorsu, többgyermekes anyákat s bizony, egyre nagyobb tömegekben igyekeztek ehhez tényleg is hozzájutni. Ez érthető. Igen ám, de a menhelybe való felvétel nem megy olyan egyszerűen. De még ez a felvétel is csak ideiglenes s ha a gyermek nem szorult támogatásra, az árvaszék által az elhagyottá-nyilvánítás iránt megindított eljárás folyamán, pár hónap alatt minden kiderül. Mert az árvaszékek nem adják olyan könnyen az elhagyottságot. Ennek kimondását a hatóság által a gyermektartásra köteles hozzátartozóinak vagyoni és kereseti, nemkülönböztetve családi viszonyairól adott részletes információval teszik függővé s ha ezen információ nem megfelelő, a gyermek menhelyi kötelekben nem maradhat. És ezen fordul meg az egész dolog. Vagy bizna a hatóságban, vagy nem. Ebben az esetben pedig az állam bizalmatlan volt a községekkel szemben, félt, hogy ez olyan esetben is ad az elhagyottság kimondását szolgáló jelentést, midőn az tényleg helyén való nem lenne. A menhelynek az anyák által való gyakoribb igénybevitelétől akart az állam az említett rendelet kibocsátása által szabadulni, számítván arra, hogy az anyai szív csak a legutolsó esetben fog gyermekétől elszakadni, hogy azt egészen idegen emberek kezére adja. Igen jól számított. Most pedig még abba a községbe sem adják a gyermeket külső gondozásba, amelyben az édesanya lakik. Ezzel is a visszaéléseknek gondolják elejét venni. Fura gondolkodás ez és mérhetetlen erkölcsi károkat okoz. Hiszen nem kell azt most itt fejtegetni, mi az az anyaság, hogy mi a különbség az anya és az idegen nő nevelése között. Ha az anya kapná a most idegennek nyújtott tartásdíjakat, milyen másképpen nézne ki a menhelyi gondozásból kikerült nemzedék. Most így legnagyobbértés csirkefogókat, jövődőlő leányanyákat nevelnek, hiányos iskolázottságu, züllésre hajlandó egzisztenciákat. Van egy pár rajongó, magát igazán feláldozó telepfelügyelő, ezek azonban hiába küzdenek az árral. Felülről nincsen segítség s a női energiát megőrti a krónikus közöny. És megszűnik a családi összetartozás érzése. A budapesti szülő gyermeke lekerül valahová a Hajduságba s édesanyjáról való fogalmi összezugsorodnak, elhalkulnak vagy talán egészben meg is szűnnek. Ha most egyszer az anya az ilyenképen felnevelt gyermekekre szorul, miképpen érvényesül a törvény ama rendelkezése, hogy a gyermek a magát fentartani nem képes szülőről gondoskodni tartozik? Hiszen nem érez hozzá semmiféle hajlandóságot, nem kötelezi iránta hála, mert a menhelybeadás kényszerítő körülményei előtte ismeretlenek.

Epp a multkoriban történt. Eljön hozzám

egy jóra való munkásember a gyermekével és sirva beszél:

— A fiu menhelyben volt eddig. Most, hogy tizenkétéves lett, kivettem és valamilyen mesterségre akarom kitaníttatni. Azonban hiába kérem, könyörgök neki, nem akar itthon maradni. Hogy ő visszamegy oda, falura, ahol volt. Hogy én nem vagyok neki senkije. Én, az apja nem vagyok neki senkije!... és zokogásba fuladt a szava.

Most tessék itt igazságot tenni. A gyermek hiába volt a szó. Mint később megtudtam, megszökött az apjától. Tessék, urak, ez a gyermekvédelmünk.

Hilscher Rezső.

Egy kilakoltatás következményei. Rózsahegyen a városházzal szemben egy kis ház piszkos, büzös udvarában nyirkos, egészségtelen kis pincedódu van, amelyet a ház jászivú tulajdonosnője pesti mintára lakásnak ad ki. Az ódu minőségére nézve jellemző, hogy a városi orvos kijelentése szerint még élelmiszert sem lehetne benne tartani, mert inficiáltatnék. Ebben az óduban lakott Lehoczky Kajetán pékmunkás feleségével és hét gyermekével. Junius havában Rózsahegy város nagy lakásvizsgálatot tartott, amely alkalommal dr. Kürti Artur városi orvos megállapította, hogy ez a lakás nem lakható, egészségtelen és javasolta a lakók kilakoltatását. Króner Béla h. polgármester azonnal utasította Czocher rendőrfőkapitányt, hogy a kilakoltatást hajtsa végre. A főkapitány kézbesítette a végzést Lehoczkyknak, aki azonban még a határidő lejártá után háromszori felszólításra nem volt hajlandó a pincedóduból kimenni. Közben a hetedik gyermek megbetegedett és kórházról kellett gondoskodni, a főkapitány a városi pénztárból 31 koronát utalt ki Lehoczkyknak, hogy gyermekét a pozsonyi közkórházban elhelyezhesse. Ez meg is történt. Lehoczky elutazott, a gyermeket a kórházban azonnal felvették, de az apa nem jött vissza. A rendőrfőkapitány várt egy ideig, aztán — nyolc nappal a határidő lejártá után az alkoholista asszonyt hat gyermekével kilakoltatta és a városi szegényházba utasította. Az asszony azonban inkább a ház fűskamrájában helyezkedett el. Nem sokára visszaérkezett a férj — tolonczuton, mert a pénzt elitta. Az ügy meglepőbb része azonban ekkor következett. A város júliusi közgyűlésén Stefcsik János interpellációt nyújtott be a polgármesterhez, hogy van-e tudomása arról, hogy egy szegény asszonyt hat gyermekével, karhatalommal kilakoltatnak szerény lakásából, mert nem telik neki világos, modern termekre. Az interpellációra a polgármester — ugyanaz, aki a kilakoltatásra a főkapitányt utasította — azt a meglepő kijelentést tette, hogy táviratilag fordult az alispánhoz a rendőrfőkapitány intézkedéseinek felfüggesztését kérve. E következetlenség a városban nagy feltűnést keltett és most kiváncsian várják az alispán döntését, hogy a polgármesternek melyik álláspontját fogja magáévá tenni?

Debreczen kölesőne. Jelentettük legutóbb, hogy Debreczen város hatmillió függő kölesőneink felvételére irányuló határozatot dr. Légányi Gyula és tizenegy társa megfellebbezte. Mint most értesülünk, a pénzügyminiszter a fellebbezést soron kívül elintéztette és azt elutasította.

Vasárnapi koresmaszünet. Sátoraljaújhelyen a munkásbiztosító pénztár kezdeményezésére az italmérések vasárnapi bezárása érdekében népgyűlést tartottak. A napirend előadója Korányi Emil, a Good Templar-rend főtitkára volt, akinek indítványára a népgyűlés elhatározta, hogy a képviselőházhoz és az illetékes minisztériumhoz föllíratot intéz a vasárnapi munkaszünetnek az italmérésekre való kiterjesztése iránt és Sátoraljaújhelyen állandó alkohollelles szervezetet létesít. Az alkohollelles mozgalom haladására jellemző, hogy a híres bortermő Hegyalján is meg tudja vetni már a lábát. A mozgalom iránt érdeklődőknek Sátoraljaújhelyen Brach Géza biztosító-pénztári igazgató szolgál fölvilágosítással.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

TANÜGY.

= Balogh államtitkár a családi pótlékról Az állami tanítóknak már megadták a családi pótlékot. A nem állami tanítók is kíváncsian várták, hogy velük mi lesz. Amidőn kitudódott, hogy a nem állami tanítók csak 60 koronás segélyeket kapnak, először a csodálkozás, azután pedig a felháborodás moraja zugott végig a magyar tanítóságon. A minisztertől le a tanfelügyelőig mindenki ígért és ísmét mindenki becsapta a tanítóságot. De a legjobban csodálkoztak a nem állami tanítók 60 koronás drágasági segélyének a híren Molnár Antal bagaméri és Ürögi Sándor érmihályfalvai tanítók. A hírek sehogyan sem akartak hitelt adni, mert nekik a miniszteriumban mást mondtak. Ugyanis a két tanító július 2-án az Egyetemes Gyűlés küldöttségének fogadása után kihallgatáson volt Balogh államtitkárnál. Megkérdezték a többek között azt is, hogy a nem állami tanítók családi pótlékával mi lesz? Az államtitkár erre a következőket felelte: „Amint az állami tisztviselők családi pótlékáról szóló törvény szentesítve visszajön, azután igen rövid idő múlva a felekezeti tanítók részére is kiutalják a családi pótlékot és pedig oly módon, mint az államiaknak, vagyis 200, 400 és hatszáz koronában.“ Sajnos, ez a kijelentés elejétől végig nem valósult meg. Az államtitkár tervez, a pénzügyminiszter meg végez. A két tanító most levél által megkérdezi az államtitkártól, hogy csakugyan mégis mi lesz a nem állami tanítók családi pótlékával?

= Uj egyetemi magántanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Demeter Györgynek, a kolozsvári tudomány egyetem orvostudományi karán fennálló törvényszéki orvostani tanszék tanársegédének a kolozsvári tudományegyetem orvostudományi karán a „Törvényszéki orvosi vizsgálmódszerek“ tanából egyetemi magántanárúrá történt kiegészítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében megerősítette.

SPORT.

Budapesti nyári löversenyek.

— Harmadik nap. —

A csütörtözi versenynap programján mint leggazdagabban dotált verseny a 10.000 koronás Nyári handicap szerepel, melyben 18 ló bír indulási jogosultsággal. A nevezett lovak eddigi formáit tekintve, oly hirtelen és teljességgel érthetetlen változásokat észlelünk, hogy papírszámítás alapján szinte lehetetlen egy reális chance megállapítása. A lovak eddigi sikereit tekintve — a meglepetészerű, bár elég gyakori vereségeket figyelmen kívül hagyva — főleg Ingeborg, Bánk-bán és Jávor állanak elől és valószínű, hogy ezek kö ül kerül ki a győztes. A Városligeti díj Barna legény biztos zsákmányának látszik, míg a Vörösvári díjban Pell mell-t, a Kétévesek versenyében pedig Opponent-et várjuk elől. Jelöltjeink:

- I. Barna legény—Lord Darcy
- II. Pell mell
- III. Ingeborg—Bánk-bán
- IV. Javerinka—Terence
- V. Lamour—Szemerist.
- VI. Opponent—Thanks
- VII. Baby II.—Spirifankert.

( ) Atlétikai viadal. A Munkás Testedző Egyesület csütörtökön délután fél 3 órakor rendezi nagy atlétikai versenyét a Millenáris pályáján. A tizennégy számból álló meetingre 250 nevezés érkezett és így nagyszámú mezőnyök és érdekes küzdelmek várhatók. A belépésre 60 filléres program váltandó.

( ) A pénzügyi tisztviselők sportszövetsége. A fővárosi nagyobb pénzügyi tisztviselői már régebben létesítettek sport-csoportot, amelyek most Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetsége alatt tömörültek. Tegnap tartották meg az alakuló közgyűlést, amely a tisztikart is megalakította és megszerkesztette az alapszabályokat.

( ) Labdarugó-mérkőzés Kispessten. A Ferencvárosi Torna Club, Magyarország idei bajnokságának játékosai próbamemérkőzést tartanak hol-

nap, csütörtök délután Kispessten a Wekerle-teley futballpályáján a klub második csapatbeli játékosával. Ezután a mérkőzés után állítja össze a FTC. vezetősége az őszre szereplő csapatát, amely a bajnokságot fog küzdeni. Előzőleg a Kispesti Atlétikai Club mérkőzik a Fővárosi Ifjak Atlétikai Clubjával csapatával barátságos küzdelem keretében. Ugy értesülünk, hogy a mérkőzés után a TIAK. fuzionál a Kispesti Atlétikai Clubbal.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Férjgyilkosság dinamittal. Nagyilva községnek legmódosabb gazdája volt egykor Konstantin Timoflei, de ivott s a dob magperdült birtokai fölött, maradt még egy faviskója a gyalu lungu dűllében, ahol feleségével napszámból tengődött. A házastársak között napirenden volt a czivódás. Az asszony unokahuga volt a férjének s mivel ugy kényszerítették hozzá, soha sem is szeretete. Egy napon észrevette, hogy ura cselédet hozott a házhöz. Mikor az asszony szemére vetette, hogy alig van kenyerük s ő még cselédet fogad, a brutális ember véresre verte. Az új cseléd szemrevaló, husz éves menyecske volt. Faképnél hagyta férjét, Tersánszky Ferenc bányamunkást, akinek durva bánásmódja elől menekült, de cselekedetét csakhamar megbánta, mert új gazdájától, ha minden szeszélyét nem teljesítette, több ütlegel kapott, mint kenyeret. Tavaly július huszonkilencedikén a két asszony hosszas tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a sohasem józan Konstantint elteszik láb alól. Tersánszky elment a közeli márványbányába, ahonnan több dinamit-tölténnyel tért vissza. Miután asszonyával az egyik patron erejét egy fatuskón kipróbálta, várták haza a férjet, aki szokása szerint estefelé részegen jött meg. Odahaza nagyon barátságosan fogadták, mézes palinkával jól tartották a lábán alig álló embert, aki csakhamar nyugvóra tért. A két asszony csak ezt várta, egy dinamit töltényt tettek az alvó ember oldalára s miután a hosszú kanócot meggyújtották, a közeli erdőbe szaladtak, ahonnan csak a robbanás után tértek vissza. A dinamit a szó teljes értelmében széjjeltépte Konstantint. A beszerzei esküdtársak számdékos emberölés büntetése miatt Konstantin Timofleint tizenkét esztendőre, Tersánszky Ferencet szüzetett Kraitör Dokiót pedig nyolc évi fegyházra ítélte. A Kuria szüneti tanácsa Vargha Ferenc elnökletével, Szegő Ignác bíró előadása után az esküdtörbíróság ítéletét megsemmisítette s az elsőrendű vádlott büntetését tizenöt évre, a másodrendűt pedig tíz évre emelte fel.

§ Téves ítélet. Aradról jelentik: Érdekes pörben hozott ítéletet az aradi törvényszék. Taly Mária repsegi birtokosnő 1872-ben eladta birtokát Weiszberger Márton bérlőnek, aki a vételárból 10.000 koronát visszatartott addig, amíg a teleklönyvből több rendezetlen teherterelt törölni fognak. Az ingatlanra így bekebelezett 10.000 koronás követelésre azután Molecz Dániel ügyvéd, nemsokára rá pedig Cholnoky Imre szatmári közjegyző kért per utján elsőbbségi jogot; Taly Mariával szemben ugyanis mindkettőjüknek követelésük volt. A pört egyikük is, másikuk is külön-külön megnyerte és Weiszbergernek mind a két pörnyertest ki kellett elégítenie a visszatartott összegből. Az ügy nagyon sokáig húzódtott, Weiszberger pörjűtással élt és azt bizonyította a bíróság előtt, hogy Molecz Dánielnek volt elsőbbségi joga a vitás 10.000 koronára és a borosjenői bíróság téves információ alapján ítélte meg Cholnokynak az elsőbbségi jogot. Kérte tehát, hogy a közjegyző a neki fizetett 10.000 koronát térítse vissza. Érdekes, hogy időközben az ügy valamennyi aktája eltűnt. Az aradi törvényszék azonban akták híján is bebizonyítottak látta a borosjenői járásbíró által 1884-ben hozott ítéletnek téves voltát és kötelezte Cholnoky közjegyzőt a 10.000 korona visszatérítésére.

§ Negyvennyolcas honvéd a börtönben. Szatmárról írják: Érdekes vendége lesz augusztusban a szatmárnémeti törvényszék fogházának. Id. Tinku János 92 éves szatmárvári születésű volt negyvennyolcas honvéd vonul be a börtönbe, hogy reá kihágás miatt kiszabott 4 napi büntetését letöltse. Tinku igaz világlátott ember, végigküzdötte a szabadságharcot, Szentannánai a ráczok ellen oly vitézül küzdött, hogy őrmesterré léptették elő és ott volt a világi fegyverletáplnál is. A szabadságharc után az osztrák hadseregbe sorozták be és 1866-ban Königsraetznél harcolt, ahol egy bomba meg is sebesítette a lábán. Az agg honvéd kis büntetését a napokban üli le.

KÖZGAZDASÁG.

A pénzpiac és a médió. Az egész nemzetközi pénzpiacra nagy a feszültség. Nálunk változatlanul 4 és fél százalék a magánkamatláb. Berlinben a pénzpiacra a múlt napokkal szemben nagy feszültség mutatkozik. A máskor az év közepén tapasztalható pénzbőség helyett idén éppen pénzsűke mutatkozik. A múlt napokban tapasztalt megkönnyebbülés ugylátszik csak időleges volt, mert már ismét kevés és drága a pénz. Ennek oka az ipar nagy szükségleteiben található meg. Hozzájárul még az aratás számos terhe és megkönnyebbülést csak az év végére várnak. Fontos az, hogy a német piac ez év folyamán a külföldi tőkétől felszabadult. A legutóbbi magas kamatlábak mellett ugyan jött Németországba pénz, de jelentéktelen mennyiségű. Tegnap a tőzsdén nagy volt a pénzkereslet, amit csak nehezen tudtak 4½ százalék mellett kielégíteni. A Seehandlung szeptember 25-ig 3% százalékon, őnapra pedig 3½ százalékon adott pénzt. A magánkamatláb ¼ százalékkal 4 százalékra emelkedett.

Az új levantei egyezmény. A Magyarország és Ausztria közt fenálló tengerhajózási egyezményre vonatkozólag a „Magyar Külkereskedelmi“ illetékes helyről a következőkről értesül. Egyes napilapok az új egyezmény állítólagos eredményeiről szóló közlését hitelesnek nem tekinthetik, mert illetékes helyről az egyezményt nem bocsáthatták nyilvánosságra, miután felsőbb helyen az még nincs jóváhagyva. A magyar minisztertanács még nem tárgyalhatta az új levantei egyezményt, mert az utóbbi hetekben nem is volt minisztertanács. Hosszabb szünet után pénteken, a hó 16-án lesz minisztertanács és az bizonyára foglalkozni fog az ügygel már csak azért is, mert a mostani egyezmény a hó végén lejár. A lapok első közlése már abban is hibázott, mikor azt mondta, hogy az új egyezmény tíz évre szól. Ilyen szerződést a magyar kormány most csak 1917-ig való érvényre köthet. Egy esti lap ezt a közlést helyreigazította és azt írta, hogy a magyar szabadhajózási kilométerenkint és mázsánként 10 fillér államsegélyt kap. Ez a közlés sem helyes, mert az 1907. évi VII. t.-cz. szerint a szabadhajózás 100 tengeri mértföldenkint és tonnánként a Földközi tengeren való járatokért 5 fillért, a Földközi tengeren való járatokért 10 fillért kap. Az osztrák szabadhajózás 10—10 fillért kap ugyanilyen teljesítményekért, de viszont a magyar kormány 20—20 fillér segélyt is fizethet olyan szabad járatokért, amelyekhez fontos közgazdasági érdekek fűződnek. — Egyébiránt az új egyezmény a szabadhajózást egyáltalán nem érinti.

A Hitelbank félévi mérlege. A Magyar Általános Hitelbank — mint említettük — augusztus 17-én szombaton, délután igazgatósági ülést tart, amelyen a félévi mérleget állapítják meg. A tőzsdén ma több oldalról pozitív formában közölték azt a hírt, hogy a Hitelbank félévi mérlege felülmúlja az összes eddigit s dacára annak, hogy a társas üzletek nyeresége a fél évi mérlegbe még nem állítatik be, az elért nyereség jóval fölül haladja a múlt év első felében elért eredményt. A pénzügyvilágban nagy várakozással tekintenek a félévi mérleg publikálása elé.

A DGHT. júliusi forgalma. Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság július hóban 1 millió 755.953 koronát vett be a múlt év július hónapjának 1.744.803 koronájával szemben. Az év első hét hónapjában az összes bevétel 8.878.737 korona volt. 305.683 koronával több, mint a múlt év megfelelő időszakában. A társaság Mohács—pécsi vonalán 140.880 korona volt a bevétel július hóban a múlt évi 147.416 koronával szemben. Ezen a vonalon az év hét első hónapjában 901.730 korona volt a bevétel. 3581 koronával haladva felül a múlt év megfelelő időszakának bevételeit.

A vidéki bankok és a takarékbetétek. Több-ször megemlékeztünk már arról, hogy a vidéki pénzügyi intézetek, de a kisebb fővárosi bankok és bankfiókok milyen óriási versenyt fejtenek ki a takarékbetétek gyűjtésére. Egymást tullicizálják a kamatlábban, s a nagyobb kamatozás biztosításán ki-

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Főraktár Budapesten: EDESKUTY L.-nél.

vül még különféle apró kezdvényeket is ígérnek a boldog betevőknek. Amit azonban az egyik vidéki pénzügyész tesz most, az fölülmulja az összes eddigit. A Gyöngyösön székelő Agrártakarékpénztár részvénytársaság ugyanis betétek után netto 6 és fél százalékos kamatot ígér. Ha a pénzügyész betétek után tisztán és 6 és fél százalékos kamatot ad, amihez hozzájárul 65 század tőkekamat adó, továbbá kezelési költség, úgy hogy az intézetnek a pénz 7 és fél százalékba kerül. Ha a legolcsóbb pénzforgás, a takarékbetét ilyen drága az intézetnek, akkor hogyan helyezi ő el ezt a drágán szerzett pénzt; hány százalékot szed feleitől?

Gazdaggyűlés. A Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület Miklós Ödön főrendiházi tag elnöklésével tartott közgyűlésén Vértessy Tivadar ügyvezető titkár az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést mutatta be. A jelentés szerint kiválóan sikerült az egyesület által rendezett ló- és szarvasmarhadíjazás, bevállalt a miskolci országos sörárpavaszár és mindenképpen kielégítette a gazdákat a közel 13.000 koronás értékű külföldi tenyészállat import is. A jelentés tudomásvétele után a számadásokat állapították meg, majd a belső ügyeket intézték el.

Az ipartestületi tagdíjak végrehajtásának központosítása. A főváros területén fennálló huzasonot ipartestületet ma értekezletre hívta össze az Ipartestületek Országos Szövetsége, hogy az ipartestületi tagdíjak behajtása dolgában felmerült tervekkel szemben állást foglalhassanak. Az értekezleten Jakabffy Ferenc orsz. képviselő, az építő ipartestület elnöke elnökölt. A vitát Garaczky Zeigmond, a IV. kerület előjárója vezette le. Utalt arra, hogy a tagdíjak behajtása a végrehajtási novella kimélő rendelkezései és a végrehajtási eljárás hosszadalmissága miatt sok kívánnivalót mutat. Az első óhajtás az volna, hogy az ipartestületi behajtásokat centralizálják, ahogyan ez a betegpénztári járuléka teljes sikerrel megtörtént. Ehhez azonban az ipartestületek anyagi hozzájárulását is elvárna a főváros. A második tennő a végrehajtások megszigorítása és a hátralekötő erősebb behajtása volna. A maga részéről hajlandó erre a kerületi előjárókat megkérni és a kellő adatok beszerzése után a behajtás központosítására nézve is előterjesztést tenni a főváros tanácsának. A kérdéshez nagyon sokan szólottak hozzá. Az összes felszólalók hangsúlyozták a központosítás fontosságát és kifejtették, hogy az ipartestületek mai silány pénzügyi helyzete mellett gondolni sem lehet a hatósági behajtások költségeinek bármily részben való elvállalására.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket húzták ki:

Huszcser koronát nyert: 27206.
Tizsár koronát nyert: 100781.
Kétezer koronát nyertek: 47637 74324 103240.
Ezer koronát nyertek: 59731 72686 90091 104663.
Ötszáz koronát nyertek: 2508 3074 4454 8964 9829
11791 18070 19618 24932 25094 26967 26802 30607
31201 34847 35181 42037 43765 45629 45830 45762
52027 54591 55632 58907 66774 71177 71324 73580
74698 75520 79031 80784 83878 84690 84750 91274
93328 93538 94467 95055 95476 99875 103074 103002
107835 107436 108888. Kihúztak még 170 koronás nyereményeket.

A 30. sorsjáték ma megejtett 4. oszt. húzása alkalmával a 10.000 koronás főnyereményt ismét a Dörge Frigyes-bankban (Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.) vásárolt 100781 számú sorsjegyre nyerte meg.

Az amerikai magyar bank megalakulása. Hazánk közgazdasági élete már régóta hiányát érezte egy oly amerikai intézménynek amely amellett, hogy gazdasági téren közvetlen kapcsolatot létesít Magyarország és ezen tengerentuli államok között, egyúttal hatáskörét egyéb honi érdekeink istapítására is kiterjeszti. Ezen célok érdekében, a Magyar Általános Hitelbank kezdeményezésére, több helybeli intézet és elsőrendű newyorki bankház közreműködésével Newyorkban pénzügyi intézet alakult, mely Transatlantic Trust Company, Newyork cég alatt működését megkezdette. Az intézet illetéköre a bankszakmába beilleszthető mindennemű műveletre kiterjed és emellett külön szervezett árusztálya az összes termények és ipari cikkek vételével és eladásával bizományszerűen foglalkozik.

Csöd: Budapesten: Sárkány Arnold bejegyzett kereskedő ellen. Csödbiztos dr. Halla Aurél törvénytudóki jegyző, tömeggondnok dr. Toldy Géza, helyettes dr. Maitner Hugó. Bejelentési határnap szeptember 15.

Nyilttér.

Elrovatban köszölkéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ékszervásárlók figyelmébe!

mindennemű arany-, ezüst- és ékszer ármat a legutóbbi nyolc évben a legolcsóbban a közönség rendelkezésére.

Zirner Testvérek utóda

Liszt Hugó 2 Pontos oximro ügyeini.
Budapest, IV., Váci-utca 2.

Kirakatom megtekintését kérem, hol minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Béautói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javító műhely.

72-54.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 14. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Kubai Oszkár műszaki díjnyokot a munkácsi m. kir. 16. felmérési felügyelőségénél, jelen állomáshelyén való meghagyással, ideiglenes minőségű felmérési, gyakornokká;

a közös pénzügyminiszter Kapetanovic Halmi béget, a szerajevói országos kormányánál alkalmazásban álló I. osztályú politikai segédet kormánysegédtitkárrá nevezte ki;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Ilés Imre pozsonyi királyi jogakadémiai titkár, jelen minőségében és szolgálatában való meghagyással, a IX. fizetési osztályba, Michnay Gyula budapesti VI. ker. állami főreáliskolai r. tornatanítót jelenlegi állomása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

Népmagyarosítások. A belügyminiszter megengedte Schönwald Zeigmond hernádesányi lakos, valamint kiskoru Erzsébet nevű gyermeke Szabóra, Ulmer Lajos budapesti lakos Urbánra, Ulmer Lipót budapesti lakos Urbánra, kiskoru Weisz Hugó és Weisz Manfréd budapesti lakosok Miklósi, Löwy Ignác aradi lakos, valamint Löwy Ede és Löwy József nevű kiskoru gyermekei Losonczra, Goldstein Ferenc budapesti lakos Gerőre, kiskoru Tiselman Sándor ungvári lakos Halászra, Capretz Károly bécsi lakos Bánra, Ohrstein Gyula dévényoroszi lakos Bázra, kiskoru Ungár Gizella budapesti lakos Telekire, kiskoru Vicz György békényi lakos Szécsényire, kiskoru Spitzer Zoltán berlini lakos Szekeresre, Weisz Ferenc budapesti lakos Vajdára, Nyull Géza aradi lakos Fehérvárra, Goldmann Lajos hernádesányi lakos Gáspárra, kiskoru Spiegler Károly, Hona, Irén, Olga és Ervin makói lakosok Szilárdra, kiskoru Goldenberg József budapesti lakos Gárdonyira, kiskoru Gráner Jenő monori lakos Mészárosra, Braun Mórész budapesti lakos, valamint Hona, Sándor és Irén nevű kiskoru gyermekei Biróra, Hona, Sándor és Irén nevű kiskoru gyermekei Mörőre, kiskoru Marmorstein Emil osztopnai lakos Mörőre, kiskoru Ehrenstein Sándor nagytopolesányi lakos Szilárdra, kiskoru Weisz Sándor pozsonyi lakos Jászolara, Pollák Mórész budapesti lakos, valamint kiskoru Pollák Zeigmond, Margit, Pollák Ella, László, Ferenc, Erzsébet és Tibor utónevű gyermekei Pásztorra, Róth Mór puhói lakos Ráczra, Stern József trenseni lakos, valamint Jenő és Pál utónevű kiskoru gyermekei Selére, Gelb Miksa szási lakos Gellérre, kiskoru Pechhof József zombori lakos Pálmaira, Halyák Márton dubicsányi lakos Hazaira, Pizwurm Pál kápolnásnyéki lakos, valamint Anna és Hona nevű kiskoru gyermekei Patárra, Furd József damásai lakos Földre, Reichmann Áron budapesti lakos, valamint István nevű utónevű kiskoru gyermeke Ráczra, Rosenstock Ignác budapesti lakos Robertre, Roth Loránt budapesti lakos Gárdonyira, kiskoru Veintraub Samu győri lakos Szőlősi, Grahl Márton budapesti lakos Gálra, Berger Olga budapesti lakos Bartosira kért átváltoztatását.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Ujságkiadó Vállalat.

Igazgató: ERDOS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, augusztus 14.

A tengerentuli tőzsdék ma reggelre háromnegyed ózenttel magasabb jegyzéseket küldtek, aminek azonban nálunk semmi hatása sem volt, sőt még az esős idő sem volt képes barátságosabb hangulatot előidézni, ami pedig szilárdító tényező volna, mert egyrészt késlelteti a cséplési munkálatokat, másrészt pedig rontja a még el nem készült gabona minőségét. A tengeri növényének az eső mindenestre sokat használ, ennek daczára azonban ma mégis igen szilárdak voltak az összes tengeri-határidők. Külön megemlítésre érdemes, hogy az októberi s az áprilisi zab forszírozott bécsi vásárlásokra igen élénken volt keresve és ennek folytán lényegesen emelkedett is az árfolyam. A készáru piacra ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek, ezenfelül pedig hajórakományok iránt éppenséggel nem érdeklődtek, úgy hogy ezeket ma nem is lehetett eladni. Vaggonáruban élénk forgalom fejlődött ki; elkelt mintegy 40.000 q buza, a tegnapi árnál öt fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11.95 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.90 korona 75.5 kilós tiszavidéki keverékes buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és a tengeri változatlan, a zab csökkenő, az árpa szilárd. A határidőpiacra a tegnapi zárathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 2 fillérrel, az áprilisi buza szintén 2 fillérrel gyöngült, ellenben az októberi rozs 5 fillérrel, az októberi zab 12 fillérrel, az augusztusi tengeri 6 fillérrel, az új tengeri 1 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén - a követ-

kező volt:

Buza	híllós	ára 100 kg.	híllós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	23.60-23.75	79	23.60-23.75
"	76	23.90-24.15	80	23.90-24.15
"	77	24.00-24.25	81	24.00-24.25
"	78	23.30-23.60	82	23.30-23.60
Tiszavidéki új	75	22.80-23.30	79	22.80-23.30
"	76	23.00-23.40	80	23.00-23.40
"	77	22.60-22.90	81	23.10-23.50
"	78	22.70-23.10	82	22.70-23.10
Fejérmegyei	75	23.40-23.50	79	23.40-23.50
"	76	23.60-23.80	80	23.60-23.80
"	77	23.80-24.00	81	23.80-24.00
"	78	23.20-23.40	82	23.20-23.40
Fejérmegyei új	75	22.60-23.10	79	22.60-23.10
"	76	22.80-23.20	80	22.80-23.20
"	77	22.30-22.70	81	22.90-23.30
"	78	22.50-22.90	82	22.50-22.90
Pestvidéki	75	23.40-23.60	79	23.40-23.60
"	76	23.70-23.90	80	23.70-23.90
"	77	23.90-24.10	81	23.90-24.10
"	78	23.25-23.50	82	23.25-23.50
Pestvidéki új	75	22.80-23.20	79	22.80-23.20
"	76	22.90-23.30	80	22.90-23.30
"	77	22.40-22.80	81	23.00-23.40
"	78	22.60-23.00	82	22.60-23.00
Bánsági új	75	22.80-23.20	79	22.80-23.20
"	76	23.00-23.40	80	23.00-23.40
"	77	23.20-23.60	81	23.20-23.60
"	78	23.60-23.90	82	23.60-23.90
Bácskai új	75	22.80-23.20	79	22.80-23.20
"	76	23.00-23.40	80	23.00-23.40
"	77	23.20-23.60	81	23.20-23.60
"	78	23.60-23.90	82	23.60-23.90
Rozs I. rendű új		18.60-18.80		18.60-18.80
középmínőségű új		18.00-18.60		18.00-18.60
Arpa takarmány I. rendű		2.80-21.10		2.80-21.10
II.		19.80-20.20		19.80-20.20
Zab I. rendű		18.55-18.85		18.55-18.85
II.				
Tengeri belföldi új				
Köles				

Kötelelt:

O-buza, Tiszavidéki: 160 q 81 k 23.90 K, 100 q 79 k 23.90 K.

Fejérmegyei: 300 q 78.5 k 28.70 K.

Buza, Tiszavidéki: 100 q 80 k 23.65 K, 100 q 80 k 23.50 K, 300 q 80 k 23.50 K, 1500 q 80 k 23.50 K, 1000 q 80 k 23.50 K, 600 q 80 k 23.50 K, 300 q 81 k 23.50 K, 1000 q 79 k 23.50 K, 250 q 80 k 23.50 K, 200 q 79 k 23.45 K, 200 q 80 k 23.30 K (felső), 500 q 80 k 23.20 K (keverékes), 150 q 80 k 23.20 K, 300 q 79 k 23.50 K, 300 q 79 k 23.40 K, 1000 q 79 k 23.40 K, 300 q 79 k 23.40 K, 200 q 79 k 23.30 K, 100 q 80 k 23.30 K, 700 q 79 k 23.35 K (felső), 200 q 79 k 23.10 K (keverékes).

100 q 79 k 23.10 K (felső), 3000 q 79 k 23.10 K (felső), 200 q 79 k 23.15 K (felső), 200 q 79 k 23.35 K (felső), 2400 q 78.5 k 23.50 K, 100 q 78.5 k 21.80 K (kev.)

Pestvidéki: 400 q 81 k 23.80 K, 100 q 81 k 23.30 K, 100 q 81 k 23.30 K, 4400 q 80.5 k 23.50 K, 1000 q 80 k 23.70 K, 300 q 80 k 23.40 K, 100 q 80 k 23.40 K, 200 q 80 k 23.40 K, 1100 q 80 k 23.40 K, 200 q 80 k 23.30 K, 200 q 79.5 k 23.30 K, 100 q 79.5 k 23.20 K, 150 q 79.5 k 23.10 K (sárga), 100 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.30 K, 100 q 78.5 k 23.30 K, 1000 q 79 k 23.10 K, 1000 q 78.5 k 2.25 K, 200 q 77.5 k 27.— K, 200 q 77 k 22.60 K (kev.), 100 q 77 k 22.95 K, 400 q 76.5 k 23.05 K.

Padái: 5000 q 77.5 k 22.88 K. Adai: 4000 q 77 k 22.90 K. Fejérmegyei: 100 q 80 k 23.40 K, 3000 q 79.5 k 23.50 K, 200 q 79.5 k 23.35 K, 1000 q 79 k 23.20 K, Rozs: 500 q 18.40 K pp., 100 q 18.10 K pp., 200 q 18.40 K pp. Zab: 100 q 20.20 K kpf., 100 q 19.60 K kpf., 200 q 19.10 K kpf. Tengeri: 250 q 18.85 K kocsira.

A határidőpiacon kötöttet: Délelőtt: Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re. Buza 1913 áprilisra 11.81-87. Buza októberre 11.46-45-47-41-43. Rozs októberre 9.41-38. Zab októberre 9.35-67-76. Tengeri 1913 májusra 7.49-47-51. Tengeri augusztusra 9.37-38-35. Tengeri szept. 9.17-18-15.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Buza 1913. áprilisra 11.78-11.79. Buza októberre 11.4-11.43. Rozs októberre 9.42-9.43. Zab októberre 9.74-9.75. Tengeri 1913. májusra 7.51-7.52. Tengeri augusztusra 9.41-9.42. Tengeri szeptemberre 9.21-9.22.

Budapesti gabonaforgalom: 1912. aug. 12-16 | 1912. aug. 13-16. Erkezett | Elszállított méter mázsá. Buza 46266 | 651. Rozs 1036 | 1862. Arpa 292 | 5865. Zab 3877 | 300. Tengeri 5184 | —. Liszt 15364 | —. Korpa 1419 | —.

Ertéktözsde.

A külpolitikában beállott komplikációk lehangolták ma a piacot. A határidőpiacon a forgalom igen minimális volt, eleinte lemorzsolódott az árnívó, de később az 1-2 koronás árvészesség ismét megtérült. A Rima 3-4 koronával javult. A készáru piacon az Ált. közsén 15. Salgó 5. Adria 25, Atlantica 10 koronás áremelkedésével vonta magára a figyelmet. A járadékpiac javult.

Az előtörszén kötöttet: Osztrák hitel 653-653.75, Magyar hitel 858-859.25, Rimamurányi 787.50-790, Városi villamos 408-408.50, Közúti vasút 769.50-770, Magyar bank 664.50, Szászvári 386-389.50, Általános közsén 1096-1099, Salgószén 775-778, Egyes. izzó 375, Klottid 329-329.50.

A déli törszén kötöttet: Osztrák hitel 653.50-655, Magyar hitel 858.75-859.25, Magyar korona 87.35-87.45, Leszámitolóbank 554.25, Jelzálogbank 462.25-462.75, Rimamurányi 789-791.50, Délvasút 105.25-106, Közúti vasút 769.50-770, Hazai bank 303.50-304.50, Agrárbank 526-526.50, Telepítőbank 414.50-415.50, Általános közsén 1098-1114, Salgószén 778-783, Magnesit 2225, Magyar villamosági 483-486, Temesvári szesz 560-562, Adria 548-460, Atlantica 303-306, Szanatórium-sorsjegy 10.50, Hazai sorsjegy 117.50 K.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, aug. 14. (Magyar értékek zárata), 4 száza léko arany-járadék 107.75 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy — Magyar hitelbank részvény 859.50 Magyar leszámító és váltó részvény — Rima murányi 789.— Magyar ezukoripar — Adria hajózási részvénytársaság 570.— Magyar koronajáradék 87.40, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény — Magy. nyereim-kölcs. sorsjegy 423.50. Kassa-Oderbergi Vasutársz. — Magyar jelzálogbank — Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, aug. 14. (Osztrák értékek zárata), 4.2 száza lékos papír-járadék 87.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.05 1860-as sorsjegy 1595, Osztrák hitel sorsjegy — Angol osztrák bankrészvény 335.20 Bécsi Bankverein 538.— Osztrák-magyar bank 2087. Déli vasút 105.— Dunagőzhajózási r-t. 1347. Dohány részv. 345.— Cs. k. arany (vert) 11.88. Német bankv. 117.73 Osztr. Lloyd 589.— 4.2 száz. ezüst jár. 87.60-90.85 Osztr. koronajáradék 87.65, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézet részvény 634.75 Union-Bank 617.25 Osztrák Landerbank 537.45 Osztrák-magyar államvasut 714.60 Elbavölgyi vasut —, Alpisi részvény 1037.50 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 24.12 Lipótköh 856.— Török sorsjegy 242.50

Külföldi értéktözsde.

Berlin, augusztus 14. (Értéktözsde.) A mai tőzsde többnyire csöndes lefolyású volt, mivel a feszültség a pénzpiacon és a balkáni események a spekulációt tartózkodásra készítette. Megnyitáskor ugyan még szilárdnak mutatkozott az irányzat, bányáértékek azonban, melyek épp úgy, mint a jó keresletnek örvendő kőolajos részvények és bankrészvények élénkebbek voltak, ezekkel ellentétben már realizációk nyomása alatt szenvedett, amihez még az aczélművek kedvezőtlen júliusi kimutatása is hozzájárult. Egyéb értékekből elektromos részvények gyöngyösek voltak. Amerikai vasutak és török sorsjegyek szilárdultak. A további folyamatban a hanyatlás a bányapiacra általános volt, ami a piac egész magatartását kedvezőtlenül befolyásolta, amely most kiválóan gyöngyösek képet mutatott. Végre csekély szilárdulás mutatkozott. Magasabb árban kerestek Hanza- és Kanada-részvényeket, ellenben orosz bankrészvények gyöngyösek. A készáru piaca értékei egyenlőtlenek voltak. Napi pénz 4 és fél százalék és azon alul, magánkamatláb 4 százalék.

Berlin, aug. 14. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék — 4. százalékos osztrák aranyjáradék — osztr. hitelrészvény 204.70 Déli vasut 19.40 orosz bankjegyek 16.45, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.—, Discontó Commandit 187.20, Dinamitruszt 181.—, Harpeni 197.40 Unifikált török járadék 90.90, 4.2 százalékos ezüst jár 87.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 90.70, Magya koronajáradék 87.— Osztrák-magyar államvasut 152.40 Bécsi váltóár 848.50 Olasz járadék — Ált. villamos sági Edison — Gelsenkircheni 200.10, Lauraköh 177.40.

Frankfurt, aug. 14. Zárlat. 4.20/3 papírjáradék 90.60, 4 száz-os osztr. ar-jár. 95.80 Magy. ar-jár. 90.30 Osztr. hitelint. részv. 204.87 Osztrák-magyar államvasut 152.75 Északnyugati vasut —, Bustleh radi vasut —, Londoni váltóár 20.45, Bécsi bank vereln 134.70 Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranykölcsön 72.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 90.60, Osztrák koronajáradék 87.45, Magyar koronajáradék 87.20 Osztrák-magyar bank 148.25 Déli vasut részvény 19.63 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848.33, Párisi váltóár 819.—, Union bankrészv. — London, aug. 14. Angol consol 75/4.

Table with multiple columns: Budapesti értéktözsde, Mai záró ár-folyam, Pénz, Ár, and various market categories like Allamadosságek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, and Külföldi értéktözsde.

Hamburg, aug. 14. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst-járadék 90.50, 1860. sorsjegy 165.— Déli vasút 19.60 4 százalékos aranyjáradék 96.40, Osztrák hitelrészvény 205.— Osztrák-magyar államvasút 152.25. Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —.

Páris, aug. 14. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 92.35 Osztr. aranyjáradék 96.85. Magyar arany járadék 92.25, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 97.40 Déli vasuti elsöbbségi kötv. 265.—, 5 százalékos marokkói járadék 527.— 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amori. román jár. 93.25. 5 százalékos orosz járadék 105.97. 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100.35, 4 százalékos spanyol jár. 93.70 4 százalékos unifikált török jár. 91.15 Török sorsjegy 207.25 Török dohányrészvény 364.— Osztrák földhitelintézet 1393. Osztrák Länderbank 579.— Magyarjelzálog bank 496.— Banque de Paris 17.24. Banque Ottomane 691.— Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 109.— Meridionalvasút 598.— Hartman gépgyár 837.— Rio Tinto 19.96. Sucrierie d'Egypte 83.— Tula 1014. Urikányi kőszén 412.— Chartered 38.50 Da Beers 512.50 East Rand 75.25. Jagersfontein 157.— Trans. Land Compan 42.75 Váltó Amsterdamra (rövid) 209 25. Váltó német piacokra (rövid) 123.34. Váltó Bécsi (rövid) 104.75 Váltó Belgiumra (rövid) 1/4 Olasz arany váltó (rövid) 1/16 Váltó Svájcra (rövid) 1/16 Csekk Londonra 252.70 Magánkamatláb 2 5/8

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra ... 11.90—12.10
1913. aug. ... 11.60—11.80
" szeptember—december ... 11.40—11.60
Durva korpa azonnali szállításra ... 12.—12.20
1913. aug. ... 11.80—12.—
" szeptember—december ... 11.80—12.—

Zsiradékok.

Disznózsir budapesti ... 153.—154.—
Szalonna.
Városi 3 drbos ... 141.—142.—
" 4 " ... 129.—130.—

Kőbányai sertésvásár.

Aug. 14. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 159—160 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronkint 240—280 klg.-ig) 170—174 fillér. Sertéslétszám: 1912. évi aug. 12. napján volt készlet 37368 drb., — 1912. aug. 13-án felhajtott 257 drb., — 1912. aug. 13-án elszállított 435 drb., — 1912. aug. 14. napjára maradt készletben 37763 dr. A hizott sertésüzlet irányzata: élénk.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfevárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától. 1912. aug. 14-én.) Előző napi eladatlan maradvány 147 drb sertés. Pótfelhajtás 70 drb sertés. Mai felhajtás (egyegyed 4-ig) 863 drb sertés. 44 drb süldő. Összesen 1080 drb sertés, 44 drb süldő. Eladott 1020 drb sertés, 21 drb süldő. Mai maradvány 60 drb sertés, 23 drb süldő. Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. renvü 350 klg. felüli életsúlyonással 156—160 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlyonással 148—154 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli életsúlyonással 158—166 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig életsúlyonással 160—162 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlyonással 168—176 fillér. Husertsertés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlyonással 156 fillér. Süldő 50 klg.-ig bel-földi életsúlyonással 132—144 fillér. A vásár irányzata vontatott. Az árak emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

1912. aug. 14. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 218 drb, magyar ökör 995 drb, magyar tehén 456 drb, magyar bivaly 57 drb. Boszniai bika 8 drb, boszniai ökör 129 drb, tehén 24, növendékmárha 22 drb. Póthajtásra bejelentve 113 drb. Összesen 2022 drb vágómarha a hét folyamán a vesztésvásáron. Árjegyzések métermérséklet, elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért. Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 96—106 koronáig, kivételesen 108—109 koronáig, középminőségű 82—94 koronáig, silány minőségű 66—78 K-ig. Magyar parasztmarha, jobb minőségű 82—92 koronáig, silány minőségű 62—78 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 100—111 koronáig, kivételesen 116—117 koronáig, középminőségű 86—98 koronáig, silányabb minőségű 66—84 koronáig. Boszniai ökör, jobb minőségű 86—90 koronáig, gyengébb minőségű 76—84 koronáig. Bika jobb minőségű 90—106 koronáig, kivételesen 110 koronáig, silányabb minőségű 78—88 koronáig, bivaly 56—80 koronáig, kivételesen 88 koronáig. Magyar tehén 60—90 koronáig. Tarka tehén 60—105 koronáig, kivételesen 106—110 K-ig, kicsontozni való marha 50—58 koronáig, növendékmárha 70—90 K-ig, kivételesen 97 K. Mind 100 kilonkint elősúlyban.

MINDENKI

aki irrodákban, hivatalokban, üzletekben és gyárakban a tisztaságot, kényelmet és előszerűséget szem előtt tartja ...
AZ „A. B. C.”-NÉL
hygien. tisztított kőleszűrtörökzáróknak, portörölőknek, padlóruhákhoz bevezetésű, nagyon olcsó kőleszűrtörökzáróknak, padlóhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.
„A. B. C.” Egyesület Fehérvári Kőleszűrtörökzáró Vállalat,
V., Visegrádi-utca 9. Telefon 46—26.
Külön osztály vendéglők részére.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban ma reggelre az ország nyugati, meg északnyugati részeiben esett csapadék, mely 10 mm-t csak a stájer határ és az Adria mentén haladott meg. A hőmérséklet átlaga 3—5 C. fokkal emelkedett, a reggeli hőmérséklet különösen az Alföldön volt jóval magasabb a tegnapiánál. A maximum 28 C. fok volt Eszéken, a minimum 5 C. fok Tatrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóköny, hűvös idő várható, megélenkülő szelekkel és sok helyütt esővel.

(Sürgönyprognózis: Változóköny, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.)

Állomás	Légnyomás mm. 760 +	Hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátina	60.5	12.4	E	4	0	20	9
Ungvár	57.3	10.6	NW	2	0	20	13
Késmárk	58.8	14.5	S	1	2	17	18
Losonc	57.1	15.2	S	3	3	20	12
Ogyalla	58.6	14.6	SE	2	4	25	14
Budapest	57.4	15.6	W	1	2	23	14
Herény	58.7	18.6	W	1	4	25	13
Keszthely	57.8	14.6	W	1	1	23	14
Pécs	57.3	16.7	NW	1	0	23	18
Zágráb	57.3	16.8	SE	3	3	25	16
Plume	55.8	18.3	EN	2	1	26	14
Szeged	57.0	18.6	EN	2	0	26	15
Temesvár	57.8	17.5	W	1	4	25	12
Nagyvárad	56.8	16.6	W	4	1	22	15
Kolozsvár	60.8	11.4	S	1	4	21	7
Nagyzeben	60.0	11.5	SE	1	2	21	8
Szatmár	—	18.6	W	1	1	21	14
Eger	—	16.0	N	1	0	25	10
Arvavárja	—	12.2	NW	2	4	15	8
Selmeczbánya	—	12.0	NW	2	3	19	6
Komárom	—	00.0	—	—	—	—	—
Magyar-Ovár	—	14.2	NW	1	4	24	14
Sopron	—	14.6	NW	1	4	25	14
Eszék	—	15.9	NW	1	1	28	13
Győr	—	18.9	W	3	4	25	13
Debrecen	—	15.1	W	2	1	23	12
Kecskemét	—	19.0	W	0	0	23	8
Oroszló	—	07.0	W	0	0	24	11
Arad	—	17.0	W	1	4	24	—
Zombolya	—	19.0	W	1	1	23	8
Versce	—	21.1	SW	2	1	26	17
Orsova	—	18.6	NW	1	1	27	19

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.
Kiadóhivatal Igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

IRTA: DÉRI GYULA.

40
— És most, uram, ha ön nem tud okosabbat, mint megvonni az anyától a megélenítés föltételeit, megteheti. Megteheti azzal a nyugalommal, hogy nem okoz nagy szerencsétlenséget. Dolgozni fogunk mindnyájan és megélenünk mindnyájan tisztességgel. Erről ettől a pillanattól fogva én felelek!

Gyöngyössy egy hanggal alacsonyabban válaszolt:

— Ez nagyon szép és derék dolog öntől, fiatal ember, de nem veszi el azt a jogomat, hogy felelősségre vonjam a hűgomat. Ó felvilágosítással tartozik nekem arról, hogy mióta tudja ezt a titkot és mi az oka, hogy előttem elhallgatta?

Most Hamilton Vilmos lépett elő.

— Elhallgatta, mert meggyőződött róla, hogy az egész vád, amit férje ellen emeltek, a legostobább koholmány, ráfogás. Wittkovszky sohasem volt gyilkos, őt soha semmiféle hatóság felelősségre nem vonta. Az egész gyilkosság a legképtelenebb agyrem volt, amit politikai svihákok hoztak forgalomba és a hülyék elhittek.

— De az a Wittkovszky hetekig ült vizsgálati fogságban egy fenyegető levélért, amelyben Deák Ferenczet agyonlövésselel fenyegette. Ez kétségtelenül tény; én éppen abban az időben lettem főispán és az egész esetre világosan emlékezem!

— Ez az egyetlen büne csakugyan volt, de ezt is megbocsátotta neki maga Deák Ferencz — felelt az asszony. — A következőkben azonban rettentések voltak ennek a kölyökkorbéli ostobaságnak, e miatt szenvedett ő egész életében és e miatt szenvedünk mi most. Én azt hittem, hogy ha valaki egy

ilyen botlásért annyit vezekel, mint ő: az emléke megérdemli tőlem azt, hogy hallgassak róla. Miker utóljára vett bucsut tőlem, megígértette velem és én meg akartam tartani, amit ígértem.

Gyöngyössy le volt győzve. Odalépett a hűgához és engesztelődve nyujtotta a kezét.

— Akkor igazad lehetett. Amit mondtam, vedd ugy, mintha nem mondtam volna. Hanem azt a gazembert, aki ezt a csufot velünk elkövette, azt ki fogjuk nyomozni és addig nem nyugszom, míg a mellére nem taposok!

E pillanatban lépett Ormódy a szöbába.

— Eddig semmi eredmény! — szölt Vizeki felé fordulva. — Három tudósítót kerestem föl, azok semmit se tudnak a közleményről, az a hátuk mögött került be a lapjaikba. Csak délután járhatnak utána, ha a szerkesztőség beépésülnek; délelött üres mind, az éjjeli szerkesztők alszanak.

— Kőcsiba fogunk ülni és tovább nyomozunk! — szölt Gyöngyössy a fiatalember felé fordulva. — Önnel fogok tartani és minden költséget fedezek, de azt az intrikust meg kell keritnünk. Nagyon köszönöm, kedves öcsém, hogy ilyen részvétellel van a hűgom családja iránt. Maguk mind igen derék fiuknak látszanak.

Mikor elmentek, Hamilton Vilmos egy másik ujságot vett elő.

— Én is fel fogok keresni egy embert, aki talán a legnagyobb segítségünkre lehet. Ez azt állítja itt egy felhívó nyilatkozatban, hogy a Benyovszky László esetére vonatkozólag új nyomokat fedezett föl és mindenkit felszöli, hogy legyenek segítségére, akik tehetik a valóság kiderítésében.

És felolvasta az A. Z. aláírásu felhívást, mely az érdeklődőket Vályi Antal vendéglőjébe utasítja.

Bérezyné figyelmesen olvasta a felhívást.

— Hiszi ön, hogy ez az ember rajtunk segíthet? Nem gondolja sokkal inkább, hogy a két közlemény egy kézöl származik?

— Azt nagyon hamar meg fogjuk tudni, — felelt Vilmos. — De ezt kizártnak tartom. Söt meggyőződésem, hogy rajtunk ez az ember segíteni fog.

Távozása után, néhány perez múlva belépett Magda. Nagyon halavány volt, szeme becssett. Idegesen tett-vett és várta, hogy megszözlítsák. De mindenki tartózkodott ettől.

Legkínosabb helyzete valamennyiök közt ennek a leánynak volt. Ő volt a család személfénye, büszkesége. Két évvel idősebb volt a hűgánál és sokkal szebb nála. Büszkébb, rártartóbb és zárkóztatóbb is volt, mélyen alapozott kedélyű, rendkívül érzékeny, törékeny ellenállású lélek.

A tegnapi fényes ünnep — nyílt titok volt ez — voltaképpen neki szölt. Tegedri rendezte azt, azért, hogy megismertesse az anyjával Magdát. S hogy mily czélböl? Nehéz lett volna félremagyarázni.

Telegdiné özvegy asszony volt és korlátlanul rendelkezett a férjéről maradt vagyonnal, amíg él. A fiának, ha a nagy vagyon jövedelméböl rá eső részre számított, az anyja izléséhez kellett alkalmazkodnia.

S hogy a dolog a legjobban indult, látszott a meghívásból, melyben Bérezyné részesültek. De lesz-e ebböl a látogatásból valami — a botrányos közlemények megjeleése után?

Minden attól függött, eljön-e Oszkár és megnyugtátja-e öket?

Es ime, már dél volt, akik akartak, azok mind eljöttek — Tegedri Oszkár késéti.

Vizeki már korán itt volt és Erzsit el is jegyezte már. Őt, az idősebbet, a szebbet, akit mindenki a hűga elé helyezett, ime, nem siet fölkeresni senkisé.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1912. augusztus 15-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZINKÓR)

Délután mérsékelt helyretek.

A hercegisasszony.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzelte: Lehár Ferencz.

Személyek:

Hudsi Bálint
Hercegisasszony Borkó
Mr. Ann Fenyő E.
Horty Ocskay
Patrikles Csah
Christodulos Tabori
G. Judoni Bánházy
M. rula Mihály J.

Kezdeté 3 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ
(BUDAI SZINKÓR)

Este rendez helyarákkal.

A drótostó.

Operette előjátékkal, két felvonásban. Írta: Leon Viktor. Fordították: Ruttkay György és Moray Adolf. Zenéjét szerzelte: Lehár Ferencz.

Személyek:

Günther Tábori
Miczi, leánya Fenyő E.
Jankó Ocskay
Plefforkorn Virágh
Zsuzska Haller I.
Miles Gathy
Giza Bacsnányi
Lóri Magda E.

Kezdeté 1/8 órakor.

Heti műsor:

Augusztus hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkór)
16 Péntek	Kristóf te csalsz	A kis barát
17 Szombat	Kristóf te csalsz	A kis barát
18 Délután: Vasárnap — Este:	Az asszonyfaló Kristóf te csalsz	Abrahám a menyországban A kis barát

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 107-48

Ma, csütörtökön

2 előadás 2

Délután 4 és este 7/8 órakor. Humor, sport, művészet! Képzeltató: Janosi. — 3. Fratellini. — 4. Alex. — 4. Aronis, Ocomor és Cico. Csodálatos: Maude Wolf, Ali ben Hanad, Hagenbeck vadállatsportija. Holnap, pénteken új fellépések.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Augusztus hó 17-étől naponta
Kezdeté 1/9 órakor. 9 órakor:

A vörös Bernát és 11 órakor: Zavaros rokonság

Böbözatok. Írták: Glinger és Taussig. Ford. és átdolg. Steinhardt Steinhardt, Hnyadi, Ricza Giza új kuplékkal. Éjfél-től hajnalig a remek téliertben cabaret és tánc és Sárközi Pista cigányzenekara.

Jegyek: délután 10-1 óráig és délután 3-6-ig a mulató pénztáránál, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19. és a Hungaria fürdő pénztáránál kapható.

Elismert kitűnő fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. — Összes amateur-felvételek kidolgozása saját műtermünkben. Ajánlatos bármely készülék bevizsgálása előtt tanácsunkat kikérni. Közkezdveit „Austria” kamrák és Austria lemezeink minden fényképezőben beszerezhetők. Árjegyzék ingyen.

Kereskedők forduljanak kivitteli házukhoz: „KAMERA INDUSTRIE” Wien, VII. R. LECHNER (Wih. MÜLLER)

fényképező készülékek gyára Wien, I., Graben 30. és 31. Nagy raktár mindenféle fényképezési kellékekben. Műhely amatőrök számára.

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható árban.

kiárusítottak.

József-utca 4. II. em. 10. sz.

EUROPA NAGY-SZÁLLODA

BUDAPEST, NAGYMEZŐ-UTCA 11. SZ.

az Andrássy-ut sarkán. — Villamos vasút és földalatti vasút a szálloda előtt. — Az Operaház, színházak és orfentelvények közvetlen közelében.

Teljesen ujonnan átalakítva

100 modern kényelemmel berendezett szoba. Minden szobában hideg és melegvízszolgáltatás. Villamvilágítás. Lift. Fürdők. Elsőrangú étterem a házban. Autombilok a tévedések rendelkezésére. Telefon 170-48. Igazgató: MANDL ALBERT

Szt. Lukácsfürdő nagyvendéglője

Budán FREY GYULA vendéglős, a parlamenti Árkád-vendéglő bérletje személyes vezetése alatt.

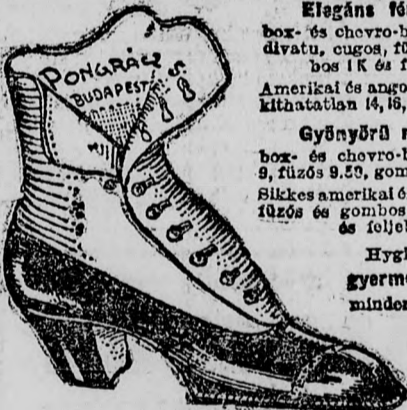
Elsőrangú vendéglő és kávéház.

Háromszor naponta hangversenyez SILVING BERTHOLD karmester vezetése alatt

a Budapesti Filharmonikusok Társasága

Ön már tudja? amerikai cipőket.

hogy minden árban kaphatja a legjobb és legolcsóbb készítményű és világ-gyártmányú amerikai cipőket. Szállítás az ország minden részébe. Meg nem felelő kiscipőket, 20 K-án felül bérmentve. — Kérjen ingyen árjegyzéket, szállítás és postakiszállítás. Kivonat az árjegyzékből:

Elegáns férfi-cipők
box- és chevro-bőrű, utolsó dívatu, cugos, fűzős 10, gombos 1K és feljebb.

Amerikai és angol cipők, elszállíthatatlan 14, 16, 18, 20 és felj.

Gyönyörű női-cipők
box- és chevro-bőrű, cugos 8, fűzős 9.25, gombos 14 és felj.

Slikkes amerikai és angol cipők, fűzős és gombos 13, 15, 18, 20 és feljebb. 1.2922

Hygienikus gyermek-cipők minden árban.

Méreték után készíthető legkényelmesebb kivitelben.

„Uj módszer!” Orthopéd-cipők fájós lábra

lábrajz után készíthetők. Budapest, VII., Szondi-u. 23a. nyugati pályaudvar közelében.

HANGSZER-OTTHON

Fekete Mihály, Budapest, VIII., József-körút 9/a.

Herkules beszélgép, erős szerkezettel, 10 darab tejszén szerint választható nagy dupla lemezzel és 200 tüvel 40 koronn. Veracny nagy beszélgép 10 dupla lemezzel és 20 tüvel 30 koronn.

Árjegyzék és lemez-műsor legyzék ingyen. Kézpénzüzetési árak.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazgató.

Ma

és minden este

a felülmulhatatlan változatos mulattató

Megnyitó-műsor.

XII-ik évad.

20 attrakció.

Az előadás kezdete esti 8 órakor.

JEGYELŐVÉTEL a nappali pénztárnál 10-1 és 3-6 óráig, elővételi díj nélkül.

Butor ENHRENTREU és FUCHS

Budapest, VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Weinberger és Fodor

az összes

sportcikkek áruhaza.

FOOTBALL

czikkeken az ország legnagyobb raktára.

IV., Harischbazar 4.

Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1912. augusztus 15-én.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárak
Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerzte: Eysler Edmund Fordította: Mérey Adolf.

Személyek:
Maros Béla, örnagy Ferenczy
Mary White Sz. Szöllösy
Raffainé Szathmáryné
Tilda, leánya Balcz B.
Camillo Fekete
Donogán báró Szabolcs
Lovási Fenyvesy
Szirák báró Szász
Bereks Parányi

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Kristóf, te csalsz!

Enekes bohózat 4 felvonásban
Írta: Lauf Károly.

Személyek:
Zatkuretzky Kristóf Szerény
Anna Veszpréminé
Eva Szöllösy R.
Dr. Kovács Rózsahegy
Csiz Muki Ferenczy
Csendes Richárd Szabolcs
Csárdi Fekete
Zokogó Fifi Pataky V.
Kövecz Tódor Fenyvesy
Sarlota, neje Dellinó

Kezdeté 1/2 8 órakor

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.
Telefon 110-22.

Csütörtökön, augusztus 15-én

Évadnyitó diszeloadás!

A bicikliző Klein-család Budapest kedvencei. Lydia & Amelys, Smaragda, Bros. Redam, Gügü, A mexikói nagybácsi, Tihámér találmánya. The 7 Bathing Belles. Solti Hermin, Szász Hona, Virág Jenő új szöveggel és a többi elsőrendű attrakció. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum pénztárána és a városi jegyárúsió helyeken. Előadás után Royal-Cabaret!

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Zárva.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Zárva.

AVIGSZÍNHÁZ.

Zárva.

ROYAL-ORFEUM:

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Csütörtökön, augusztus hó 15-én

Évadnyitó diszeloadás!!
A bicikliző Klein-család.
Budapest kedvencei.

Lydia & Amelys A mexikói nagybácsi
Smaragda Gügü
Bros. Redam Tihámér találmánya
The 7 Bathing Belles

Solti Hermin, Szász Hona, Virág Jenő új szöveggel és a többi elsőrendű attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum pénztárána és a városi jegyárúsió helyeken.

Előadás után ROYAL-CABARET

Mátyás király-kávéház

Rákóczi-ut 19. szám.

A főváros legegészségesebb terrasse-ja.
Minden **Vörös Misi** muzsi-este .. kál.

ANGOL PARK.

Városliget. Hermina-ut 57-65

Ma, szerdán este

nagy souvenir-ünnepély.

!! A 600.000-ik látogató jutalmazása!!
Csupa meglepetés!

Minden 10-ik látogató szerdán este szabadjegyeket kap valamely látványossághoz.

Az Ujvári-Varletébe féláru jegyek!
A táncteremben nagy Bal-Mabille!

11 órakor eredeti Polonaise. Táncolja 100 pár.
Csütörtökön este tündéri tűzijáték és nagy ünnepély.

**Az Ujvári-Varleté-
ben 16-ikától: VENTURINI,**
a misztériumok királya! Óriási szenzáció!

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Csütörtökön, e hó 15-én pont éjfélkor nagy megnyitó előadás. szenzációs ének- és táncatrakció! Többek közt: Alice Allings, Hella Wenig, Berta Walero, The English Mermaids, Mery Byron, Helene Kirchofer, The Beautiful Lavarin, Mirka Franka, Klein Sextett, Lydia & Amelys, Sisters Sylvester, Arany Sári, Regina de Müllgön, Fodor Vilma, Kelemen Böske, Antal Irén, Olina Elza, Feledi Margit Daisy Grey, Szalóky Szidi, stb. stb. Kukó Vince zenekara. Bal-mabille. Keringőverseny reggelig. Új nóták, új táncok. Kedélyes mulatság.

Kartellen kívül!

T. c.

Van szerencsém szíves tudomására adni, hogy

VIII., Karpfenstein-utca 31-33. sz.

alatt a mai kor igényeinek megfelelő

sörnagykereskedést

nyitottam.

Miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagy ár tekintetében, mint sörminőségben bármely más céggel a versenyt felvehetem, kérem nagybecsű megrendelésével engem új vállalatomban támogatni, melynek pontos és lelkiismeretes kiszolgálásáról előre is biztosíthatom.

Maradok kiváló tisztelettel

SZIMANDL JÓZSEF

vendéglős és sörnagykereskedő.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben) .....

Figyelem!

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Metropol szálló étterméből, ahol egyhuzamban 10 éven át játszottam, most A RAKÓCZY-UT és KAZINCZY-U. SARKÁN levő Grosz Ödön ur tulajdonát képező

Ostende kávéházba

szereződtem zenekarommal, ahol ezentul állandóan ugy NYÁRON mint TÉLEN, esténkint fiaimmal és teljes zenekarommal muzsikálok.

Kérem a n. é. közönséget, hogy engem és zenekaromat ugy mint eddig is, jóindulatu támogatásában részesíteni sziveskedjék.

„Öreg“ Banda Marci.

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88-99. Telefon 88-99.

A kis Svábhegy lankás hegy- és fényfürdő. A szanatórium-ban rendelkeznek: emésztőszervek betegségei, anyagcsere betegségei, szívbetegségek, máj, epekövek, vesebetegségek, neurasthenia, hágerintészsorvadás ellen, sőt nyitó- és bizalókat készre. — Igazgató-őorvos: eszery-falvi dr. Kozmutza Béla. Folytatol a szanatóriumban egész nap.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfel-emelés nélkül részletfizetésre is.

SZÖNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

Megnyitási értesítés.

Mély tisztelettel értesítem a n. é. utazóközönséget és jóakaróimat, hogy a

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 15. szám alatt

volt „FEHÉR LÓ“-szálloda épületet teljesen átalakítva, a legkényesebb igényeknek megfelelően, zárt folyosók, központi fűtés, vízvezeték — meleg és hideg vízzel — mosdók, saját kezelésre berendezett ébresztő-órák, egy közös nagy hall, a szobákban elsőrangú modern butor, kitűnő ágyakkal berendezve, e hó 14-én, szerdán

„Hunnia-szálloda“

cím alatt megnyitottam.

A szálloda 1200 m²-es területen kitűnő étteremmel, park, télen jégpályával lesz kibővíve és minden irányban fotórekvém leendő a már e téren irányomban tanúsított jóakarót, (Rémi, Adria-szálloda) ezen új vállalatomnál is kiérdemelni.

A szállodához a Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete palotájában (VIII. ker., Eszterházy-utca 4 sz. a.) lévő földszintet is hozzácsatoltam és ezáltal összesen 102 vendégszobával azon helyzetben vagyok, hogy a forgalmas Rákóczi-uti szobákon kívül tágas, világos udvari és parkba nyíló nyugalmas szobákkal is rendelkezem.

Kitűnő étterem, régi, elismert, jó kávéházi italok, figyelmes, előzékegy kiszolgálás ellenében kérem kegyes jóakaróimat látogatásukkal vállalatunk sikerét előmozdítani.

Egerváry Gézané

Rémi Adél
tulajdonosnő.

Kész szolgálja

Egerváry Géza
igazgató.

„A köztudatba ment át“, „hogycsakis KALLAI LAJOS motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motoroséplőkészleteket.
 Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főrlapot, melyet ingyen és bármenive küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

DARANYI LEVÉLTÁRS MODELLŐ Számloló
 ÉS LÁTHATÓ IRÁSU
összeadó gépei
 nem szorulnak reklámra.
 Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
 Telefon 139-54.
DARANYI MIKSA
 Első Magyar Számloló- és Összeadó gépek Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság árusztálya
 Budapest, VI., Váci-körút 37.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
 utolsó könyve:
Tövískes látogatóban
 Elbeszélések
 (Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörzsdéke.)
 Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.
 Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

AZ ÉN UJSÁGOM
 előfizetési ára:
 Negyedévre 2,50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor.
 Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

A Huszadik Század
 július—augusztusi száma valóságos szenzációja a magyar publicisztikai irodalomnak.
A magyar alkotmány válsága
 címén ez a 13-ives kötet Tisza gróf államcsínyének okait és következményeit szociológiai szempontból világítja meg.
 Az érdekes tartalomról kiemeljük ezeket a tanulmányokat:
Jászai Oszkár: A magyar válság okai és következményei (Emlékirat a külföld tájékoztatására, mely német nyelven is megjelent a radikális és szocialisták 50 vezető emberének aláírásával.)
Szende Pál: A magyar látszatalkotmány.
Farkas Géza: A kicsavart fogócska.
Méray Horváth Károly: Nemzeti ellenállás és választójog.
Daniel Arnold: A többtermelés és az általános választójog.
Kunfy Zsigmond: Az új koalíció.
Rónai Zoltán: Erőszak és jog a politikában.
Zigány Zoltán: A választójogi törvényjavaslatok mérlege.
Pogány József: A munkapárt és az uszorakapitalizmus. (A kormányzó párt anyagi érdekességének kimutatása.)
 Ezekon kívül érdekes kézlelmények a választójogi mozgalom történetéről, a horvát állapotokról, a külföldi választójogi mozgalmakról.
 Az érdekesítő könyvet senki sem nélkülözheti, aki a közélet kérdésével komolyan foglalkozik.
 Kapható a kiadónál: Pollitzer Zsigmond és Fia könyvkereskedése (IV., Keckeméti-utca 4.) és minden könyvkereskedésben 3 korona 20 fillérért.

HIRSCH és FRANK
 Budapest-salgótarjánl gépgyár és vasöntő részv.-társulat.
 Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.
 Külön osztály:
 téglagyári gépek.
 Gyárt:
 Falitégla és cserépsajtókát, téglagyártó- és agyagmunkáló gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.
 Elvállalja anyagvizsgálatok kivitelét és teljes téglagyári telepek létesítését.
 Tervek és költségvetések díjtalanul. ELSŐRANGU REFERENCIÁK.

Szállítási hirdetmény.
 A polai cs és kir. tengerészeti arzenál parancsnoksága 1913-ik évi szülleteinek biztosítására az alábbi sorszámokba beosztott anyagok szállítására általános pályázatot hirdet:
 Sorszám II. Fesztékek
 IV. Bőrárak
 VII. Szóda
 VIII. Községes mosószappanok, káli-szappan, stearin és gazdasági gyertyák
 IX. Seprők
 X. Ecsetek és kefék
 XI. Faszén
 XII. Kátrány, szurok és gyanta
 XIII. Kötégek, drót, bádóg, szeg rézből
 XIV. a) Vörösrézcsövek
 XIV. b) Sárgarézcsövek
 XV. Kötégek, surlóbádóg, beszegő - bádóg öntött féműből
 XVI. Kaucsuktárgyak
 XVII. Sárgarézcsövek, sárgarézrudak, sárgarézlapok, sárgarézdrót
 Sorszám XIX. Vásznonlapok
 XX. Vékony kötőfajták, valamint hasonló kender gyártmányok
 XXI. Göngyölegyszerűen és kábelszerűen vert kötőfajták
 XXII. Spárga, kátránytalan kenderből
 XXIII. Takarók
 XXIV. Aczéldrótömlők
 XXVII. Nyerskendőtömlők kender tömlők vízcsapokhoz. Tüzoltó vedrek
 XXIX. Terpentin-olaj
 XXX. Dörzsölő cikkek
 XXXI. Pémtömlők
 XXXII. Petroleum, benzin, benzol
 XXXIII. Sütőedények, lámpák, bádógedények, zsákszármok.
 Az egyes eladásra kerülő cikkekre, a szükségeltető mennyiség, minőség és szállítási határidőt illetőleg az ajánlati minta és a föltételi füzet adatai mérvadók.
Az ajánlatok legkésőbb a polai cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokságánál az alant jegyzett határidőig nyújtandók be:

A IV. IX. X. XI. és XII.	sorozatára 1912. október 7-ig
A VIII. XIII. XIV/a és XIV/b	1912. " 10-ig
A XX. XXI. XXII. XXIV.	1912. " 15-ig
A XXVII. XXX. XXXI. és XXXII.	1912. " 18-ig
A II. VII. XIX. XXIX. és XXXIII.	1912. " 23-ig
A XV. XVI. XVII. és XXIII.	1912. " 29-ig

 Az ajánlatok e határidőket követő napokon bontatnak fel.
 Ajánlati úrlapok és mellékek beszerezhetők, illetve megtekinthetők a cs. és kir. közös hadügyminiszterium iródaigazgatóságánál, a bécsi tengerészeti osztálynál a polai tengerészeti arzenál parancsnokságánál, a triesti tengerészeti kerületi parancsnokságnál, a budapesti tengerészeti detachement parancsnokságánál, valamint Ausztria-Magyarország minden kereskedelmi és iparkamarájánál, és a bécsi osztrák, valamint a magyar kereskedelmiügyi miniszteriumnál Budapesten.
 Amennyiben a különleges szállítási feltételek minták beküldését is kifejezetten megkövetelik, ezen minták a bemutatás határideje előtt megvizsgálás, illetve jóváhagyás céljából okvetlenül bemutatandók, különben az ajánlat figyelembe nem vétetik. Olyan versenyzők, akik a folyó évben is szállítói az ajánlott cikkeknek, a mintaadás alól mentesek, ha csak a szállítási módokban valami változás nem történt.
 Pola 1912 augusztus havában.
 A polai cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokságától.

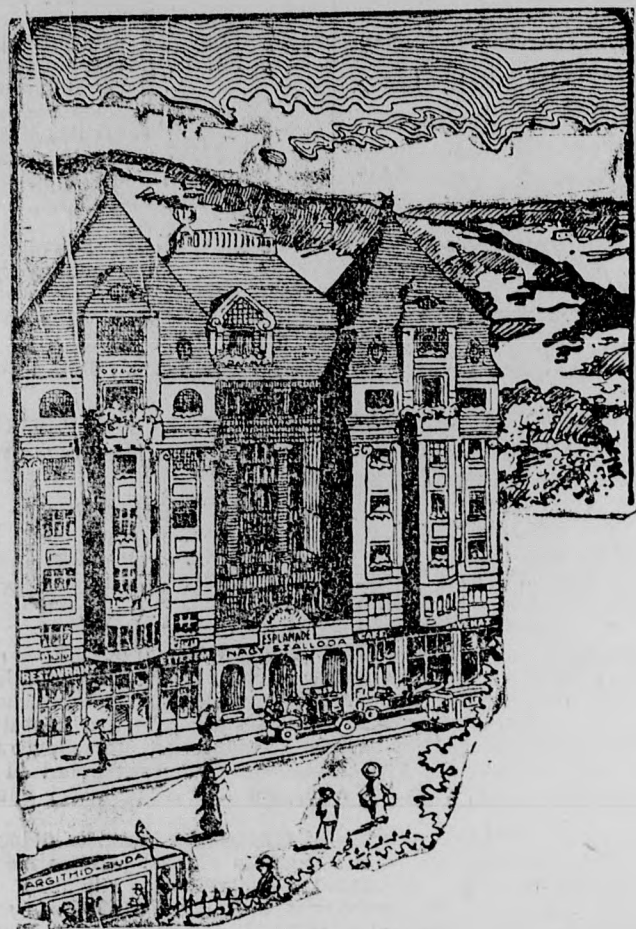
Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
 Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.
 Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, foteuilok, férfitasak és irodahelyiségek butorizása!
 Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

HOLLANDI
 életbiztosító részvénytársaság.
 (Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
AMSTERDAM.
 Magyarországi igazgatóság az intézet saját palotájában Budapest, Kálvin-tér, Baross-u. 1. Üllői-ut 2-4 sz.
 Bejárat az Üllői-ut 4. sz. kapun.
Legelőcsőbb díjak:
 Az 1910. év végén a 376 millió koronát biztosítások összege 376 millió meghaladta
 A tartalékok összege 112 millió 507,077 kor.
 Eddigi kifizetések 107 millió 623,345 kor. a biztosítottaknak.

Grand **ESPLANADE** Nagy
HOTEL SZÁLLODA

BUDAPEST, III., Zsigmond-utca 38-40. — Telefon 130-35.

A Szt. Lukács- és Császár-
gyógyfürdőkkel szemben.
(Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával
teljesen újonnan épült

hat emeletes szálloda
pazar fényvel berendezett **250 szobával.**

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg
víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák
stb. — Uri- és női fodrász a házban.

**Elsőrangú
étterem és kávéház**

Penziórendszer is.

Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.

A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamosközlekedés minden irányban.

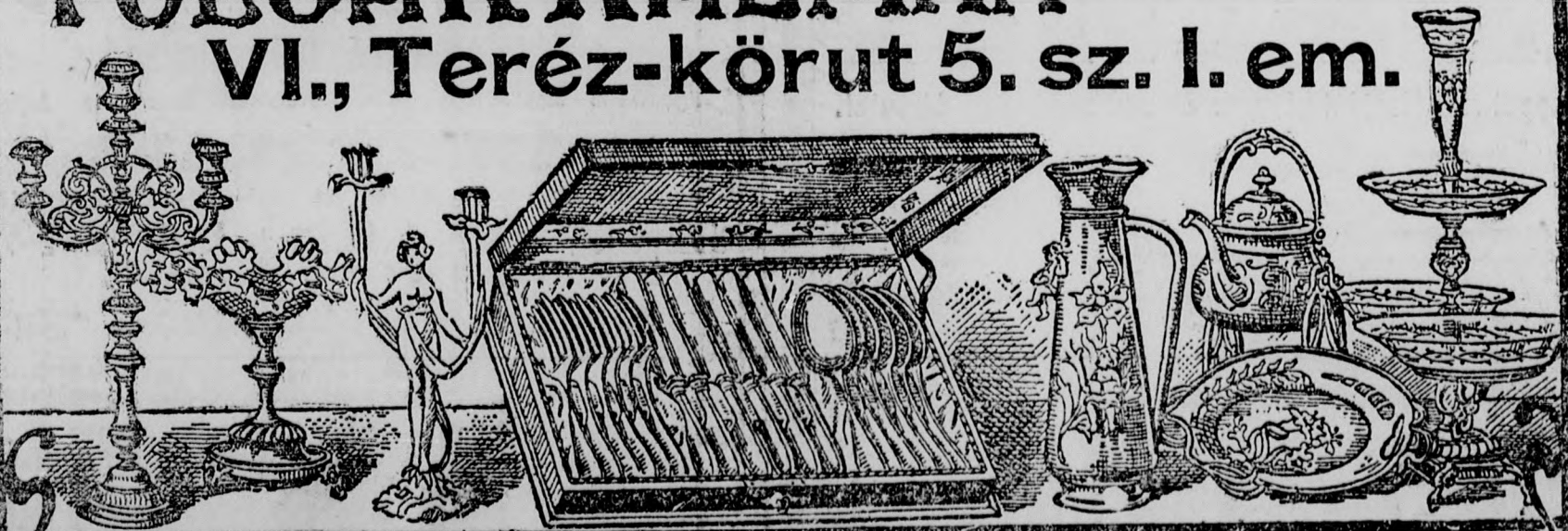
Mérsékelt polgári árak.

Szives pártfogást kér **PALLAI MIKSA**, Igazgató-tulajdonos

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
VI., Teréz-körut 5. sz. I. em.

• VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK,
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyaknek is megfelelő **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnya stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Kizárólag elsőrangu
hőrendők és hőrendárak
kényelmes havi lefizetésre.

Kimerítő hőrendárjegyzék kívánatra ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
Budapest.

Iroda: V., Bálvány-utca 18. sz.
Üzlet: VI., Andrásy-ut 1. sz.

ABBAZIA.
BRISTOL-SZÁLLODA
— ELSŐRANGU HÁZ. —
MÉRSEKELT ARAK.
CSILLAG BELA
SZÁLLODÁS.

THE GRESHAM
ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

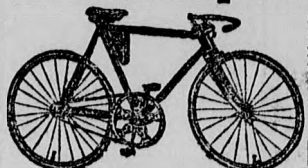
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapesten
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elit egyszemélyes életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös és díjaz feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elővételre és megtámadhatatlanok. Légi utazás (aviatika) következtében előálló halálesetekben — ha a biztosítás már 3 évig fennáll — a társaság feltétlenül kártérítést nyújt, pótdíj fizetés kötelezettség nélkül. Fedezetül letett kötvényeknél felelő kivánságára a biztosítás érvénybelépésekor azonnali kártérítési kötelezettséget vállal: öngyilkosság, párbaj vagy bírói ítélet folytán előálló halálesetekben.

Vagyoniállás 1910. decz. 31-én	361.366.667.16
Érvényben levő biztosítások	610.000.000.—
Biztosított feleknek fizetett kártérítés	642.829.287.92
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg	26.764.941.50
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék	28.042.252.10

A világhírű eredeti angol
The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi garanciával, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 14 és 15 koronás részletekre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrész nagykereskedők **Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz.** Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1800 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve.

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

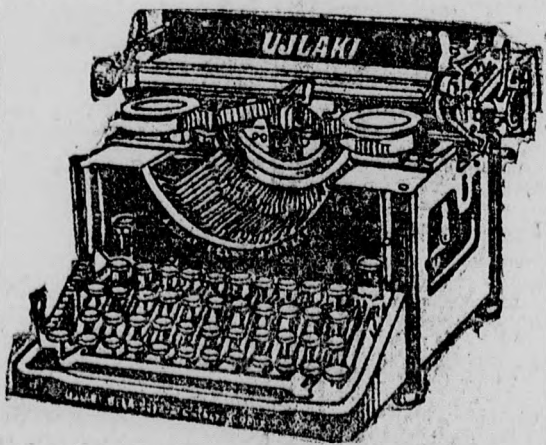
m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigazgatója.
Helyesbített hajójárati jegyzék.
1912. augusztus havára.

FIJMEBŐL:

Hová	Gőzös neve	Kelut
Liverpool**)	Fabián	VII/25—VIII/5
Hamburg**)	Babylon	VII/25—VIII/5
Liverpool**)	Veria	VII/25—VIII/5
Hamburg**)	Athos	VII/25—VIII/5
Amsterdam, Dieppe	Baró Fejérvary	1—10
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)		
Mazagan*)	Széchenyi	10
New-York	Carpathia	10
Bordeaux*)	Jókai	5—15
Lissabon, Leixoe*)	Deák	10—20
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Szent István	21
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)		
Mazagan*)		
New York	Tisza	22
London	Saxonis	24
Rotterdam, Antwerpen*)	Arad	15—25
Kopenhaga**)		15—25
Hamburg**)	Bagdad	15—25
Liverpool**)	Itálian	15—25
Rosen*)	B. Komény	15—25
Glasgow*)		15—25
Hamburg**)	Byzanz	15—25
London, Hull	Erato	15—25
Liverpool	Cypria	21—31
New-York	Pannonia	21—31

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti. A **gal megjelölt kikötők érintéséről az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetnek be.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodabereendezések.

UJLAKI BELA modern amerikai írodabutoritelo,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122—60.

GRÓF MONTE CRISTO

DUMAS nagy regénye
négy kötetben teljesen megjelent.

Mindazok akik előfizetnek
az **UJ IDŐK**-re

ingyen kapják

a rendkívül érdekesítő
1200 oldalra terjedő munkát. — AZ UJ IDŐK előfizetési ára félévre 10.— korona. — Kiadóhivatal: Bpest, VI., Andrásy-ut 10.

VÉTKEZIK

önmaga ellen, minden nem betegségekben vagy nem betegségben szenvedő, ha nem olvassa el **DR. GARAI** hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó
minden férfi és női nem betegségben

Önmű számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nem betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filléres levélbélyegekben is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző:

DR. GARAI,
Budapest, Andrásy-ut 24. sz.

Bendel húgyszervi, bőr, és nem betegnek délelőtt 10-12 óráig délután 4-ig és este 7-8-ig.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkkiadásai.

Igen praktikus, zsebben hordható formájában adja a legfontosabb magyar törvényeket.

UJ:

Egyes igazságügyi szervezeti és eljárás szabályok módosításáról szóló 1912: VII. törvény-cikk. A vonatkozó rendeletekkel, jegyzetekkel és utalásokkal. Ára köve 1 K 50 L

E kiadás nemcsak a törvény szövegét adja, hanem a vonatkozó miniszteri rendeleteket is s fel van szerelve gondosan szerkesztett jegyzetekkel és utalásokkal, szóval megadja a törvények magyarizálásához szükséges egész apparátust.

ELŐBBI KÖTETEK:

A büntettekről és vétségekről szóló 1878: V. törvény-cikk a módosító s kiegészítő törvényekkel és a vonatkozó joggyakorlattal. A büntetek és vétségekre nézve érvényben levő anyagi jogszabályok. Összeállította Lengyel Aurél dr. Ára köve 3 K 60 f.

A jogi életben leggyakrabban használt törvények egyike, melynek zsebbe való kiadása nagy segítsége minden gyakorlati jogásznak.

A polgári perrendtartás zsebkönyve. Ismerteti és magyarázza dr. Lánzi Jenő budapesti ügyvéd. Ára köve 5 K

A törvény pontos és hiteles szövege, megfelelő magyarizációkkal és utalásokkal, az új perrendtartás elveit és újításait ismertető bevezetéssel.

A kereskedelmi törvény (1875: XXXVII. t.-cz.) és a reá vonatkozó joganyag. Összeállította dr. Nyári Jenő budapesti ügyvéd. Ára köve 3 K 60 f.

E kiadás közli a kereskedelmi törvényt, a vele kapcsolatos egyéb törvényeket, miniszteri rendeleteket s a bi öségi joggyakorlatot, minden szükséges magyarázattal.

Kaphatók:

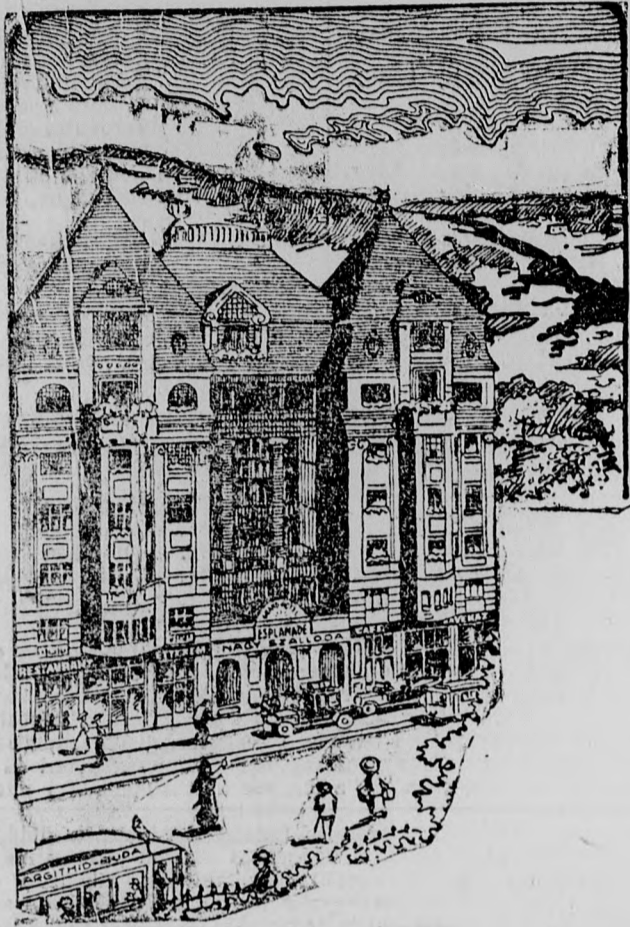
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. szám.
és minden könyvkereskedésben.

Grand
HOTEL**ESPLANADE**Nagy
SZÁLLODA

BUDAPEST, III., Zsigmond-utca 38-40. — Telefon 130-35.

A Szt. Lukács- és Császár-
gyógyfürdőkkel szemben.

(Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával
teljesen ujonnan épült**hat emeletes szálloda**
pazar fényvel berendezett 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg
viz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák
stb. — **Uri- és női fodrász a házban.****Elsőrangú
étterem és kávéház**

Penziórendszer is.

Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.

A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamosközlekedés minden irányban.

Mérsékelt polgári árak.

Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA**, Igazgató-tulajdonos**ÉVŐESZKÖZÖK****EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN****POLGÁR KÁLMÁN** ÉKSZERTELEPÉN
VI., Teréz-körút 5. sz. I. em.**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.**

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Kizárólag elsőrangu
hőrendők és hőrendárak
kényelmes havi lefizetésre.

Kimerítő hőrendárjegyzék kívánatra ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
Budapest.

Iroda: V., Bálvány-utca 18. sz.
Üzlet: VI., Andrassy-ut 1. sz.

ABBAZIA.
BRISTOL-SZÁLLODA
— ELSŐRANGU HÁZ. —
MÉRSEKELT ARAK.
CSILLAG BELA
SZÁLLODÁS.

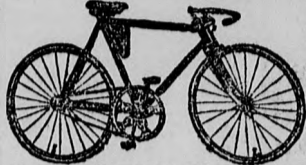
THE GRESHAM
ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Előtag életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös és díjaz feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvények elővételének és megtámadhatatlanság. Lőghajzás (szvitika) következtében előálló halálesetekben — ha a biztosítás már 3 évig fennáll — a társaság feltétlenül kártérítést nyújt, példj fizetés kötelezettség nélkül. Fodozatú listott kötvényainál felelő kivánására a biztosítás érvénybelépésekor azonnal kártérítési kötelezettséget vállal: öngyilkosság, párbaj vagy bírói ítélet folytán előálló halálesetekben.

Vagyoniállás 1910. decz. 31-én — 261.866.657.16
Érvényben levő biztosítások — 610.000.000.—
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés — 642.820.287.92
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg — 25.764.941.50
Magyar értékben tényleg elhelyezett díjtartalék — 28.042.252.10

A világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágygyal és szabadfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári áron szállítunk vidékre is kerékpár- és alkatrész nagykereskedők bérhova **LÁNG JAKAB és FIA** rész nagykereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1800 képpel kerékpár- és alkatrészéről ingy. és bér.

HOFFMANN S. és V.
BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

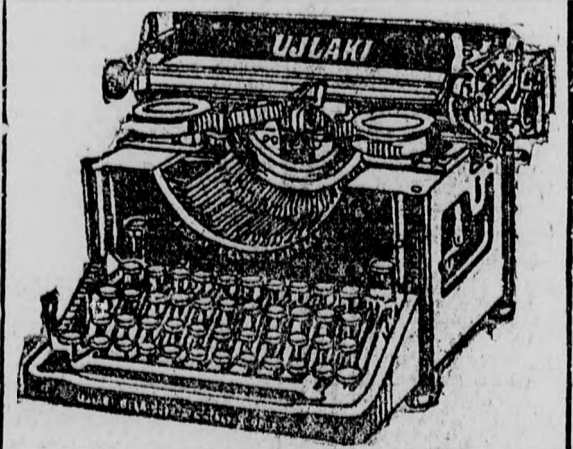
m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigénynöksége.
Helyesbített hajójáratjegyzék.
1912. augusztus havára.

FIUMÉBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
Liverpool**	Fabián	VII/25—VIII/5
Hamburg**	Babylon	VII/25—VIII/5
Liverpool	Veria	VII/25—VIII/5
Hamburg**	Árhos	VII/25—VIII/5
Amsterdam, Dieppe	Báro Fejérvary	1—10
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)		
Mazagan*)	Széchenyi	10
New-York	Carpathia	10
Bordeaux*)	Jókai	5—15
Lissabon, Leixoe*)	Deák	10—20
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)		
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador*)	Szent István	21
Mazagan*)		
New York	Tisza	22
London	Saxonia	24
Rotterdam, Antwerpen*)	Arad	15—25
Kopenhag*)		15—25
Hamburg*)	Bagdad	15—25
Liverpool**	Itálian	15—25
Rouen*)	B. Kemény	15—25
Glasgow*)		15—25
Hamburg**	Byzanz	15—25
London, Hull	Erato	15—25
Liverpool	Cypria	21—31
New-York	Pannonia	21—31

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti. A **gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetnek be.

Részletfizetésre is?

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összarakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodabutortelepe,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122—60.

GRÓF MONTE CRISTO

DUMAS nagy regénye
négy kötetben teljesen megjelent.

Mindazok akik előfizetnek az **UJ IDŐK**-re

ingyen kapják

a rendkívül érdekesítő 1200 oldalra terjedő munkát. — AZ UJ IDŐK előfizetési ára félévre 10.— korona. — Kiadóhivatal: Bpest, VI., Andrassy-ut 10.

VÉTKEZIK

önmaga ellen, minden nemi betegségben vagy nemi egyenségekben szenvedő, ha nem olvassa el **Dr. GARAI** hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó

minden férfi és női nemi betegségben

című számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 3 korona, mely összeg 10 filléres levélbélyegeken is befizelhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző.

Dr. GARAI,
Budapest, Andrassy-ut 24. sz.

Bendel nyugyszervi, bőr, és nemi betegségek délelőtt 10-től délután 4-ig és este 7—8-ig.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Igen praktikus, zsebben hordható formátumban adja a legfontosabb magyar törvényeket.

UJ:

Egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló 1912: VII. törvény-czikk. A vonatkozó rendeletekkel, jegyzetekkel és utalásokkal. Ara köve 1 K 50 f.

E kiadás nemcsak a törvény szövegét adja, hanem a vonatkozó miniszteri rendeleteket is s fel van szerelve gondosan szerkesztett jegyzetekkel és utalásokkal, szóval megadja a törvények magyarzatához szükséges egész apparátust.

ELŐBBI KÖTETEK:

A büntettekről és vétségekről szóló 1878: V. törvény-czikk a módosító s kiegészítő törvényekkel és a vonatkozó joggyakorlattal. A büntettek és vétségekre nézve érvényben levő anyagi jogszabályok. Összeállította **Lengyel Aurél dr.** Ara köve 3 K 60 f.

A jogi életben leggyakrabban használt törvények egyike, melynek zsebbe való kiadása nagy segítsége minden gyakorlati jogásznak.

A polgári perrendtartás zsebkönyve. Ismerteti és magyarázza **dr. Lánzi Jenő** budapesti ügyvéd. Ara köve 5 K

A törvény pontos és hiteles szövege, megfelelő magyarázatokkal és utalásokkal, az új perrendtartás elveit és újításait ismertető bevezetéssel.

A kereskedelmi törvény (1875: XXXVII. t.-cz.) és a reá vonatkozó joganyag. Összeállította **dr. Nyári Jenő** budapesti ügyvéd. Ara köve 3 K 60 f.

E kiadás közli a kereskedelmi törvényt, a vele kapcsolatos egyéb törvényeket, miniszteri rendeleteket s a bírósági joggyakorlatot, minden szükséges magyarázattal.

Kaphatók:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám.
és minden könyvkereskedésben.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérről, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Gazdag
brazíliai hölgy, serfőzdetulajdonosnő, egyedül álló gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan hazaságra lépno egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. Fides, Berlin 18.

Csemegeszőlőt,
Iekvárbarackot postakosaranként K 7.50, csemegeszilva, táblakörte, rétesalma vegyesen K 4.— Turkesztándinnye, uborka, paradicsom, paprika, tojes kukorica K 1.60, Szabó Csongrádról.

Ananászbarackot,
csemegeszőlőt postakosaranként K 8, táblakörte, csemegeszilva, csemegemaalma K 4. Turkesztándinnye, paradicsom, uborka, paprika, tejeskukorica 1.60 ismeteladónak, előnyarájlanlatot Szabó Géza, Budapest, Mátyás-utca 9.

Cseplőkészletek
minden nagyságban, legkittinőbb szerkezetben, teljes szavatossággal, kedvező árban és előnyös fizetési módokat mellé, azonnali szállításra ajánl Szűcs Ödön gépkereskedelmi vállalata. Budapest, Nagymező-utca 66.

Boroshordók
új és keveset használtak, minden nagyságban, erős szlavoniatól tölgyfából, bor-szilva, „para” bor-tümlők, horszalók, szőlő-zuzók, pinceteliszerezési cikkek clesőbban, mint bárhol Klein Arnold, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. Telefon 57—72. Árjegyzék ingyen.

Könyvtár,
araszégeknek, műkedvelőknek, magánzóknak több száz kötetből álló kézi könyvtár, tudományos és szépirodalmi művek, köztük értékes kiadások és hungarikák, kisebb részletekben is eladó. Szives megkeresések a kiadóhivatal utján Könyvtár jellegével kéretnek.

Még nem létezett.
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, szálloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jutállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és zymorobjosoknak nélkülözhetetlen tápszor. Kijutntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. 1/1. Telefon 156—80.

„OLLA”
bizonyíthatóan a legjobb higiénikus gummikülönlegesség. 3 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gummigyárból Wien II./17 Praterstrasse 57

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— **Barta József** konzervgyára Felka (Szepesmegye).

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszeret, aranyat, ezüstöt és régiséget veszlek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszlek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Opera-pensio
Bpost, VI., Andrassy-ut 21. Gyönyörű szobák. Kittenő konyha. Legszolidabb otthon családok és egyesek részére. Club és hivatalnok ebédek mérsékelt áron.

Tokaji szamorodni
1906. évi 5 liter 11 korona, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 korona bérmentve, Grittnor Lajosnál, Tokajban.

Nappali kereskedelmi szakfolyam
(Engedélyezettett a 40988—1910. sz. min. szorvoztet alapján.) A tanfolyam fentartója a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és célja kereskedelmi tisztviselők kiképzése. A tanfolyamra oly nők és férfiak léphetnek, akik a polgári iskola 2—4-ik osztályát elvégezték és 14-ik életévüket betöltötték. Kezdő és haladó csoportok. Időtartam 6 hó. Allásközvetítés. Tájelőzet. Telefon 79—45. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság, Andrassy-ut 67. (bejárat a Vörösmarthy-utcaról.) Elnök dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő. Igazgató: Aranyosi Miksa folsőker. Isk. igazgató

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.

„OLLA”
bizonyíthatóan a legjobb higiénikus gummikülönlegesség. 3 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gummigyárból Wien II./17 Praterstrasse 57

Német szóra
elfogad szépeességi nri család elemibe járó gyereket. Gondos ellátás és nevelés. A német szó elsajátítása biztos. Egészséges, szép vidék. Cim a kiadóhivatalban meg tudható. 6196

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123. Telefon: 92—90. Alapított 1886-ban

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telomelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknak, mahagoni és palisander butorok, nri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82—13. 28599

Zálogcédulákat
veszlek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.

Singer Jakab
ékezerkereskedő
BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
Minden idők legnagyobb írójának két ismeretlen remekműve:
TOLSZTOJ: Hadzi-Murát (Regény) Az ördög (Elbeszélés) 374 old. ... Ára 190
Eddig megjelentek:
KÖRÖR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számbőr. Regény (387 old.) Fordította Harsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pinquinek szigete. Regény. Ford. Böllöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (354 oldal)
BÖLSCHÉ: Szerellem az első világában. (1152 oldal). Két kötet
Minden kötet ára ... 190
Kapható minden könyvtárban. Kijadja az Athenaeum irod. és nyomdai r.-tars.

Kitűnő fegyverek
öröknek. Önvédelemre, vadászatra és szobadisznok. Wernld gyalogrsági fegyver 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K Wernld lovassági karabély 16 korona. Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szurronnyal 25 K. fegyverszj 1 korona, éles tölteny darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskműves által kiprobált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Gyorsírás
és gyorsgépírás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrassy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, ússzóadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrassy-ut 12. szám.

A magyar memoár-irodalom érdekessége!
ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM
Első kötet
Ára 6 korona
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

„Hungária” beszélő - gépek
tölcsermélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körül 4. Kérjen árjegyzéket.

Ügyvédjelöltet
keresek szeptember 1-re Dr. Izsó Bertalan ügyvéd Torna.

Herefejtőgépek
minden nagyságban, legteljesebb szavatossággal azonnali szállításra legelőnyösebb árakban megvételre ajánlatnak. Szűcs Ödön Budapest, Nagymező-utca 66. sz. cég által.

Saját gyártmányú fürdőkáda 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kuszivatnyok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

INGYEN
kold érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kollékokról
Chmura S.
optikai műintézet
Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

ÚJ KÖNYVI!
GYULAI PÁL
KRITIKAI DOLGOZATOK
1854—1861.
Ára 5 korona.
Hét nagyobb kritikai essay van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melylyel irodalmunk legbatalmasabb kritikusrává küzdötte fel magát.
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Késpénzért
vagy hitelképes egyóneknak kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen
olcsón
sehöl nem kap modern háló-, ebéd-, nri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg szuflot raktáratmat, itt jutányosan
vehet
a leggyorsabból a legdiszesebb kivitelig minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó
BUDAPEST, Váci-körül 9. szám (Bejárat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsóültre Point-Lace szalag munka rozrn ddi és gyűrűkkel darabja 1 kor, 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Főúlet: Dossewty-u. 5. szám. — Plokkület: VIII., Üllői-ut 4. szám

Szingazdag természeti leírások!
Makay Béla
Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászképek
Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Hűlet, költői lendület van minden leírásában, rejtő szeretlet a szabadság: a természet iránt.
Ára 6 korona.
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

FATIME és SEMIRAMIS
örvász-különlegességek a világ legkiválóbb minőségű! Valogatott La paragonni gyártmányok. Elefántcsontszobák (tárlattal vagy anélkül). Fatime és Semiramis feltétlen biztonsgot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi taktározó köpesség! Ár tucatonként 6.—, 8.—, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% robalt. Szabkűldés azonnali, titoktartás mellett.
KELETI J.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb irások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerelkít ki.
Ára 4 korona.
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.